

**seks
işçileri
konuşu-
yor:
özgür-
lük
istiyo-
ruz!**

SEKS İŞÇİLERİ KONUŞUYOR: ÖZGÜRLÜK İSTİYORUZ!

SEKS İŞÇİLERİ KONUŞUYOR:

Özgürlük İstiyoruz!

Bu yayının tüm hakları KIRMIZI ŞEMSİYE Cinsel Sağlık ve İnsan Hakları Derneği'ne aittir. Yayının bir kısmının veya tamamının çoğaltılması öncesi KIRMIZI ŞEMSİYE'den izin alınması zorunludur. Yayın içerisindeki bilgiler, bu yayın referans gösterilerek alıntılanabilir.

Yayına Hazırlayan: Kemal Ördok

Deşifrasyon: Doğukan Edilli, Eylül Art, Ilgın Candan Esmer, İlker Güzelcik

Redaksiyon: Kemal Ördok, Mine Egbatan

Tasarım & Mizanpaj: Gülçin Arda

Kitap İi Fotoğraflar: Gizem Bayıksel

Baskı: Ayrıntı Basımevi

info@ayrintibasımevi.com.tr

0312.395.5590 - www.ayrintibasımevi.com.tr

Bu yayın, Sivil Düşün AB Programı Aktivist Desteği kapsamında Avrupa Birliği desteği ile hazırlanmıştır.

Bu yayının içeriğinin sorumluluğu tamamı ile KIRMIZI ŞEMSIYE Cinsel Sağlık ve İnsan Hakları Derneği'ne aittir ve hiçbir şekilde AB'nin görüşlerini yansıtmaz.

İÇİNDEKİLER

BİZİM DE SÖYLEYECEK SÖZÜMÜZ VAR	4
“ARTIK SEKS İŞÇİLERİNİ DİNLEME ZAMANI...”	8
“BEDENİME, MESLEĞİME, ÇALIŞMA ALANIMA ÖZGÜRLÜK İSTİYORUM!”	15
BİZİ BU KANUNLAR ÖLDÜRÜYOR: EV BASKINLARI, PARA CEZALARI VE ŞİDDET	18
“BİZ DE VARIZ!”: ERKEK SEKS İŞÇİLERİ VE HAK İHLALLERİ	52
ŞİDDETİN GÖBEĞİNDE SEKS İŞÇİLERİ VE SAĞLIK(SIZLIK)	75
“İŞYERİME DOKUNMA!”: GENELEVLER TARİH Mİ OLUYOR?	108
“YALNIZ DEĞİLİZ, YALNIZ DEĞİLSİNİZ”: FOTOĞRAF SEÇKİSİ	156

BİZİM DE SÖYLEYECEK SÖZÜMÜZ VAR!

Seks işçileri, fahişeler, orospular, jigololar, eskortlar, hayat kadınları, genel kadınlar, travestiler, ibneler, dönmeler, vs... Toplumun, devletin, çeşitli kişi ve kurumların dilinde ve hafızasında yer edinmiş bütün bu sözcüklerimiz biz. Toplumda yaygın şekilde kabul gören ve olumsuz anlam içeren veya içermeyen bütün bu sözcüklerde gizli hikayelerimiz. Bazen bir Yeşilçam filminin sonu cinayetle biten “*ağlak*” hikayesinin içinde, bazen ise polisin keyfi uygulamaları sonucunda yaşadığımız mağduriyetteyiz. Kimimiz bu sözcükleri bir küfür olarak deneyimliyoruz, kimimiz bu sözcüklerin içindeki anlamı yok edip sahipleniyoruz.

Olumlu ya da olumsuz; bu sözcüklere iliştilmiş imgeler, anlamlar ve deneyimlerde gizli bizim hikayelerimiz. Ölümler, cinayetler, linç girişimleri, her türlü ayrımcılık ve damgalanma ile çevrelenmiş hayatlarımız ya bu sözcüklerin niyetli kullanımı sonucunda ortaya çıkıyor ya da yaşanan olumsuzluklar sonrasında dile gelen bir küfürde...

Bizler, yani toplumun “*kirlileri*” veya “*istenmeyenleri*”, bizim için söylenen ne söz varsa, bunları tersyüz etmek için kendi sözümüzü söylüyoruz. Hikayelerimizi anlatıyor, mağduriyetlerimizi en aza indirmek için mücadele yürütüyoruz. Bizim hikayelerimizi bizden dinleyin istiyoruz. Biliyoruz ki, ne Yeşilçam filmleri ne de devletin bilinçli olumsuz söylemleri gerçekten yaşadıklarımızı anlatıyor. Bizi en iyi biz biliyoruz. Yaşa-

dıklarımızı, ihtiyaçlarımızı, taleplerimizi en iyi biz anlatırız.

Elinizde tuttuğunuz bu yayın, bizi bizim dilimizden anlatıyor. 1 ve 2 Mart 2014 tarihlerinde KIRMIZI ŐEM-SİYE Cinsel Sağlık ve İnsan Hakları Derneği olarak dzenlediğimiz “*Seks İşçileri Konuşuyor: Özgürlük İstiyoruz!*” başlıklı panellerde, seks işçileri olarak kendi sorunlarımızı seks işçisi olmayanlara anlattık, sorulara cevap verdik. İstedik ki, bu etkinlikte dile getirdiklerimiz yok olmasın, kayda geçsin. O sebeple, yaptığımız konuşmalar, bize sorulan sorular ve bu sorulara verdiğimiz cevapları deşifre ettik, metne dđktük. Etkinliğe katılmayanların konu ile ilgili kafalarında yer alan soru işaretlere bir nebze de olsa son vermek istedik.

1 ve 2 Mart 2014 tarihlerinde gerçekleştirdiğimiz 4 panel vardı: “*Bizi Bu Kanunlar Öldürüyor: Ev Baskınları, Para Cezaları ve Şiddet*”, “*Biz de Varız!: Erkek Seks İşçileri ve Hak İhlalleri*”, “*Şiddetin Göbeğinde Seks İşçileri ve Sağlık(sızlık)*”, “*İşyerimize Dokunmayın!: Genelevler Tarih mi Oluyor?*” Bu paneller vesilesi ile, seks işçilerinin insan hakları ekseninde gündemde yer alan sorun alanlarına değindik, farklı seks işçisi gruplarının ihtiyaçlarının ne olduğuna dair tartışmalar yürüttük ve seks işçileri olarak taleplerimizi yineledik. Seks işçisi olmayanların seks işçileri ile empati kurmasını umduk, gücümüz yettiğince bizim dışımızda meslek sahibi olan kesimlerin bize yönelik önyargılarının son bulması için çaba harcadık. Etkinliğimize katılıp bize destek olan veya soru işaretleriyle gelip sorularına cevap bulanlara ek olarak, fırsat bulamayıp etkinliğimize katılmayan kişi ve kesimlerin de hep beraber dzenlediğimiz bu “*empati kurma süreci*”ne

dahil olmasını istedik. O sebeple, elinizde tuttuğunuz bu yayını hazırladık.

3 Mart Dünya Seks İşçileri Günü vesilesi ile düzenlemiş olduğumuz etkinliğin içeriğine ek olarak, seks işçilerinin ve seks işçisi olmayanların bize anlatacak başka hikayelerinin olduğunu bildiğimiz için ek bir çalışmaya da imza attık. İstedik ki, seks işçisi olmayanlar, toplumun veya devletin kabul ettiği, tanıdığı mesleklere veya işlere sahip kişiler de seks işçiliği ve seks işçileri hakkındaki görüşlerini bizimle paylaşsınlar, mücadelemize destek olsunlar. O sebeple avukatından muhabirine, öğrencisinden akademisyenine dek birçok farklı meslek grubundan kişilerin fotoğraflarını çektik, cümlelerine ortak olduk. Toplum içerisinde seks işçileri olarak yalnız olmadığımızı, bize destek olan insanların olduğunu gördük, sevindik. Bu desteğin verdiği g  ve motivasyon ile mücadelemize devam ettik, ediyoruz.

Bu alışma, KIRMIZI ŞEMSİYE  yeleri ve gönüllülerinin ortak bir alışması. Kimimiz 3 Mart Dünya Seks İşçileri Günü vesilesi ile 1 ve 2 Mart 2014'te düzenlediğimiz panellerin ses kayıtlarının deşifresini yaptık, kimimiz ise ortaya çıkan metinleri redakte ettik. Bazılarımız seks işçisi olmayan dostlarımızın fotoğraflarını çektik, kimimiz elinizde tuttuğunuz kitabın tasarım ve mizanpajını yaptık. Bu süreçte, kitabın içeriğini bir araya getiren ve kitabı hazırlayan Kemal  rdek'e, panellerdeki ses kayıtlarının deşifre işlemini kısa bir zaman içerisinde gerçekleştiren Doğukan Edilli, Eylül Art, İlđın Candan Esmer ve İlker Güzelcik'e, kitapta yer alan fotoğrafların çekimlerini yapan Gizem Bayıksel'e, kitabın tasarım ve mizanpajını gerçekleştiren

Gülçin Arda'ya çok teşekkür ediyoruz. Gerek fotoğraf çekimleri gerekse kitap içeriği noktasında fikir sunan, fotoğraf çekimleri için gönüllü olan kişilerle iletişimi sağlayan - başta Belgin Çelik olmak üzere - herkese çok teşekkür ediyoruz.

Son olarak, bu yayının hazırlanması sürecinde finansal katkısını esirgemeyen Sivil Düşün AB Fonu Aktivist Desteği Programı'na teşekkürlerimizi iletiyoruz.

KIRMIZI ŞEMSIYE Cinsel Sağlık ve İnsan Hakları Derneği

YÖNETİM KURULU

“ARTIK SEKS İŞÇİLERİNİ DİNLEME ZAMANI...” (*)

“Bu panelde konuşma yapmam için BM’ye davet edildiğim zaman, aklıma ilk gelen yıllar önce tecrübe ettiğim bir hadise geldi. Geçmişte çalışmalar yürüttüğüm bir sivil toplum kuruluşu, 10 Aralık Dünya İnsan Hakları Günü vesilesiyle BM’deki üst düzey bir toplantıda konuşma yapmak üzere ABD’deki bir sivil toplum kuruluşu tarafından ABD’ye davet edilmişti. Konu transların insan hakları idi; ancak New York’a gitmesi konusunda anlaştığımız isim bir trans seks işçisiydi. Bu olay üzerine, bahsettiğim üst düzey toplantıyı finanse eden devletlerden birinin BM büyükelçisi, bir seks işçisi ile aynı panelde konuşma yapamayacağını dolaylı yoldan bize ilettiler. Evet, konuşmacı olarak üzerinde uzlaştığımız isim bir seks işçisiydi ve biz bütün ‘safliğimizle’ seks işçilerinin de diğer insanlar gibi birtakım haklara sahip olduğuna inanmıştık. Yanılmıştık. Şoke olduk, sinirlendik ve kendimizi aşağılanmış hissettik. Toplantıya katılım göstermeyeceğimizi deklare ettik sonra da...”

Ne yazık ki, biz seks işçileri, seks işçiliğinin bir işçilik biçimi olduğuna inandığımız ve en az diğer meslekler kadar meşru bir işçilik biçimi olduğunu savunduğumuz için saygı görmüyoruz. Çoğu durumda, çeşitli gruplar tarafından, irade sahibi ve kendi haklarını korumak noktasında azimli özneler olduğumuz için insan olarak bile değerlendirilmiyoruz. Bizden beklenen, ağlayan ‘mağdur’ rollerini oynamamız. Dünyanın hemen her yerinde, insan hakları mücadelesinin çeperlerine itiliyor ve yalnız bırakılıyor. Haklarımızı talep

ettiğimizde, 'pezevenk' olduğumuz iddia ediliyor. Özgürlüklerimizden bahsettiğimizde 'erkek egemenliğinin indoktrine edilmiş/kandırılmış mağdurları' olarak sınıflandırılıyor. Hükümetler ve tüm insanların hakları için çalıştığını iddia eden örgütler bizi dinlemeyi beceremiyor, reddediyor. Özneliğimiz, deneyimlerimiz ve hayatlarımız görmezden geliniyor. Çoğu kişi ve örgüt için, klişeler ve soyut ideolojileri desteklemek, seks işçilerinin ekonomik ve toplumsal haklarını desteklemekten daha cazip görünüyor. İnsan hakları mücadelesi bu haliyle, kanıt temelli olmayan ve tek taraflı iddiaların tekrarından ibaret kalıyor. İşte tam da bu sebeple, seks işçileri dünyanın birçok yerinde toplumun çeperlerine itilen ve baskılanan toplumsal gruplardan biri olmaya devam ediyor. Devletlerin ve toplumların seks işçilerinin insan hakları temelinde dile getirdiği talepleri görmezden gelişi, seks işçileri için daha çok damgalanma, ayrımcılık ve şiddete tekabül ediyor.

Bu tavra, iddialara ve adaletsizliğe karşı çıkmak için buradayım. Bugün burada biraz önce bahsetmiş olduğum görmezden gelme ve reddedişin bize nasıl yansıdığını size anlatabilmeyi umuyorum. Bugün seks işçiliğinin bir işçilik biçimi olduğunu ve seks işçilerinin diğer insanlar gibi eşit vatandaşlar olarak algılandığı, kabul edildiği, diğer insanlarla birlikte özgürlüklerine sahip çıkabildiği bir düzen oluşuncaya dek mücadeleye devam edeceklerini belirtmek için buradayım.

Hemen herkes aynı şeyi tekrarlıyor: 'Fuhuş erkekler tarafından kadın bedenine yöneltilen bir şiddet biçimidir', 'Fuhuş insan ticareti ile aynı şeydir', 'Fahişeler fahişe değildir, fahişeleştirilmiş kadınlardır,' vs.

Dürüst olmak gerekirse, bu gerçekdışı iddialardan bıktık, usandık. Öncelikle belirtmem gerekir ki, sadece kadın seks işçilerinden bahsetmiyoruz; birçok erkek ve trans seks işçisi de bu iş sayesinde ayakta kalıyor. İkinci söyleyeceğim, kimse beni veya akranlarımı bu mesleği yapmaya şiddet kullanarak itmedi. Sektördeki diğer birçok insan gibi, ben ve akranlarım da kendi tercihimizle bir alternatif olarak bu işi yapıyoruz. Buna ek olarak, diğer mesleklerin hiçbiri seks işçiliğinden daha temiz veya meşru değildir.

Ayaklarımızı yere basmanın vakti geldi: Seks işçileri ayrımcılık ve şiddet ile karşılaşıyorsa bunun sebebi seks işçiliğinin doğası değildir. Aksine, ayrımcılık ve şiddet ile karşılaşmamızın sebebi cinsel hizmet satmayı veya satın almayı cezalandıran yasalardır. Bunun sebebi seks işçiliğini insan ticareti ile eşdeğer tutan yasa ve politikalarıdır. Hak ihlallerinin sebebi, seks işçilerinin öznelliklerini reddeden ve onları sadece 'mağdur' olarak algılayan ve bu perspektifle savunuculuk yapan kişi veya gruplardır.

Ben de diğer birçok seks işçisi gibi birçok şiddet türüne maruz kaldım. Şiddeti müşterilerimden, çete üyelerinden, komşularımdan veya polisten gördüm, düzen bu şekilde kaldığı sürece de tecrübe etmeye devam edeceğim. Neden? Çünkü ülkemdeki yasalar seks işçiliğini ve dolayısıyla seks işçilerini birçok yolla kriminalize ediyor. Keyfi şekilde gözaltına alınıyoruz, para cezalarına maruz bırakılıyoruz. Kötü muamele ve işkenceye mahkum ediliyoruz. Yoksulluğa itiliyoruz. Evlerimiz basılıyor ve polis tarafından aşağılanıyoruz. Seks işçisi kadınların fiziksel açıdan güven içerisinde çalıştıkları resmi genelevler kapatılıyor, bu mekanlarda çalışan

seks işçisi kadınlar güvensiz alanlarda çalışmaya itiliyor. İnsan ticareti ile ilgili varolan yasalar insan ticareti failleri veya şiddetin uygulayıcılarını cezalandırmaktan ziyade seks işçilerinin kendilerini mağdur ediyor. Bütün bu hak ihlalleri neden biliyor musunuz? Neden ayrımcılık ve şiddete maruz bırakılıyor VEYA neden cinsel sağlık veya üreme sağlığı haklarına erişimimiz gasp ediliyor? Bunun sebebi, kısaca söylemek gerekirse, seks işçilerinin sektörde gönüllü şekilde aldıkları kararlarla çalışamayacaklarına dair egemen olan düşüncedir. Bunun sebebi, hükümetlerin bizi 'kurtarmak' derdinde olmasıdır. Bunun sebebi, birçok sivil toplum kuruluşunun bu mesleği tercihen yapamayacağımıza dair fikridir. Bunun sebebi, seks işçileri dışındaki herkesin 'haklı' olduğunun düşünülmesidir.

Sizi bilgilendirmek isterim: Seks işçiliği, birçok kadın, erkek ve trans seks işçisi için kendilerini sistematik şekilde baskılayan sisteme karşı kendi ekonomik statülerini yükseltmek amacıyla kullandıkları bir araçtır. Birçok seks işçisi, ben de dahil olmak üzere, seks işçiliğini para kazanmak için yapıyoruz. Seks işçiliğinin bir işçilik biçimi olduğunu düşünüyoruz. Siz bu konuda ne düşünüyorsunuz bilemem, ancak biz yani seks işçileri böyle düşünüyoruz. Ben de diğer seks işçileri gibi tecavüze uğradım bu işi yaparken, polis tarafınan darp edildim ve tehdit edildim. Çünkü, herkese göre bu meslek 'ahlaksızca' ve 'günah' idi. Bu meslek, 'kadın bedenine yönelik şiddet biçimi' olarak algılanıyordu çünkü. Ben ve diğer seks işçileri neye maruz kalıyorsak bunun sebebi 'yeraltı'nda ve saklanarak bu işi yapıyor olmamızdır. İnsanlar mesleğimi sorduklarında, sessiz

kalmak zorunda olmamdır. Hayatımı idame ettirebilmem için herkese yalan söylemek zorunda olmamdır. Hak ihlallerinin sebebi hayatlarımızı kriminalize eden yasa ve politikalaradır.

Sistem bizi daha fazla 'görünmezliğe' itiyor. Tecavüze uğradığımda ne oldu biliyor musunuz? Sustum, sadece sustum. Bir hak savunucusu olarak susmak zorunda kaldım. Kimseye de söyleyemedim. Polis karakoluna gitmek istemedim, kendimi zorladım; ancak evden karakola gitmek için her çıktığımda vazgeçtim. Polise gidip ne diyecektim? 'Seks işçiliği yapıyorum ve müşterim bana tecavüz etti' mi diyecektim? Belki demeliydim; ancak diyemedim. Birçok seks işçisi de adalete bu sebeple erişemiyor. Önümüzde görünmeyen duvarlar var. Polis ne yapacak ki bizi tecavüz sonrası daha fazla taciz etmekten başka? Seks işçiliği yaptığımı söylesem beni fişlemeyecek mi? Evimi gözlemeye başlamayacak mı? Belki sonrasında evimi basmayacak mı? Neden kendimi deşifre edeyim ki? Bütün bu sorular beni taciz etti, durdu. Korku, utanç ve yalnızlıkla pekişti. Bir seks işçisi, tecavüze uğradığında yasalar ve politikalarından doğan tehditlerle baş etmek zorunda kalıyor, kendi travmasıyla baş edebilmek yerine. Bizi suçlu haline getiren yasalar veya bizim yerimize neyin doğru olduğunu bildiğini iddia edenler buna sebep oluyor. Bizim adımıza söylenen her üstten iddia, bizi daha çok görünmezliğe, daha çok şiddete ve ölümlere götürüyor.

Artık herkes ikiyüzlülüğe son versin. Artık seks işçilerini dinleme zamanı. Artık eğer hükümetler veya çeşitli STK'lar seks işçilerini veya müşterilerini cezalandırmayı öngören yasa önerilerinde ısrar etmeye devam

ederlerse, seks işçiliğinin bitmeyeceğini, bunun seks işçilerini yeraltına ve güvensiz alanlara iteceğini anlama zamanı. Artık, seks işçilerini yasa yapma ve karar verme süreçlerinden dışlamak veya küçük görerek önemsizleştirmek yerine onları bu süreçlere dahil etme zamanı. Artık seks işçilerinin veya müşterilerinin cezalandırılmasının daha fazla seks işçisi için tecavüz veya fiziksel saldırı anlamına geleceğini, cinayetlerin vesilesi olacağını görmenin zamanı. İnsan ticareti ile ilgili önerilen veya var olan sorunlu yasaların seks işçileri için daha fazla ev baskını, sokağa itilme, barınma hakkı ihlali ve özel yaşamın gizliliğinin ihlali demek olduğunu görme zamanı. Hükümetlere, seks işçilerini takip etmek, evlerine baskın yapmak, onlara para cezaları kesmek ve seks işçilerini yoksulluğa, şiddete ve çaresizliğe iten politikalar için harcanan zamanı, enerjiyi ve kaynakları ayrımcılık ve şiddetle mücadele etmek için harcamanın gerekliliğini hatırlatma zamanı. Son olarak, artık herkesin bizim mağduriyetimizin sebebinin seks işçiliği değil, mesleğimizin, bedenlerimizin, kimliklerimizin ve hayatlarımızın kriminalize edilmesi olduğunu anlamasının zamanıdır.

Herkesin sesini, sadece toplumlar veya hükümetler tarafından kabul gören mesleklere sahip insanlar için değil, seks işçileri de dahil olmak üzere herkes için yükseltmesi lazım. Seks işçilerine yönelik görmezden gelmeyi, ayrımcılığı ve şiddeti protesto etmemiz gerekiyor. Seks işçilerinin insan haklarını desteklememiz gerekiyor. Artık seks işçileri adına konuşmaktan vazgeçmemiz ve seks işçilerinin kendilerinin neye ihtiyaçlarının olduğunu bildiğini kabul etmemiz gerekiyor. Mesele seks işçileri olduğunda, ikiyüzlü davranmaktan

vazgeçmemiz ve seks işçiliğini bitirmek gibi ciddiyetsiz bir argüman yerine seks işçilerinin ekonomik ve toplumsal adalet temelinde haklarına kavuşmaları için onlarla birlikte çalışmamız gerekiyor.”

(*) Bu yazı, KIRMIZI ŞEMSIYE Cinsel Sağlık ve İnsan Hakları Derneği Başkanı Kemal Ördek’in 19 Mart 2014 tarihinde New York’ta Birleşmiş Milletler Kadının Statüsü Komisyonu’nda yaptığı konuşmanın deşifresidir.

Yazı, aynı zamanda 29 Mart 2014’te BiaMag Cumartesi’de yayınlanmıştır. Bakınız: <http://bianet.org/biamag/toplum/154516-artik-seks-iscilerini-dinleme-zamani>

“BEDENİME, MESLEĞİME, ÇALIŞMA ALANIMA ÖZGÜRLÜK İSTİYORUM!” (*)

1 MART 2014

ANKARA

Bizler, toplum ve devlet tarafından sürekli olarak görmezden gelinen seks işçileriyiz.

Evlerimiz basıldı, komşularımız görmezden geldi.

Sokakta polisten dayak yedik, yoldan geçenler yüzlerini döndü, görmezden geldi.

Keyfi şekilde para cezalarına çarptırıldık, hak ettiniz dendi, görmezden gelindik.

Tecavüze uğradık, “*su testisi su yolunda kırılır*” dendi, sessiz kalındı.

Öldürüldük, katillerimize ceza indirimleri verildi.

“*Ahlak*”tan, “*namus*”tan bahseden toplum, her gece karşımıza müşterilerimiz olarak çıktı. Gündüz yolda bizi gören müşterilerimiz suratımıza tükürdü. Komşularımız, evlerimizden atılmamız için imza topladı. Çalıştığımız mekanlar taşlandı, yakıldı, kapatıldı. Tecavüzcülerimiz serbest bırakıldı. “*Fuhuş istemiyoruz!*” diye

eylem yapan, bizi linç etmeye çalışan mahalleli rant uğruna bize şiddet uyguladı. Ahlak adına arkadaşlarımız öldürüldü.

Bizler, fahişeler, hayat kadınları, jigololar, genel kadınlar, travestiler, eskortlar, yollular, size göre “*kötü yola düşmüş*”ler olarak artık susmuyoruz, susmayacağız. Bizim de insan haklarımız var, bizim de yaşama ve çalışma hakkımız var.

Toplumun ve devletin ikiyüzlü ahlak anlayışına ve namus algısına karşı duruyoruz. Mesleğimiz, en az diğer meslekler kadar meşru bir meslektir. Emeğimiz, en az diğer emekçilerin emekleri kadar kutsaldır. Bedenimize, mesleğimize ve emeğimize yönelik her türlü ayrımcılığı, küçümsemeyi, hedef gösterilmeyi protesto ediyoruz.

Devlete sesleniyoruz:

Seks işçilerini suçlu haline getiren yasaları değiştirin, seks işçiliğini bir meslek olarak tanıyın ve çalışma koşullarımızı iyileştirin. Seks işçilerinin insan haklarını güvence altına alın! Seks işçilerine yönelik polis tacizine ve şiddetine son verin! Bizden aldığımız vergiler veya hukuksuz şekilde cebimizden aldığınız paralar iyi oluyor da, bizim varlığımız mı kötü oluyor? Adaletiniz batsın!

Topluma sesleniyoruz:

Eğer “*ahlak*” ve “*namus*” dediğiniz, bir seks işçisini öldürmeyi meşru görüyorsa, alın o “*ahlak*” ve “*namus*”u başınıza çalın! İkiyüzlülüğe bir son verin! Gece koynumuza girdiğinizde iyi olan bizler, gündüz mü namussuz ve ahlaksız oluyoruz? Biz cinsel hizmet satıyoruz, bedenimizi değil. Biz cinsel hizmet satıyoruz, onurumuzu değil. Herkes ne kadar onurlu ve ahlaklıysa, seks işçileri de en az diğer herkes kadar onurlu ve ahlaklıdır!

Hırsızlık ve yolsuzluğun meşrulaştığı, hak ihlallerinin düzen haline geldiği, ikiyüzlü ahlak anlayışının toplumu kısıkvrak ele geçirdiği bir düzende, seks işçilerini kimsenin yargılamaya, küçük görmeye, eleştirmeye hakkı yoktur. Seks işçileri, devleti ve toplumu karşılarına alacak cesaretleriyle tüm topluma örnek olacak kişilerdir. Bizler, yani seks işçileri, namuslu rolü yapmıyoruz. Namuslu rolü yapanların da aslında ne olduklarını biliyoruz.

Bizler, yani sizin “*yollu*” diye hakaret ettikleriniz, bu çürümüş düzenin temizleriyiz. O sebeple diyoruz ki, “*yollu*”lar yolsuzları yenecek! Adaletsizliğe, şiddete ve nefrete inat, seks işçileri olarak haklarımızı savunmaya devam edeceğiz. Herkesi bu mücadelemizde yanımızda olmaya çağırıyoruz.

(* Bu metin, KIRMIZI ŞEMSIYE Cinsel Sağlık ve İnsan Hakları Derneği’nin 3 MART Dünya Seks İşçileri Günü vesilesi ile yayınladığı basın açıklaması metnidir.

1 MART 2014, CUMARTESİ

PANEL:

BİZİ BU KANUNLAR ÖLDÜRÜYOR: EV BASKINLARI, PARA CEZALARI VE ŞİDDET

Seks işçilerini çevreleyen mevzuat, seks işçilerini daha çok hak ihlaline maruz bırakıyor. Türkiye’de “*fuhuş yapmak*” suç kapsamında sayılmasa da, seks işçiliği yapmak için atılan her adım suç sayılıyor.

Bu panel, ev baskınları, idari para cezaları ve şiddet eylemleri ile mağdur edilmiş seks işçilerinin hikayelerini anlatırken, seks işçilerinin suçlu muamelesi görmesinin yol açtığı olumsuzlukları gözler önüne seriyor.

Konuşmacılar:

Eda Avcı, Seks İşçisi

Nadide Eylem, Seks İşçisi

Rozerin Seda Kip, Avukat

Kemal Ördek:

Geneli itibari ile söylemek gerekirse, Kırmızı Şemsiye henüz on birinci ayında olan bir dernek. Faaliyet-

lerimize Temmuz 2013'te başladık. Görünürlük noktasında da, aslında rahatlıkla söyleyebilirim ki, en kısa sürede fazla görünür hale gelebildik. Bu da gurur duyacağımız şeylerden biri. Sadece Kırmızı Şemsiye'nin değil, Kırmızı Şemsiye üzerinden tüm seks işçilerinin gurur duyması gereken bir şey. Çok sansasyonel bir konu olduğu için, seks işçiliği ile ilgili konular rahatlıkla görünür hale gelebiliyor; ancak asıl önemli olan, doğru argümanlarla, seks işçilerinin söyledikleri ile bunu görünür kılabilmek. O açıdan değerli buluyorum.

Bugün etkinliklerimizin ilk günü. İki tane panel ve bir tane de film gösterimimiz olacak. Etkinlik broşürlerine şuradaki masadan ulaşabilirsiniz. İlk panelimizin ismi, *“Bizi Bu Kanunlar Öldürüyor: Ev Baskınları, Para Cezaları ve Şiddet”*. Bu panelde, spesifik olarak trans seks işçilerinin yaşadıkları hak ihlallerine, şiddete ve ayrımcılığa odaklanmak istedik. Özelden de, ev baskınları ve para cezalarına, onların sonucu olarak algılanabilecek şiddet eylemlerine odaklanmak istedik.

İkinci panelimiz bugüne kadar pek dile getirilmeyen bir konuya odaklanıyor. Kırmızı Şemsiye olarak eşcinsel ve biseksüel erkek seks işçileri ile bir anket ve yüz yüze görüşme çalışması gerçekleştirdik. Bugüne kadar *“hayat kadınları”* ve *“travestiler”* üzerinden konuşuldu seks işçiliği. Biz biraz da bunun erkekler, kendini erkek olarak tanımlayanlar özeline bakalım. Raporumuz biraz önce gösterdiğim masada, oradan istediğiniz kadar kopya alabilirsiniz. Diğer şehirlere götürmek, arkadaşlarınıza dağıtmak isterseniz dilediğiniz kadar kopyayı size verebiliriz. Bu panelimizde, erkek seks işçiliği konusunun aslında görünmeyen bir gerçeklik

olduğuna vurgu yapmaya çalışıyoruz. Klişelerden çok fazla beslenen bir alan olduğu için seks işçiliği, genelde ezbere cümlelere dayalı argüman üretiliyor ve erkek seks işçiliği meselesi bunun kırılma noktalarından biri. Rapordan da görebilirsiniz veya panelde de dinleyeceksiniz; erkek seks işçilerinin sorunları var ve bu sorunlar farklılaşabiliyor kadın ve trans seks işçilerinin sorunlarından. Ama yine de sorun olarak baki kalıyor. Bunu dinleyeceğiz hep beraber.

Son olarak, akşam saat yedide, yani paneller bittikten sonra, bugüne kadar belki de çoğumuzun izlediği “*Asiye Nasıl Kurtulur?*” adlı filmi izleyeceğiz. Neden böyle bir şey yaptık? Biz bu etkinliklerden sonra da Mart ayı içerisinde, her hafta bir defa olmak üzere, seks işçiliğinin Yeşilçam sinemasında nasıl konu edildiğine dair farklı dört film göstereceğiz ve filmler üzerinden söyleşiler gerçekleştireceğiz. İlk adımı bu olsun istedik. Yeşilçam sineması seks işçiliği meselesine nasıl bakıyor, bunu tartışmak istiyoruz. Katılmak isterseniz, bekleriz hepinizi. Bugünkü paneller biraz önce bahsettiğim şekilde. Yarınki paneller ile ilgili bilgiyi yarın başlarken size sunacağız.

Rozerin Seda Kip:

Transseksüel bir kadının yaşadığı linç girişiminden tutun da, devamlı ev mühürlemelerine kadar olan, sözde hukuksal ama tümüyle hukuk dışı bir zinciri anlatacağım size. şimdi izleyeceğiniz video uzun bir video; on

yedi dakikalık. Sadece ilk beş dakikasını izleyelim istiyorum. Yalnızca orada bulunan eylemlerin başlama noktasını anlatacağım. Daha sonra da, buna bağlı olarak bizim açmış olduğumuz dört – beş ayaklı bir davalama süreci var, bunlar ile ilgili konuşacağız.

Kemal Ördök:

Kısaca konuşmacıları tanıtayım. Rozerin, Avcılar Meis Sitesi davası ve sonrasında yaşanan olaylar ile ilgili konuşacak. Bugün yaptığımız basın açıklamasında da söylediğimiz bir şey vardı. Toplumumuzun bu ikiyüzlülüğünün aslında en bariz örneklerinden bir tanesi seks işçiliği. Burada “*fuhuşa hayır!*” pankartı taşıyanların belki de büyük bir kısmı orada fuhuş yaptığı iddia edilen kadınların müşterileri. Bir de şöyle bir şey var; trans kadınlar fuhuş eliyle kriminalize ediliyor, suçlu hale getiriliyor. Yani fuhuş, daha önce de eşcinsel erkek seks işçilerinde de gördüğümüz gibi, cinsel kimliklerin de suçlu hale getirilmesinin aracı haline getiriliyor. Biz bu yüzden diyoruz ki, fuhuşla ilgili de politika yürütülmeli LGBT aktivistleri tarafından.

Rozerin’den sonraki konuşmacımız Eda. Eda derneğimizin üyesi, aynı zamanda bir seks işçisi kendisi. Son dönemde başına gelen ev kapatma olayı üzerinden konuşacak. Son konuşmacımız da Eylem. Kendisi de,

zaten konuşma başlığından görüyorsunuz, “çark”¹ta şiddet ile ilgili konuşacak. Caddede, sokakta yani kamuya açık alanlarda yapılan seks işçiliği ve sonrasında trans kadınlara yönelen şiddet ile ilgili deneyimlerini anlatacak.

Rozerin Seda Kip:

Benim anlatacağım konu çok kapsamlı bir dosyadan ibaret, o yüzden olabildiğince özetlemeye çalışacağım. Bütün videonun hukuki boyutunu ele almaya çalışacağız. Benzer şeyler yaşandı Ülker Sokak’ta o dönemlerde; ama burada belki Ülker Sokak’tan daha şanslı bir durum var. Bizler çok görünür kıldık bu dosyayı. Yani olan biteni ele aldık ve somut bir şekilde ilerleyen bir davamız var. Bu davaya çok sıkı sarılmaya başladık. Videoda gördüğünüz tekerlekli sandalyedeki şahıs ve yine çıbanın başı olarak niteleyebileceğim gözlüklü kişi - Hürriyet Aydın - şu anda akli melekelerinin yerinde olmadığını, yani şizofren olduğunu söyleyerek savunma yapıp mahkemeyi oyalamak yönünde tavır sergiliyor.

Şimdi bu olayların en başına dönelim. Alelade bir yerdir aslında Meis Sitesi. Site dediğime bakmayın, orası eski Rus bloklarına benzeyen dairelenme biçiminde, koridoruna girdiğinizde bir hayvanın, bir kedinin, bir

---

1 “Çark”, trans seks işçilerinin kendi aralarında konuştukları bir alt kültür dili olan Lubunca’da “*cadde*”, “*sokak*” anlamına gelmektedir. “Çarka çıkmak”, “*caddede/sokakta müşteri aramak, seks işçiliği yapmak*” anlamına gelmektedir.

farenin bile yaşayamayacağı kadar çökük, yıkık bir bloktur Meis Sitesi. 99 depreminden sonra da çok ciddi anlamda kiralarn düştüğü ve çok kolay şekilde yirmi beş bin liraya, on beş bin liraya bir daireyi satın alabileceğiniz kadar ucuz konutların olduğu bir sitedir Meis Sitesi. 99'dan itibaren oraya yerleşen yaklaşık on beş – şimdilerde dört kişi kaldı gerçi - trans arkadaşımız orada hayatını idame ettirmekte, orada barınmak zorunda. Trans kadınların yaşam mücadelesini bu sitede verirken transfobinin rant piyasası ile bütünleşmiş halini gördük.

Halihazırda şu anda İstanbul'da, nerdeyse her gün Kurtuluş'ta bunu yaşıyoruz; trans bireylerin ve diğer ötekilerin toplandığı her yerde biz aslında bunları görüyoruz. Ancak bu görünürlük Eylül 2012'de Meis Sitesi'nde daha belirgin şekilde ortaya çıktı. Orada yaşayan trans kadınlarla biz o gece o korkuları hep birlikte yaşadık. O sitenin hem arka çıkışı var hem de ön çıkışı var; iki ayrı kapı var ve kapıların hiçbir şekilde koruma mekanizması yok. Orada seks işçiliği yapanlar yalnızca transseksüel kadınlar değil, fazlasıyla biyolojik kadın var ve bunlar Türkmenistanlı, başka ülkelerden veya T.C. vatandaşı başka kadınlar. Orada yaşayan aileler de var; oradan gelip yerleşen başlıca bizim şüphelimiz olan Hürriyet Aydın ve tekerlekli sandalyedeki Topal İsmail olarak bilinen şahıslar da var – burada isim vermekten hiçbir zaman gocunmuyorum, benim için hiç önemli değil. Zaten isim teşhir etmekten yanayım her zaman. Madem burada bir hak ihlali var, ifşasının yapılması gerektiğini düşünüyorum. Bu kişiler buraya yerleştikten itibaren yaklaşık sekiz - on tane ev sahibi olmaya

başlamışlar ve civardaki bütün yerlerden de o şekilde ve aslında iki sene öncesine kadar o kadar güzel bir hayatları var ki, yani o apartmanda, o binada herkes birbirinin hayatına saygılı. İster misafiri olursun ister olmazsın; ama kim nasıl yaşamak istiyorsa o şekilde yaşıyordu. Aileler var, seks işçiliğinden para kazanan da var. Dilerse evinde, dilerse de çarka çıkan var ki, oradaki trans kadınların veya biyolojik kadınların sayısı da çok. E - 5 üzerinde, binanın bulunduğu yerde, sokakta, yakınlardaki bar ve pavyonlarda şarkıcılık yaparak paralarını kazanmak durumunda olan bireyler de vardı.

Buna rağmen son süreçte çok ciddi, çok organize, devlet eliyle yapılmış bir tahrip politikası gördük. O gece bizi uyandıran şey buydu aslında. Bu bireysel bir ev baskını da değil. Bireysel bir dışlama da değil. Yani bir kişinin sadece seks işçiliği yapmasından rahatsızlık duyabilirsiniz. Bunun yöntemleri vardır hukuki açıdan. Ancak bu yol değildi. Yani izledikleri yol tamamen arkasına kaymakamı almak, karakolu, polisi almaktı. Şunu söyleyim; camiden çıkan insanlara broşür dağıttılar, şu saatte şurada toplanıp işte buraya yürüyüş yapacağız, “*fuhuşa hayır*” yürüyüşü yapacağız diye - ki biz bunları savcılık dosyasında sunduk. Bizim devreye girmemiz ile birlikte ifadeler ve şikayet süreci başladı. Maalesef nefret suçu ve nefret söylemi olmadığı için henüz yasalarda, halkı kin ve düşmanlığa sevk maddelerinden, hakarettten 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’na aykırılıktan ve zincirleme olarak bunların ihlal edildiğinden yola çıkarak bir suç duyurusunda bulunduk. Bu suç duyurumuz bizim üç – beş dosya haline dönüştü. Videoda gördüğünüz

insanların her biri hakkında suç duyurusunda bulunmak çok zor. Dolayısıyla bir dosyamız kimliği belirsiz kişiler olarak açıldı. Bir dosyamız direkt olarak isim verdiğimiz şahıslar adına açıldı. Emniyet amirlerinin gerek bizimle gerek orada yaşayan transseksüel arkadaşlarımıza takındıkları muameleler ve tavırlardan ötürü polis hakkında soruşturma başlatılması talepli bir dosyamız oldu.

Bir program oldu, “*Neşter*” adlı program. Bu programa kişileri çıkarttılar. İşte körler ve sağırlar orada birbirini ağırladı. Bizim bir arkadaşımız telefonla bağlanıp siz yanlış şeyler konuşuyorsunuz, böyle değil aslında, burada başka bir şey var, siz transfobiksiniz, rant elde etmek için bizleri yok sayıyorsunuz dedi. Bunun üzerine, programa katılan konuk, telefondaki transseksüel arkadaşın kimliğini açık şekilde bağırarak, “*senin aslında adın bu, seni ailene rezil edeceğim,*” dedi. Kimlik ifşasından ve hakarettten bir dava açtık. Hem programa, hem de orada bunu söyleyen şahsa. Bu kişi hala tehdit alıyor ailesinden, bunu da söyleyim. Yerini bulmaya çalışıyorlar. Bu dosyalardan bizim haber programına açmış olduğumuz suç duyurusu maalesef ifade özgürlüğü çerçevesinde normal sayıldığından reddedildi. Diğer taraftan polis hakkında başlattığımız soruşturmada hala izin alınmıyor emniyetten. Bakalım ne sonuç gelecek. Herhalde üç - beş sene sonra polisten de cevap gelecek ve o da ret ile filan sonuçlanabilir. Sevgili polis abilerimiz görevini yaptı şeklinde... Bu şekilde bizim devam eden iki tane dosyamız oldu.

Örgütlenmeyi her zaman çok değerli buluyorum. Belki de dediğimiz gibi Ülker Sokak’tan ve daha önce ya-

şanan o bütün hakikaten kötü muamelelerin biraz daha azalması açısından çok önemli. Yok sayamayız, yok olmuyor maalesef. Karşı karşıya kaldığımız muameleyi o kadar içten hissediyorsunuz ki, ama en azından bir nebze de olsa, biz varız, biz buradayız ve her zaman olacağız diyerek geri çektik korkuttuk herkesi, yaşayan insanları ve aynı şekilde emniyeti de korkuttuk. Çok zor işliyor arkadaşlar bir hukuk mücadelesi burada, birçok arkadaşımız da o sürece girmekten çekiniyor, korkuyor; çünkü siz zaten mağdursunuz ve normal gündelik yaşamınıza devam etmek zorundasınız. Ama başka bir darbeyi daha yiyebiliyorsunuz. Tehditlerden alıkonulmuyorsunuz yani. Nasılsa davam var diye bir şey yok. Bu ülke böyle bir ülke maalesef. Bu yüzden aynı gerekçelerle Meis Sitesi'nde yaşayan arkadaşlarımız her ne kadar biz davaları açtıysak ve bunun mücadelesini veriyorsak da defalarca saldırıya maruz kaldılar.

Bu arada, sitede sadece kiracı değil bu insanlar, ev sahipleri olan arkadaşlarımız da şu anda evde oturamıyorlar. Açtığımız davalardan şu ana kadar ev kurşunlama olayı oldu. Mühürlemeler oldu, evlerin mühürlenmesi. Sonra bu insanlar üç ay yok oldular ve geldiklerinde evleri kurşunlandı. Kurşunu görüyorsunuz, evin içinde var ama polis bunu bulamıyor. İddiamızı yok sayıp dosyalar kapatılmaya çalışılıyor. Bir arkadaşımızın göğüsleri patladı darptan. Bir arkadaşımız da yine ayrıca iki gözü mor şekilde evine girmek isterken darp edildi. Bunların yine asli failleri ekranda gördüğümüz iki kişidir zaten. Onların da soruşturmaları devam ediyor. Bu davaları açtıktan sonra, oradaki transfobik algıyla beraber yargıyla birlikte bu insanları oradan sürmek

için devlet aygıtlarının hepsini tek tek kullanıyorlar. Hangi birimi kullanabiliriz diye.

Yaklaşık sekiz tane ev var. Bu sekiz evde on dört arkadaşımız yaşıyor. Ev arkadaşı olan var, kendi evi olan var, başka durumları olan var. Hürriyet Aydın'ın ihbarı ile BİMER'e – BİMER bir merkez, ihbar merkezi - emniyet tarafından karar alınıyor. Bir ihbarla tek bir evin izlenmesi ve ihbar edilmesi gerekçesi ile oradaki sekiz evin mühürlenmesi durumu söz konusu oldu. Yani sen seks işçiliği yapıyorsan, evinde yapıyorsun, fuhuşa aracılık ediyorsun, ben bu evi kapatıyorum; ama onlar da yapıyordur algısı ile tam sekiz ev üç ay süreyle kapatılıyor. Bu başlı başına bizim itirazımızın noktalarından biri oldu. Sen nasıl böyle bir torbanın içine koyabilirsin bütün evleri, bu nasıl bir yöntem diye. Sayfalarca savunmalar yapıldı. Hıfzısıhha Kanunu diye bir kanun var, bilirsiniz. 1930 yılında çıkan ve yürürlüğe giren bir kanun. Biz hala “*genel kadın*”, “*genelev*” kavramları ile mücadele ediyoruz, çaba harcıyoruz. 61 tarihli mevzuatta da işte bu genelev, genel kadın, vs. kanunu oluşturarak bir kademe atlanmış, meseleyi sözde toparlamışız. Bu mevzuata aykırılıktan ötürü kendi evinde fuhuş yapamazsın, aleni şekilde yapamazsın. Sadece biyolojik kadınları kavramsal olarak içine alan bu kanunun ihlali sebebiyle fuhuş yapılan evlerin 3 ay süreyle kapatılmasına karar veriliyor geneli itibarı ile. Mühürleme işlemini ne zaman yaptılar? Kasım ayında yaptılar. Kasım ayı Ankara kadar olmasa da, İstanbul için de gayet soğuk, kışın çok zor geçtiği bir ay. Kasım ayı da soğuğun başlangıcıdır. En iyi ihtimal Şubat ayında açılacaktı evler. Biz başvurumuzu yaptık, elimizden gelen hukuk yollarını kullandık. Ne istedik;

ivedi bir şekilde idarenin cevap vermesini istedik, neden yapılıyor? Bize gerekçesini versinler. İvedi olarak vermiş oldukları cevap ile birlikte tedbir uygulanmasını istedik. Açılması mümkün olan evlerin açılabilmesi gerektiği ile ilgili. Savunmalarımızı yaptık. Koymuş olduğumuz tüm gerekçeler çok hukukiydi ve mahkeme kararını verdiğinde zaten evler açılmıştı. Yani mahkemede iki hafta sonra, bizim evler açıldıktan sonra karar verdi. Böyle bir komediden bahsediyoruz. Ben her gittiğimde hakim karşısına, “*avukat hanım tamam ya çok işimiz var bakacağız,*” diyordu. Bakacağız diyorlar ama benim acil karar istediğim bir dosyadan bahsediyoruz. O süre içerisinde sitede yaşayan mağdurlar gittiler başka yerlere. Şanslı olanlar sevgilisi, dostu, ailesi olanlardı; başka şehirde evi olan arkadaşlarımız da siteden nefret ettiklerini söylediler. Bir kişi yirmi bin TL’ye evini sattı, gitti. Bu şekilde bir mekanizma işlettiler. Bizi çok sıkıştırdılar.

Mühürleme işlemleri oldu, oradaki arkadaşlara şunu söyledim: kesinlikle ve kesinlikle evleri açmayın. Kesinlikle açmaya yeltenmeyin çünkü mühürleme işlemi için önce tebligat geliyor kişiye. Hadi çık hadi yallah kapıyı kapatıyor, mührü basıyor. Siz artık o gün hangi ev halinizdeyseniz, pijamaysa pijama, gecelikse gecelik, bitkilerin var mı, hayvanın var mı, dolabında yiyeceğin var mı, hiç önemli değil. Kapıyı kapatıyor, seni de sokağa o şekilde atıyor. Bizim arkadaşlarımız o şekilde sokaklara atıldılar. Kimileri birinin yanına gitti filan. Gerçekten çok içler acısı bir durumdu. Tabii biz bunu işte sevgili hukuk insanlarına anlatamadık. Yerleştikten sonra arkadaşlarımız ve evler mühürlendikten sonra bir iki hafta sonra bu evlerin mühürleri

birileri tarafından söküldü. Yani bizim kızlar tarafından sökülmesi mümkün değil. Kimse yok yaşayacak ve mühürler bilerek söküldü, sonra da ihbar edildi. Terör estirmeye çalışıyorlar. Hukuka aykırı davranıyorlar. Biz kamera görüntülerini görmek istedik ve kamera kayıtları nispeten olumlu geldi. Çünkü bir görüntü var, başkaları yaklaşıyor. Başkaları gerçekten alavere dalavere çevirmiş ve savcı bizimle mühürlerin yeniden takılması şeklinde karar aldı. Polis amiri ile yüz yüzeyiz. O aralar çok daha ayrıntılı şeyler oluyor, aklıma geldikçe geriliyorum. Mühürler kim tarafından sökülüyor, bu nasıl bir hukuksuzluktur diye yırtıyoruz. Sonuçta bu bir suç, bu suçtan dolayı cezaevinde yatıyorsunuz. Bizim kızlar bunu biliyorlar ve bundan korkuyorlar. Diğer şüpheli kimse biz onu bulamadık. Bu şekilde de bu dosya kapandı. Tabii biz temyiz etmedik, bu dosyayla da uğraşmadık çünkü zaten iştahı kaçıyor insanın, bunu temyiz etsek bile bir sonuç alamayacaktık yani. O bakımdan temyiz etmedik.

Biraz önce bir görüntü izlediniz, üzerinde Kemal'in konuştuğu. Aracılık etmek meselesinde bir aracılık eden vardır, bir de “*mağdur*” olan, yani seks işçileri. Biri mağdurdur, biri şüphelidir. Bir kısım arkadaşımız tecrübe etmiştir. Yüzünüzde nedense hep bir kamera vardır ve yüzünüz hep çekilir polis tarafından. Hastaneye gittiğinizde yanınızda kimse yoktur ve polisin ve hastanenin eril diliyle başbaşa kalırsınız. Bir taraflarınız ellenir, tacize uğrarsınız zührevi kontroller bahanesiyle. Canınız yanar ama bunların hiçbiri için ne yapacağınızı bilemezseniz. Bu sebeplerle her adımda avukatınız olmalı yanınızda. Siz karakoldayken mağdur ya da

şüpheli sıfatıyla orada oturuyorken, ben hiçbir yere gitmiyorum, avukatım gelmeden kılımı kıpırdatmıyorum dediğiniz anda sizi hiçbir yere götüremezler. Hastaneye kesinlikle avukatınız ile gidin. Oradaki muamale o kadar kötü ki - karakoldaki amirle benim muhatap olmam beni çok yoruyor evet, hastanedeki o doktor ile o raporu alana kadar uğraşmam beni çok yoruyor, fakat siz daha çok yoruluyorsunuz. Oradaki o moral bozan durum iki kat, üç kat, beş kat artıyor. Bu bakımdan hepimiz varız, avukat arkadaşlarımız da var. Hepimiz çok destek de oluyoruz, sonuna kadar, sınırsız ve gönüllü şekilde. Dolayısıyla sizin tek talebinizle biz ayağa kalkıyoruz. Bu bakımdan haklar çok önemli. Zaten bir kısım hakları biliyorsunuz, ancak avukat yanında olmak, bunu talep etmek bir haktır. Polisin de kötü muamelesini de çekmemek lazım.

Bir şey daha söyleyeceğim. Sonra zaten konu konuyu açar ve konuşuruz karşılıklı. Şüpheli olarak TCK'da şu var: fuhuş yapmak için aracı olmak bir suç ama fuhuş yapmak diye bir suç yok. Böyle bir şey yok. Dolayısıyla ben suç mu işliyorum diye düşünmeyin. Elbette ki cezai yaptırım olarak seks işçiliği ile ilgili adımların suç olduğu doğru ancak bunun için çok net bir delil elde etmesi gerekiyor. Benim mesela İstanbul'da baktığım birçok davada aslında ilgili kişiler çok yakın arkadaşlar ve aynı evde yaşıyorlar. Polis sırf pislik yapmak için bir seks işçisini mağdur diye yazıyor, birini şüpheli yazıyor. Kişi mağdur olmadığını söylemesine rağmen dosya polisin tutanağı üzerine görülüyor ve diğer kişi yüksek cezalar alıyor. İki yıldan dört yıla kadar hapis cezası ve üç bin TL'den başlamak üzere para cezası var. Bayağı ciddi, hem hapis hem de para

cezaları. Dört yıl alırsanız, hükmün geri bırakılması dediğimiz bir durum var. Denetim mekanizması var ka-
nunda ama hakim ertelıyor. Dört yıllık suçlar ise ertelenmiyor. İki yıla kadarki suçlarda erteleme hükümleri
geçerli oluyor. Bu tehlikeden arınmak için ihbar mekanizmasına çok iyi bakmak lazım. Bir avukat eşliğinde
ihbar nasıl gerçekleşmiş, dinleme usule uygun mu değil mi, kimden izin almışsın, o görüşmenin içeriği ne,
vs. Bunları gerçekten çok iyi takip etmek, gerekirse itiraz edip o şekilde de koruma mekanizmasını yaratmak
lazım diyorum.

Kemal Ördök:

Benim de söyleyeceğim bir şey var. Ev mühürlemeleri konuşurken, tamam TCK'da fuhuş yapmak suç değil,
birçok kişi de biliyor bunu; ama çeşitli idari uygulamalar aslında kişileri cezalandırıcı yöntem olarak kulla-
nılıyor. Ev baskını aslında seks işçisi ve trans kadınlar için cezalandırmanın kendisidir. Sokakta kalmaktır.
İşte tam da bu noktada Fuhuşla Mücadele Tüzüğü, Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu, Hıfzısıhha Kanunu gibi
kanunları olumlu yönde değiştirmek için savunuculuk yapmak gerekiyor.

Rozerin Seda Kip:

Aslında sanırım 1990'larda Sadettin Tantan döneminde bu konuyla ilgili bir girişim olmuştu, değil mi?

Belgin Çelik:

Emniyet müdürüydü ilk geldiğinde, apkın da aynı Şeyi yapmıştı. Adam istiyordu ama adamı görevden aldılar. 61 tüzüğü birleŐim yerlerinin olması gerektiğini söylüyor.

Rozerin Seda Kip:

Lobiciliği daha sıklaŐtırmak ve ısrarla istemek lazım.

Kemal rdek:

Şimdi sözü koŐŐmacılarımızdan Eda'ya veriyorum. Ev mühürleme meselesinin mağdurlarından biri kendisi. Yaşadığı olayı ve Şu an hangi aŐamada olduğunu anlatsın isterim. Ondan sonra sözü diğer konuşmacımız Eylem'e verelim.

Eda Avcı:

Biz bundan üç ay önce üç arkadaş yaŐıyorduk. Benim alıŐtıđım ev ile özel evim farklıydı. Daha sonra bir gün beni biri aradı. O anda müsait değildim. Özel evimdeydim. Erkek arkadaşım ile beraberdim. Arayan kiŐiyi ev arkadaŐıma yönlendirdim. Onlar da polis çıktılar ve onu orada bastılar ve iki arkadaşımı oradan aldılar. Onları oradan aldıktan sonra gelip benim zilimi basıp içeriye bir anda daldılar. O anda erkek arkadaşım da evdeydi. Ben direkt çeteler filan diye düşündüm. Kimliklerini eve girdikten sonra gösterdiler. Çok kor-

kunç bir şeydi. Sonra bizi alıp emniyete götürdüler. Erkek arkadaşımı bıraktılar daha sonra, beni sabah saat dörde kadar emniyette tuttular. Saat gece on ikiden gece dörde kadar tuttular orada, çok keyfi bir şekilde. Sonrasında bir ay sonra evimiz mühürlendi.

Kemal Ördek:

Kolaylaştırmak için sorayım. Arkadaşların noktasında bir dava açıldı mı?

Eda Avcı:

Şöyle söyleyim; arkadaşlarım mağdur olarak geçtiler iddianameye. Ama onlara da para cezası kesildi. Mağdur oldukları iddia edildiği halde bile para cezası kesiliyor.

Kemal Ördek:

Hangi aşamadasınız şu anda? Herhangi bir iptal davası açıldı mı mühürleme noktasında?

Eda Avcı:

Mühürler kaldırıldı, evimiz açıldı. Zaten orada kiracıydık, daha sonra ev sahibimiz istemedi haklı olarak.

Rozerin Seda Kip:

Ben Şunu anlamadım, bir Şey soracağım. Yani eve baskın yapıldıktan bir ay sonra mı evi mŐhŐrlediler?

Eda Avcı:

Evet, bir ay aÇık kaldı.

Rozerin Seda Kip:

Yani mesela durumun hiÇ elle tutulur bir yanı yok. Kesinlikle yok yani. MŐhŐrleyebilirsin, bir barı da mŐhŐrleyebilirsin. Ama o an o tebliği yaptıktan sonra o kişiye bir zaman vereceksin. EŞyalarını Çıkar. Varsa bir bitkin, arkadaŐına ver. KomŐuna ver. Hayvanın varsa onu da al. Ondan sonra o ev mŐhŐrlenir. Ama Öyle keyfi bir Şekilde 1 ay sonra gibi bir Şey olmamalı.

Eda Avcı:

Hatta Şöyle bir olay daha oldu. Evi mŐhŐrlerken polisler, mumu damlatıp ve yapıŐtırdılar. Benim iÇerde mŐŐteri hattım kaldı. Sonra polisten rica ettim ve mŐhrŐ aŐtı. BÖyle de bir gŐzellik yaptı bana. O esnada ben de kameraya Őekiyordum. Kamerayı kapat, Öyle aŐayım dedi.

Kemal Ördek:

Cezai herhangi bir Şey, dava sŐreci baŐlatıldı mı?

Eda Avcı:

Bu ayın yirmi beşinde ilk duruşmamız var. Aracılık etmek üstünden, evet. Yer temini girmiyor. Çünkü kontrat arkadaşımın üzerineydi.

Kemal Ördök:

Eylem'in anlatacağı, aslında başka bir konu. Belki bu konulara da kısmen değinen konular olacaktır.

Dinleyici 1:

Fındıkzade'de yaşıyorum İstanbul'da. Fındıkzade'de koli (müşteri) evimiz var. Evimiz tanınan bir evdi, on yıldır çalıştığımızdan dolayı.

Kemal Ördök:

Koli evi nedir biliyor mu herkes?

Dinleyici 1:

Müşterilerle bulduğumuz, çalıştığımız ev. Daha önce baskın olmuş ve evimiz kapanmıştı. Bundan bir yıl kadar önce, hiçbir şekilde bir yere girmeden, evde müşteri var mı, evde seks işçiliği yapılıyor mu, hiçbir gözlem olmadan sadece sokakta on gün boyunca bizi kameraya aldılar. Bunun üzerine hem benim evimi

hem arkadaşımın evini üç ay boyunca mühürlediler. Biz şikayetçi olduk. Bu yasalara ters bir durum. Siz eve gelmediniz, bizi yakalamadınız hiçbir şekilde, bir ispatınız yok; ama keyfi olarak evimizi kapatıyorsunuz. Kabul etmediğimizde de bize şey dediler, zaten sokakta çalışıyorsunuz ve travestisiniz, yetmez mi?

Rozerin Seda Kip:

Aynen öyle. Bir transseksüel olarak bir davanın takipçisiyseniz, özellikle ev mühürlemeleri meselesinde bir hak arayışı içerisindeyseniz, hakimlerin bakış açısı da genellikle aynı. O dosyanın kapağını açmıyor. Aç yani o kapağı, bir bak biz ne diyoruz acaba diye. Bu maalesef böyle. Bunu değiştirmek lobicilikle olur.

Kemal Ördök:

Onlar trans ya da trans olmayan kadın seks işçilerinin linç edilmesi ile ilgili bir kararı öngörüyorsa, tüm trans ya da trans olmayan kadınların bu linçten kurtulmasını sağlayacak bir mekanizmaya dönüşmüyor ne yazık ki.

Rozerin Seda Kip:

Onun için bir yasanın çıkması gerekiyor ki, bir yasaya dayanabilelim argümanlarımızla.

Kemal Ördök:

Yani dediğin gibi zaten travesti eşittir seks işçisi. O en başta konuşurken söylenen trans kimliğin fuhuş üze-

rinden suçlu hale getirilmesi meselesi. Bu noktada sözü Eylem'e verelim. Eylem çarkta, yani caddede seks işçiliği yapan bir trans arkadaşımız. Uzun yıllardır yaşadığı şiddet eylemleri üzerinden aslında yaşadıklarını anlatacak.

Nadide Eylem:

Herkese merhaba, adım Eylem. Sekiz senedir otostop yapıyorum. Arabayla çalışıyorum. Seks işçisiyim. İlk başta Meis Sitesi olayından önce Eryaman olayını yaşamıştık. Ankara'da arkadaşlarımıza kurşunlar sıkıldı, arabaları parçalandı. Bu bir teşkilattı. Polis hiçbir şekilde bir şey yapmadı. 15 gün sonra yakalandı faillerin bir kısmı.

Dinleyici 2:

On üç trans arkadaş araçlara kendimizi zor atarak Eryaman'dan Adana Pozantı'ya yetiştiğimizde kurtulduğumuzu anladık.

Nadide Eylem:

Bir gecede Eryaman bitti yani. Kimse Eryaman'a giremedi. Çalışma ortamı bitti. Ondan sonra yeni bir yerlerde çalışmaya başlandı. Bu sefer de Balyoz her gün bizi alıp çok ciddi meblağlarda, doksan TL, yüz TL

cezalar kestiler. Yaklaşık beş bin TL ceza ödedim bugüne kadar. Kendi arabamdan alınıyorum. Yapılmaması gereken bir şey yani. Arabam benim şahsi arabam olduğu için arabamın içinden beni keyfi bir şekilde alamazlar yani. Bana ceza kesemezler ama yazıyorlar bir şekilde. En son yaşadığımız olayı anlatayım ben. Bundan yaklaşık bir ay önce bir araç kendine polis süsü vermiş. Sirenleri var, polis kimlikleri var, silahları var. Önce arkadaşımızı gasp ettiler. Daha sonra bir arkadaşımızın kolunu kırdılar, biz tabii bu olayın farkına varmadık. Polistir diye düşünüyoruz. Sonra kolu kırık olan arkadaşımızı biz arabaya aldık, hastaneye götürmek için. Bu arada bizim arabamızın önü kestiler. Onlardan bir şekilde kurtulduk hastaneye doğru giderken. Bir an baktık arkamıza, adamlar bizi korkunç bir şekilde takip ediyorlar. Tam karakol sapağına girmek üzereyken, hastaneye gitmekten vazgeçtik, artık kendimizi kurtaralım dedik. Karakol sapağına girerken sıkıştırıldık ve ciddi bir şekilde arabamız hasar gördü. Kolu kırık arkadaşımız tekrar darp edildi. Biz bir şekilde oradan sıyrılıp karakolun önüne geldik. Bunu yapanlar yakalandı. Tam bizim camlarımız filan kırılırken orada polis ekipleri vardı, onlar görmüşler ve kısıvrak yakalandı. Bu süreçten sonra ise delilleri kararttılar; siren yok dediler, polis kimliği yok dediler, silah yok dediler. Ben ve birkaç kişi şikayetçi olduk. Hastaneye gittik, rapor aldık. Ama hiçbir tutuklama filan olmadı. Ertesi gün serbest bıraktılar. Darp var, kol kırılması var.

Rozerin Seda Kip:

Bazen hukuk sisteminin bir parçası olmaktan o kadar iğreniyorum ki...

Nadide Eylem:

Avukatımız da vardı. Tabii avukatımız gelene bir sürü usulsüzlüğe ek olarak bizim arkadaşların altı yüz TL'leri gasp edilmiş. O para ortaya çıkmadı mesela. Yüz TL parası çıkmış güya, onun da makbuzu varmış, bankamatikten çekmiş. Biz tutuklanacaklarını beklerken serbest bırakıldı bu kişiler.

Rozerin Seda Kip:

Kaç yılında oluyor bu?

Nadide Eylem:

Bir ay önce oldu.

Kemal Ördek:

Ankara'nın farklı bölgelerinde farklı deneyimler yaşanıyor. Bazı bölgeler çok daha güvenli bölgeler. Bazı bölgeler de güvenli; fakat orada da şiddet başka şekillerde ortaya çıkıyor, para cezası uygulamaları üzerinden, vesaire...

Dinleyici 2:

Şunu da göstermek istiyorum, dolaştırırsanız sevinirim (elindeki fotoğrafları gösteriyor). Ben Mersin LGBT

7 Renk'in dernek başkan yardımcısıyım. Mersin'den geldim. Ben de daha önce Ankara'daydım. Ankara'da bu hayata adım attım. Etlik 1011 Caddesi'nde çalışıyordum. Eylem arkadaşım ve diğerleri de oradaydı o zamanlar. Beş tane eli sopalı, maskeli adamlar bize doğru koşuyordu. Arkadaşımın biri sanayinin içine kaçarak, polisin kucağına düşerek kurtuldu ama ben orta refüje kadar koştum. Arkamı döndüğümde, sopalı sallamalı beş kişi üzerime doğru geliyordu ve kendimi aracın önüne atmak zorunda kaldım. O sallama ile, sopa ile dövülerek, ezilerek perişan olmaktansa kendimi ölüme ben attım. Bir ay içinde mahkeme oldu. Sadece yüz metre kadar ileride üst geçit olduğu için, üst geçitten geçmediğim için, suçlu durumda ben oldum. Bunlar da Melih Gökçek, Turgut Altınok ve Tayyip Erdoğan'ın kurmuş olduğu, belediyede gündüz çalışan kişilerdi. Gece erkeğe benzeyen kadın, kadına benzeyen erkek, el ele tutuşan sevgili veya bankta, orada burada, Keçiören Etlik'te gördüğünüz bu kişileri ölümüne dövün emriyle. Bu A Takımı'ydı. Melih Gökçek'in kurmuş olduğu bir şeydi. Ben de böyle bir şey yaşadım. O yüzden sakat kaldım. Resimde görmüşsünüzdür. Mersin'e taşınmak zorunda kaldım. Aslen Adanalıyım. Ailem üzülmesin diye Mersin'de yaşamak zorunda kaldım. Ben Ankara'da yaşamak istiyordum. Devlet benim buradan gitmeme sebep oldu.

Kemal Ördök:

Açık forum olarak düşünün burayı, Ece'ye de katkısı için teşekkür ederim. Soruları almaya başlayalım.

Dinleyici 2:

Benim sorum olacaktı Rozerin Hanım'a. Biraz önce konuşurken mağdur ve şüpheliden bahsettiniz. Bunların yıllarından bahsettiniz. Tekrar edebilir misiniz? Ayrımlarının çok iyi anlaşılmadığını düşünüyorum.

Rozerin Seda Kip:

Şimdi karşımıza şöyle çıkıyor: fuhuş yapmak suç değil; ama fuhuşa yer temin etmek ve buna aracı olmak diye bir suç var TCK'da. Şimdi burada bir kişi mağdurdur. Diğeri de şüphelidir. Arkadaş oluyolar genelde. Fuhuş yapan kişi mağdurdur. Fuhuş yapmak için yer temin eden veya aracılık yapan kişi sanıktır veya şüphelidir. Burada bu suçun yaptırımını iki yıl ile dört yıl arasında bir hapis cezası ile üç bin güne kadar adli para cezası. Üç bin gün diyelim, genelde yirmi ile elli TL'den kesiyorlar para cezasını. Altmış bin ile yüz elli bin arasında bir para cezası ödüyorsunuz.

Dinleyici 3:

Fuhuş yapmak suç değil, doğru. Ama bize Kabahatler Kanunu'ndan ceza yazıyorlar. Yanlış anlamadıysam eğer, Kabahatler Kanunu çığırkanlık yapanlara çıkarılmış bir yasa ve bu yasayı bize uyguluyorlar. Bursa'da cezaları trafik polisleri kesiyor, ben buna akıl erdiremedim. Bu nasıl bir şey bilemiyorum.

Rozerin Seda Kip:

Makbuzla mı kesiyorlar?

Dinleyici 3:

Trafik polisinin alkollü ya da ruhsatsız araç kullanımı olduğunda kestiği gibi kırmızı çerçeveli makbuz ile travestiye kesiyorlar.

Rozerin Seda Kip:

Kabahatler Kanunu çok ayrı bir konu. Onun için ayrı bir panel düzenleyip bir gün de onun için konuşalım.

Dinleyici 3:

Bursa'dan bir arkadaşım geldi, bana ceza makbuzunu gösterdi. Bu trafik ceza kağıdı dedim. Araçta mı yakalandın dedim. Hayır dedi. Kaldırım işgalinden yazmışlar.

Kemal Ördök:

Bu kitabı onun için hazırladık ("Kayıtsız" Alanda "Kayıtlı" "Soygun" adlı kitabı gösteriyor). Burada avukatlarla yapılmış görüşmeler, yirmi trans seks işçisinin idari para cezaları ile ilgili deneyimleri ve aslında devletin bu para cezaları ile ilgili neyi amaçladığına dair bilgilendirme mevcut. Buna hem Kabahatler Kanu-

nu giriyor hem de Karayolları Trafik Kanunu giriyor. Burada fazlasıyla deneyim var. Zaten sizinle yaptığım görüşmeler de var. Çok önemli bir şey var aslında burada. Kabahatler Kanunu başlı başına bir konu. Sadece trans seks işçileri değil, bütün seks işçileri giriyor. Bütün seks işçilerine de uygulanıyor bu kanun. Hem evlerinde uygulanıyor hem de caddede çalışırken uygulanıyor. Bunun yolunu açan da Fuhuşla Mücadele Komisyonları. Kabahatler Kanunu tartışırken hep derdik ki, ne alaka burada fuhuş ile ilgili bir ibare yok ki. İstanbul ve Ankara'da ilk uygulanmaya başlandığında Kanun'un 32. Maddesi üzerinden uygulanıyordu. Büyükşehirlerin şu an çoğunda 37. Madde yani çevreyi rahatsız etme maddesi uygulanıyor. Ancak diğer illerde, Aydın, Antalya, Adana, Mersin gibi illerde 32. Madde'nin de dahil olduğu, yani emre aykırı davranış argümanının dahil olduğunu görüyorsunuz. Burada savunuculuk yapılacak, hedef alınacak kurum fuhuşla mücadele komisyonları yani valilikler. Valilikler emniyet genel müdürlüklerine kendilerinin genel sağlık ve genel ahlakı koruma yetkileri olduğunu düşünerek Fuhuşla Mücadele Tüzüğü üzerinden, Kabahatler Kanunu üzerinden seks işçilerine para cezası uygulaması yetkisini vermiş durumda. Bu başlıbaşına bir hukuksuzluk.

Rozerin Seda Kip:

Bir şey ekliyim ben buna. Kabahatler Kanunu kadar zırva bir kanun ben hayatımda görmedim. Öyle saçma sapan bir şey. Çevreyi rahatsız edebilecek şekilde hizmet satın almak. Ne demek bu? Kim rahatsız oluyor?

Hangi çevre, neye göre? İkincisi bu kaldırım işgali meselesi... Ben yer değiştiriyorum, o kaldırımda ben geziyorum. Ben yayayım zaten. Tabii bunları anlatamıyorsunuz; ama polisin TCK ile birlikte elini güçlendiren bir şey. Kabahatler Kanunu uygularken bir de polise direnmeden de yağdırıyor cezaları polis. Sıkıntı orada başlıyor aslında. Biz verdik paramızı, eyvallah devam edelim işimize, direnmek nereden çıktı? İki kanunun hakikaten iptali için çok mücadele etmemiz gerekiyor. Bonus sistemini bu ikisinden çok uyguladılar. Bonus sistemi, o yazdıkları kocaman çizelgede, polis takip çizelgesinde “*genel kadın*”, “*travesti*” olarak ayırdılar. Bir polisin uygulama üzerinden on puan alması ne demek biliyor musunuz? Direkt terfi demek. O yüzden bu trafik makbuzları geldi bizlere. Terfi motivasyonu ile uygulamalar yapılıyor.

Dinleyici 4:

Biz de idare hukuku dersinde sınava hazırlanıyoruz. Bir idari kolluk, bir adli kolluk var. Örnek veriyor hoca sınavda, hangisi idari, hangisi adli kolluk, hangisi özel idari kolluk diye. Mesela az önce polisin yaptığı özel idari kolluk uygulaması, bu vakalar girdiği zaman hoca da inadına genel ahlaka vurgu yapıyordu. Özel idari kolluk uygulayan trafik polisinin yetki alanı sadece o iken, yetki alanı genişletiliyor. Bu sefer kendini çürütüyor. Hocalar bile bu konuyu anlatırken çelişkiye düşüyor.

Rozerin Seda Kip:

En son bizim Mişel adlı trans arkadaşımızı tutuklamaya çalıştı zabıtalara. İnsan şaşırıyor. Bunu yapma yetkisi o var olan çelişkiden kaynaklanıyor.

Belgin Çelik:

Ecevit zamanında çıktı para cezaları, komik bir para, bir milyon TL idi o zamanlar. Herkese banka numarası verildi. İlk uygulama. Niye yatıracağız diyor, kızlar ne için diye soruyor; siz yatırım diyor polisler. Biz bunu avukatlara söyleyince tekrardan toplanıyor onlar. Ama esas AKP'nin Baykal'ın onayıyla terörü bahane ederek yeniden ele aldığı bir uygulama oldu bu sonraları. Benim çok zorlandığım raporlamalar 2007 yılında gerçekleşti. Ahlak basıyordu, onun arkasından asayiş, onun arkasından da zabıta... O bir talandı. Bu yasanın işte geri alınması için yüz yirmi beş milletvekilinin onayı gerekiyor.

Dinleyici 5:

Herkese merhabalar. Ben avukat Eda Ayşegül Akyol. Sayın meslektaşım, çok güzel anlattı her şeyi. Ben yine de ufak bir bilgi sunmak istiyorum. Biz Ankara'dayız ve sonuçta Ankara'da oturanlar için söylüyorum. Öncelikle şu algıdan kurtulalım arkadaşlar: avukat gelse ne olur? Hukuk yoluna başvursak ne olur? Lütfen bundan kurtulalım. Evet, zaten acı çekiliyor. Somut bir şey var zaten ortada. Ama amacımız zaten yasaları değiştirmek ya da size karşı, bize karşı yanlış müdahaleleri değiştirmek, bunun için elimizden geleni

yapıyoruz. Bir emsal elde etsek, bir mahkeme kararı elde etsek, bu bile bizim için o kadar önemli bir şey ki. O yüzden lütfen başınıza herhangi bir şey geldiğinde, bir olayın mağduru olduğunuzda ya da bir olayın sanığı durumuna geldiğinizde, lütfen ilk başta bize ulaşın.

Çok basit bir olay anlatayım. Geçen bir arkadaşımız tecavüze uğramış, darp edilmiş. Parası gasp edilmiş. Olay bize intikal ettirildi. Arkadaş tabii haliyle şöyle düşünmüş; zaten avukat kim bilir ne zaman gelecek... Biraz da oradaki polislerin çirkin tavırları dolayısıyla beni aradı, yoldayım, bekleyin geliyorum, sakın ifade vermeyin dedim. Arkadaş tabii ki kötü bir psikolojideydi, ifadeyi vermeyi tercih etmiş. Orada ben olsaydım birçok şeye müdahale edebilecektim. Neyse ki kötü bir ifade alınmamış. Bu konuda şanslıyız ama orada bambaşka bir ifade de alınabilirdi. Ayrıca arkadaş o sırada sarhoştur. Yani o ifadeyi imzalarken sarhoştur. İşin garip tarafı, olayın mağduru iken bir de kendisine sarhoşluktan ceza kesilmişti. Şimdi Kabahatler Kanunu'na göre ve birtakım hükümlere göre, sarhoşluktan bir insana idari para cezası kesebilmeniz için, o insanın etrafa zarar vermesi, gürültü yapması, bir zararda bulunması lazım ve bunun için de zararın somut olması ya da somut bir şikayetin olması lazım. Durduk yerde bir insana para cezası kesemezsiniz. Mesela bizim elimizde böyle bir karar var. Ne olmuş yani içtiyse, ama ceza kesilmiş, buna itiraz ettik mesela. Bunun peşini bırakmayacağız. Buradan bir tane karar elde edersek bu hepimizin işine yarayacak. Her türlü noktada bizi arayabilirsiniz ve lütfen yanınızda avukatınız olmadan, biz ulaşamıyorsak ya da bize ulaşamıyorsanız

CMK'dan avukat talep edin. Gelmek zorundalar arkadaşlar. Polisler yok deseler de, inanmayın. CMK'dan talep edin. Size CMK'nın telefonunu verelim. Direkt CMK'yı arayın ya da bizleri arayın. Bir şekilde yanınızda bir avukat olsun. Tek başınıza ifade vermeyin. Tek başınıza doktora gitmeyin, tek başınıza hiçbir şeye imza atmayın. Teşekkür ederim.

Dinleyici 2:

Ben avukat hanımın söylediğine katılıyorum. Polisin terfi olayı meselesine. Ben Adana'da böyle bir şey yaşadım. Polis arkamızdan gizli geliyordu. Direkt biber gazını üzerimize sıkıyordu filan. Birkaç sefer öyle yaptı. Artık onun nöbetini bekliyorduk. Bugün gececi, yarın gündüzcü, öbür gün izinli. Öbür gün orada yoktuk. Bir gün nöbet mi değişti, kendi mi istedi anlamadık, anons yaptı. Onun geldiğini duyduk. Hepimiz bir yer var Adana'da, oradan çıktık gidiyoruz. Ters yönden arabayla geldi. Arkadaşlarım orta refüjden, demirlerden atlayarak kaçtı. Ben sakatlığımdan dolayı kaçamadığımdan, beni yakaladı. Uzatmadan anlatacağım, olay mahkemelik oldu. Hakim bana sordu, ben anlattım. Benim anlattığımın tersini polis anlattı. Hakim polise o kadar hakaret edici, o kadar aşağılayıcı davrandı ki, hayatımda ilk defa bir polisin ceza alacağını düşündüm. Ne oldu sonuçta? Üç bin TL para cezası aldım.

Rozerin Seda Kip:

Ne zaman oldu bu?

Dinleyici 2:

2007’lerde filan. Bundan on – on beş gün önce bir arkadaşım bana dedi ki, o polise ne olmuş biliyor musun dedi. Ne olmuş dedim. Terfi almış dediler. Üç bin TL de bana Yargıtay’dan onaylanmış, filmlerimi bile istediği halde hakim, yolladım. Ama cezayı ben aldım.

Rozerin Seda Kip:

Çok büyük, çok daha büyük mağduriyetlerle de karşılaşabiliyoruz; ama ben şuna çok inanıyorum: bilmiyorum benim gibi düşünmüyor olabilirsiniz, belki çok umutsuzsunuzdur ama gerçekten örgütlülük ile birlikte, bu görünürlük ile birlikte yargının üzerinde inanılmaz bir baskı oluştu arkadaşlar. Yani biz bunu İstanbul’da çok yaşıyoruz. İstanbul’da aktivizm avukatlığı yapıyoruz. Basıyoruz mahkemeleri. Mahkemelerin dilini değiştiriyoruz. Yargıcın, zabıt katibinin, mübaşirin üzerinde çok ciddi bir baskı mekanizması geliştiriyoruz. Böylece emsal kararlar çıkabiliyor. Çıkacaktır da daha. İşkencenin filan boyutu değişti. Yani eskiden alırlardı. Hortum Süleymanlar, Balyozlar vardı. Alıyor, sana hakaret ediyor. Sana “*ibne*”, “*travesti*”, “*pislik*” gibi bir sürü şey söyleyip seni orada bekletiyor. Ya bunun arkası güçlüdür, şimdi avukatı da gelecek diye korku var artık. O bakımdan bunları önemseyelim arkadaşlar.

Dinleyici 2:

Bizi Mersin’de polis görüyor, bir şey yapmıyor artık. Bir şey olduğunda da diyor ki, tamam, siz bizi görmeyin. Dayak yiyorsun, elin ayağın kesik, hastanelik olmuşsun. Benim ev arkadaşım Aralık’ta çok kötü şekilde dövülerek otobüsün altına atıldı ve evde şu an ayağı filan platinli. Bizim hala arkadaşımızın davası ile ilgili bir tane evrak bile elimizde yok. Sadece o kaza geçirmiş. Tedavi olduğu Mersin Devlet Hastanesi’nde sadece yatıyor ve bakıyoruz. Ne olduğu ile ilgili hiçbir belge yok bizde.

Kemal Ördök:

Burada avukat arkadaşlar var zaten, nasıl ulaşacağız diye düşünürseniz, hangi dernekle çalıştıkları da önemli değil, biz de aracılık yapabiliriz. Bize ulaştığınızda, biz de iletiriz.

Dinleyici 6:

Seks işçilerinin hakları insan haklarıdır sözünün çok doğru olduğunu düşünüyorum. Mühürleme hadisesi konuşulduğunda, güya anayasamızda devletimiz sosyal hukuk devletidir ve barınma hakkı en temel insan haklarından diyor. Yasa ve uygulamalarda ev mühürlemesinden sonra kişiye barınacak yer göstermesi gerekiyor devletin. Böyle bir şey olması beklenir. Bunu yapmayan bir devletin anayasada uygulanmayan bu maddeleri silmesi gerekir. Madem uygulanmıyor, neden orada yazıyor o maddeler? Bu ikiyüzlülük hakika-

ten bıktırıcı olmaya başladı artık.

Rozerin Seda Kip:

Türkiye çünkü sosyal hukuk devleti değil, kesinlikle değil. Demokratik bir devlet de değil. Biz 1988 yılında işkence yasağı sözleşmesine imza atmış bir ülkeyiz. Ama o dönemde, 80 sonrası dönemde işkence gırla. İmza atmış olduğumuz uluslararası sözleşmeler bizim hiyerarşimizde en üsttedir. Siz Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne üye taraf bir ülkeyseniz, bu yeter normalde. Uygulamada böyle değil. Çünkü hukuk iktidarın fahişesidir.

Dinleyici 7:

İşkence biçim değiştirdi dediniz. Gözaltında mağdur ya da sanık statüsündeyken arkadaşlarımız kötü muameleye tabi tutuluyor. Dava konusu olmuş somut bir olay var mı?

Rozerin Seda Kip:

Seks işçisi olmasına gerek yok. Ama var tabi. Nefret suçu ve nefret söylemi üzerinden gitmiyoruz ama burada alenen hakareten tutun, kimliğe yönelik saldırıdan tutun, halkı kin ve düşmanlığa sevk maddelerine dek davalar açıyoruz. İstanbul'da şu anda sürdürdüğümüz iki dava var.

Belgin elik:

AIHM'den çıkan veya AIHM önünde bekleyen dosyalar da var.

Kemal rdek:

Eryaman olaylarından sonra açılan davanın sonucunda nefret saiki ile örgüt ya da çete kurmak noktasında bir karar verilmiştir. İlk defa nefret saikinin dillendirildiği bir karardır.

Rozerin Seda Kip:

Ben de şunu hatırlıyorum: yine Ankara'da 8. Sulh Ceza Mahkemesi'nin Kabahatler Kanunu'nda fahiş bir para cezası kesilmesi olayını reddetti. Davayı kabul etmişti mahkeme ve gerekçe olarak bu kişilerin trans-seksüel olmaları sebebiyle çok yüksek para cezası kesilmesine karşı çıkmıştı.

Kemal rdek:

2008'de bizzat Danıştay tarafından onaylanmış şöyle bir karar var: bir avukat müvekkilinin yapmış olduğu başvuru üstünden Fuhuşla Mücadele Komisyonu'nun emniyete verdiği Kabahatler Kanunu'nun 32. Maddesi'nin uygulanması kararının iptali var. Yerel mahkeme de iptal verdi. Danıştay da onayladı. Daha sonra zaten düzeltme vesaire talebi oldu. O da onaylandı. Ondan sonra hatta Ankara'da genellikle 37. Madde uygulanıyor.

1 MART 2014, CUMARTESİ

PANEL:

“BİZ DE VARIZ!”: ERKEK SEKS İŞÇİLERİ VE HAK İHLALLERİ

Seks işçisi dendiğinde akla sadece kadın veya trans seks işçileri geliyor. Oysa, görmediğimiz, çeşitli sebeplerle görünmez kılınan büyük bir grup daha var: erkek seks işçileri. Erkek seks işçilerini görmediğimiz gibi, sorunları da görünmez kılınıyor. Bilmiyoruz, sormuyoruz, çoğu zaman da dinlemiyoruz.

Bu panel, Kırmızı Şemsiye Derneği'nin eşcinsel ve biseksüel erkek seks işçileri ile gerçekleştirmiş olduğu anket çalışmasının bulgularını kamuoyu ile paylaşırken, erkek seks işçilerinin taleplerini gündeme taşımayı umuyor. Erkek seks işçileri, kendi hikayelerini anlatıyor.

Konuşmacılar:

Ferhat Yıldız, Seks İşçisi

Çağdaş, Seks İşçisi - Öğrenci

Onuray Bayraktar, Seks İşçisi

Ferhat Yıldız:

Hepiniz hoş geldiniz. İsmim Ferhat. Üniversite mezunuyum. İstanbul’da yaşıyorum. Hayatımı erkek seks işçisi olarak idame ettiriyorum. Bir işte çalıştıktan sonra seks işçiliğine başladım. Emek sömürsünün bol olduğu bir işte çalıştım. Daha sonra, kafama dank ettikten sonra, altı yıldır da LGBTİ hareketinin içinde aktif bir şekilde yer alıyorum. Bunun da getirisi ile seks işçiliğinin de bir meslek olarak görülmesi gerektiğini savunulardanım. İlk birkaç aydan sonra, yapmayı başardığımı gördükten sonra, bu işi severek ve tercih ederek yapıyorum diyebilirim. Politikasını da üreterek hayatımdan o “*gönüllü*” seks işçiliği kavramını çıkardım. Pek çok arkadaşım var, dostum var. Çevremdekilere artık “*gönüllü*” seks işçiliği meselesinin tartışılmaması gerektiğini, tercihen bu işin yapıldığını anlatmaya çalıştım.

Gönüllülük ve zorunluluğa değinmek istiyorum. Zorunlu seks işçiliği politikası üretiyoruz hepimiz, çoğunlukla trans seks işçilerinin istihdamı üzerinden. Zorunluluğun karşıtı gönüllü olduğundan, bu iş için de aynı şekilde kullanıldı. Oysa gönüllü yapılan işte kendinize çıkar sağlamazsınız. Yaptığınız işi tamamen gönüllü bir şekilde yaparsınız, aynen benim LGBTİ gönüllüsü olmam ve bundan para kazanmamam gibi. Bunun tam tersi bir şekilde bunu tercihen yaptığımı her yerde bağırmaya başladım. Geçen sene Onur Haftası’nda konuşmacı ve moderatör olarak yer almıştım - ki yüksek bir katılımı bayağı bir insana sesimizi duyurduk. Daha sonra, sağ olsun Kemal ile ortak çalışmalarımız sonucu erkek seks işçilerinin de var olduğuna dair bir politika izlemeye başladık. Bu arada İstanbul’da yaşadığım için her ne kadar aktif şekilde yer almasam da,

ben de Kırmızı Şemsiye'nin kurucularındanım. Aktif bir şekilde buradayız. Umarız güzel bir konuşma olur. Kafamda bir konuşma tasarlamadım, kendiliğinden konuşmaları sevdiğim için. Yaşadığımız zorluklara gelince, trans seks işçileri ve kadın seks işçileri ile aynı zorlukları yaşıyoruz. Biz biraz daha avantajlı görünüyoruz. Zorunlu seks işçiliği yaptığımızda bu işi bırakma ihtimaliniz yok ama tercihen yaptığımız zaman var. “*Neden bu işi yapıyorsun, neden bedenini satıyorsun?*” gibi sorulara maruz kalıyorsun. Bu soruları cevaplandırmakla uğraşıyoruz. Ama, belki de bildiğiniz üzere, bu soruları LGBTİ hareketi içinde olsun ya da olmasın herkes soruyor. Karşımda on yıllık LGBTİ aktivisti insan da bana “*Neden kendini pazarlıyorsun?*” gibi bir soruyla gelebiliyor, hatta geldi. “*Senin yaptığın işi iş olarak görmüyorum*” diyen pek çok LGBTİ aktivisti, hatta seks işçiliği üzerine çalışan, isim vermeyeceğim, bazı arkadaşlar gelip bu soruyu sordular. Tabii ki kendime bir görev edindim. Kendi yaşadığım çevrelerde, her yerde bağıriyorum: Benim bir görünürlük problemim yok.

Çevremizde bildiğimiz pek çok erkek seks işçisi arkadaşımız var. Bu işi sürekli yapan ya da bir defa para karşılığı ilişkiye girmiş. Eşcinsel ve biseksüel erkekler var. Ama bunu bir meslek olarak adlandırmazlar. Diyelim ki ben öğrenciyim ve ek iş olarak garsonluk yapıyorum. Bu garsonluğu meslek olarak sevmiş olsaydım, ek iş olarak seks işçiliği yapabilirdim. Bu da bir ek iştir. İştir. Artısı, eksisi yoktur. Maalesef bunu anlatmak için bayağı bir çabalayacağız, bayağı bir görünür olmaya çalışacağız.

Kırmızı Şemsiye'nin girişimiyle eşcinsel ve biseksüel erkek seks işçilerine yönelik bir ön çalışma yapıldı. Temennimiz bunun ön çalışmadan çıkıp daha büyük çalışmalara dönmesi. Elimden gelen desteği de sağlayacağım. Yaptığımız ön çalışma neticesinde bir rapor hazırladık ve kitap olarak bastırdık. Kitabı ücretsiz bir şekilde Kırmızı Şemsiye'den edinebilirsiniz.

İçeriğinden bahsetmek istiyorum. İlk başta demografik bilgiler var. Bu çalışmanın Planet Romeo Vakfı'nın maddi desteği ile, bir buçuk aylık bir zaman diliminde yapılması öngörüldü. Bizim hedefimiz anketler için ilk başta otuz kişiye ulaşmaktı. Sayı ile ilgili beklentimiz düşüktü zira eşcinsel ve biseksüel erkekler etraftan almış oldukları tepkiler nedeniyle kendilerini daha çok gizleyip o dört duvar arasına sıkıştırılmış hayatlarını sürdürdükleri için çok fazla kişiye ulaşamayabilirdik. Hızlı bir çalışma ile otuz kişi değil, kırk sekiz kişiye ulaştık. Cinsel kimliğini eşcinsel olarak tanımlayanların oranı yüzde yetmiş bir idi. Yüzde yirmi dokuz oranında kendini biseksüel olarak tanımlayan erkek vardı.

Ben kısa kısa bahsetmek istiyorum yüzdeler dilimlerden. Demografik olarak eğitim durumu, medeni durum gibi istatistiklere yer verdik. Çalışmaya katılan erkek seks işçilerinin yüzde otuz birinin lise mezunu, yüzde yirmi üçünün üniversite mezunu ve yüzde ikisinin yüksek lisans mezunu olduğu görüldü. Ben de kamu yönetimi mezunuyum. Kaymakam ya da bir şirkette genel müdür ya da başka pozisyonlarda olabilirdim. Ama hayatım boyunca yapmayacağım bir iş dayatıldı ailem tarafından. Bunu okumam gerekiyordu, devlete

sırtımı dayamam gerekiyordu, sigortalı bir işim olması gerekiyordu. Dayatıldığı için okuduk ve bir şekilde bitirdik; ama bitirdikten sonra ayaklarımız üzerinde durmaya başlayınca, her yerde emek sömürsünü gördükten sonra, kendi istediğimiz işi, mutlu olduğumuz işi yapmaya başladık.

Medeni durum kısmına gelince, katılımcıların yüzde yetmiş dokuzu bekâr. Bu konuda en ilgi çekici olan bilgi, katılımcı biseksüel erkeklerin yüzde altısının evli olması. Bir önerme vardı, *“Kendi tercihimle bu mesleği yapıyorum”* şeklinde. Buna *“katılıyorum”* ya da *“katılmıyorum”* şeklinde cevaplar ile gittiğimizde yüzde doksan altılık büyük bir çoğunluk bu işi kendi tercihi ile yaptığını dile getirdi. *“Partnerlerinizden ya da çevrenizden seks işçiliği yaptığınızı bilen var mı?”* diye sorduk. Burada en göze çarpan başlıkları söylüyorum size sadece. *“Seks işçiliği yaptığınızı bildiği için sizinle ilişkisine son veren kimse oldu mu?”* diye sorduğumuzda yüzde altmış dokuzluk büyük bir kısmı *“hayır”* dedi. Çünkü arkadaşlarına söyleyebiliyorlardı sadece. Tabii burada unutulmaması gereken bilgi, yüzde yirmi dokuzluk bir kesimin de kendileriyle ilişkiye yakınları tarafından son verildiği bilgisidir. Burada tamamen toplumsal ahlak giriyor devreye. İlk başta söylediğim gibi, biz bedenimizi *“satıyoruz”*. Bu bir tabudur ve yıkılmaz. Şu anda masanın üstüne çıkıp soyunabilirim ve bunu istemeyenler gözlerini kapatabilir. Ben hiçbir zaman bedenimi insanlardan sakınmadım ya da sakınmak da istemedim. Ben şu an bedenimi satıyorum ve bundan da çok mutluyum.

Yine cinsel yönelimlerinden dolayı bir önerme soruldu. *“Eşcinsel ya da biseksüel yöneliminizden dolayı*

sizinle ilişkisine son veren oldu mu?” sorusuna yüzde otuz dokuzluk bir kesim “*evet*” dedi. Yüzde otuz dokuzluk bir kesim eşcinsel ya da biseksüel oldukları için çevrelerinin kendileriyle arkadaşlığa son verdiklerini belirtti. En önemli kısım aslında bir kıyaslama ile ilgili: “*Erkek seks işçileri kadın seks işçilerine kıyasla daha az görünür oluyor*”. Bu önermeyi “*katılıyorum*” ya da “*katılmıyorum*” şeklinde sunduk. Yüzde doksan altılık bir kesim “*katılıyorum*” dedi. Erkek seks işçileri, trans seks işçilerine nazaran daha az görünür olabiliyorlar. Çünkü LGBTİ aktivistleri trans seks işçileri üzerinden bir mağduriyet politikası izliyor ve bugüne kadar bu işi tercihen yapan insanların politikaları hiçbir zaman üretilmedi. Hatta bu iş birkaç transın çıkıp “*Devlet bana iş versin, ben bu işi bırakacağım*” demesi ile de halkın nazarında “*Yapmak istemiyor ama devlet iş vermediği için yapıyor*” algısını oluşturdu. Hayır, biz tam tersini söylüyoruz. Benim söylediğim seks işçileri sendikalaşsın. Bir meslek olarak yapmak isteyenler yapsın, yapmak istemeyenler yapmasın. Bu böyledir, dayatılmamalıdır. Ama çıkıp sadece bunun aktivizmini yaparken “*Bize başka iş verin*” şeklinde politikalar üretilmesin. LGBTİ hareket içinde bazı dernekler sadece zorunlu seks işçiliği üzerinden politika üretmeyi kendilerine görev edindiler maalesef.

Başka bir başlık ise ayrımcılık... Tabii ki bu kitapta göstermek istediklerimiz, sormak istediklerimiz içinde şu da var: Bizler de trans seks işçileri kadar ayrımcılığa, toplumsal baskıya uğruyoruz. Aynı toplumsal sorunlara, sağlık sorunlarına maruz kalıyoruz. Bu işi tercihen yaptığımız için güllük gülistanlık hayatlarımız

devam etmiyor. Ben bir maden işçisi olsaydım, o madenin üzerime yıkılacağı ihtimalini bile bile o işi kabul ediyordum. Nasıl ki seks işçiliğini yapmaya karar verdiğimde bir gün müşterim tarafından öldürülme- yi, şiddete veya tacize uğramayı göze alıyorsam. Bu aynı şeydir aslında, farklı bir şey değildir. “Eşcinsel/ biseksüel seks işçisi olduğum için daha fazla ayrımcılığa uğruyorum” önermesine yüzde altmış dokuzluk bir kesim “Evet, katılıyorum” demiş. Tamamıyla ahlak ile ilgili, başka bir şey değil. Bizler zaten eşcinsel/ biseksüel erkekler olarak cinselliğe düşkün erkekleriz toplum nazarında. Yine kendi bildiğimiz iş yapıyoruz ve toplum nazarında bu ayrımcılığa maruz kalıyoruz. Toplum nazarında başka bir iş yapamıyormuşuz gibi.

“Şiddete maruz kaldınız mı?” sorusuna yüzde otuz dokuzluk bir kesim “Evet, hem eşcinsel hem de biseksüel olduğum için maruz kaldım” şeklinde cevap vermiş. Buradan da anlıyoruz ki, eşcinsel ve biseksüel olduğumuz için maruz kalıyoruz bu ayrımcılıklara. En önemlisi sorulardan biri de, “Hangi alanlarda ayrımcılığa maruz kalıyorsunuz?” sorusuydu ve çok şıklı bir soruydu bu. Katılımcıların yüzde otuz beşlik kısmı okulda, yüzde otuz üçlük kısmı iş yerinde ayrımcılığa maruz kaldığını dile getirmiş. Bu rakamlar ciddi rakamlar. Maalesef bunlar hayatımızın bir köşesinde; bu ayrımcılıklar, bu toplumsal baskı hayatımızın bir kenarında var.

“Bugüne kadar ayrımcılığa maruz kaldığınız için suç duyurusunda buldunuz mu?” şeklinde bir soru sorduk. Burada adaleti sorguluyoruz. Yüzde elli ikilik bir kesim, “Hayır, başvurmadık” dedi. “Eşcinsel olduğum için korktum” dedi. Burada bir görünürlük problemi var. Yüzde kırkılık bir kesim, “Hayır, adalete güvenmi-

yorum” şeklinde cevap vermiş. Zaten buradaki görünürlük problemi, bu kişiler toplumda seks işçisi olduğu dile getirileceği için suç duyurusunda bulunamayınca ortaya çıkıyor. Adalet, yargı dediğimiz kavramlar ne kadar yardımcı olabilecek, orası da ayrı bir tartışma konusu. Başvuru aşamasına bile gelemiyorlar. Eşcinsel oldukları veya seks işçisi oldukları ortaya çıkacak diye korkuyorlar. “Cinsel kimliğim ortaya çıkacağı için polise başvurmak istemem” önermesine yüzde yetmiş beşlik bir kesim katıldığını söylemiş, başvurmak istemiyor. “Seks işçiliği yaptığımız için LGBTİ örgütleri tarafından görmezden geliniyoruz” şeklinde bir önermemiz var. Buna yüzde yetmiş dokuzluk bir kesim “katılıyorum” demiş. Evet, LGBTİ derneklerin bazıları seks işçilerinin bu işi tercihen yapabileceklerini düşünmedikleri için böyle bir çalışma yürütmemekte. Bunu göz ardı etmekte, sadece zorunlu ve mağduriyet eksenli seks işçiliği politikası izleniyor.

Arıca katılımcılara “Bugüne kadar farklı birinden fiziksel şiddet gördünüz mü?” dedik. Yüzde altmış yedilik bir kesim “evet” dedi. “Kimlerden olduğunu belirtir misiniz?” diye çok şıklı bir sorumuz oldu. Buna yüzde otuz üçlük kesim polis, yüzde otuz birlik kesim müşteri diye cevap verdi. Trans kadınların görmüş olduğu şiddetle yaklaşık aynı oranda. Bir trans kadına da sorduğunuzda “Kimlerden şiddet görüyorsun?” diye müşterisinden, polisten veya apartmanındaki komşularından bahsedebilir. Ayrıca yüzde yirmi üçlük kısmı da aile üyelerinden şiddet gördüğünü belirtmiş.

“Bugüne kadar cinsel saldırıya uğradınız mı?” diye sorduk. Diğer seks işçileri gibi bizler de müşterilerimiz

tarafından cinsel istismara uğruyoruz. Burada da yüzde elli altılık bir kesim “*evet*” cevabını vermiş. “*Kimlerin cinsel istismar uyguladığı*”nı sorduğumuzda ise, evet bu biraz ilginç gelecek, yüzde yirmi birlik bir kesim aile üyelerinden gördüğünü söylemiş.

Aslında translarla hemen hemen sorunlarımız aynı. Bu istatistikler bunu küçük çaplı da olsa gerçeği gösteriyor. “*Cinsel saldırı sonucu adalete başvurduğunuz mu?*” dedik. Yine büyük bir kesimi “*hayır*” dedi. Yine aynı sebeplerle; cinsel kimlik gibi, yaptığı işi ortaya çıkacağı için. Görünürlük problemi olduğu için suç duyurusunda bulunamıyorlar.

“*Psikolojik şiddete maruz kaldınız mı?*” sorusunu sorduk. Katılımcıların yüzde altmışı “*maruz kaldım*” dedi. “*Destek aldınız mı?*” dedik, “*Hayır, almadık*” diyen yüzde seksen beşlik bir kısım var.

Sağlık konusundan da bahsetmek istiyorum. Devletimiz güvenliğimizi sağlamadığı gibi cinsel sağlığımızı da önemsememekte. Cinsel sağlık konusuna dair sorular sorduk. “*Cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar hakkında ne derece bilginiz var?*” diye sorduk. “*Az derecede bilgim var*” önermesini işaretleyen yüzde kırk altılık; “*Hiç bilgiye sahip değilim*” diyen yüzde yirmi beşlik bir kesim var. Yani cinsel sağlık konusunda yeterli bilgiye sahip değiller. Erkek erkeğe ve kadın kadına cinsellik atölyelerimiz oluyor. Ancak seks işçilerinin müşterilere nasıl davranacakları, herhangi bir enfeksiyon ile karşılaştıklarında nereye başvuracakları

ile ilgili bir bilgileri yok maalesef. Mesela kondomların Sağlık Bakanlığı tarafından ücretsiz olarak bize sunulması gerekiyor. En sonunda şunu soruyoruz. “*Prezervatif ve kayganlaştırıcıyı nasıl temin ediyorsunuz?*” dediğimizde, “*Kendimiz marketten satın alıyoruz*” diyorlar. Devlet bir politika uyguluyor. Benim sağlığımı kim koruyacak? Yok. O yüzden de insanlar kazandıkları parayı psikolojik tedavilerine harcayamıyorlar. Psikoloğa para ayıramıyorlar. Marketten prezervatif alamayacak durumda olan insanlar da var. Prezervatifsiz ilişkiye girmek zorunda kalan insanlar da var. Bunlar tehlike arz ediyor. Çok fazla bir bilgin yok ama yine de ücretsiz kayganlaştırıcı veya kondom dağıtan çok fazla dernek yok. Bulabildiklerimiz ise genelde birbirimize söyleyerek gittiğimiz yerler.

Bu insanlara “*sağlık güvencesi*”ni sorduğumuzda, yüzde kırk ikilik bir kesimin herhangi bir sağlık güvencesi yok. Zaten kazandığı üç kuruş para... Bu adam kazandığı parayı cinsel saldırıdan dolayı psikolojik desteğe mi harcayacak, yoksa gidip marketten kondom mu alacak veya cinsel sağlık testi mi yaptıracak? En düşüğü 120 TL ve 3 ayda bir 120 TL sağlık testlerine veriyorsunuz. E, o zaman ne kazanıyoruz, ne dağıtıyoruz...

Son olarak, kitabın sonunda talepler kısmı var. Buradan da bir şeyler aktarmak istiyorum. Bu taleplerde kırk sekiz kişinin katıldığı şeyleri söylemek istiyorum. “*Seks işçiliği bir meslek olarak tanımlanmalıdır*” önermesine tüm katılımcılar “*katılıyorum*” cevabını vermiş. “*Eşcinsel ve biseksüel seks işçileri için de genelev gibi şiddete karşı korunaklı ve güvenli çalışma alanları oluşturulmalıdır*” önermesine tamamıyla katılmış-

lar. Diğer talepler ise şöyle: “Eşcinsellerin ve biseksüellerin ayrımcılığa karşı korunmalarını sağlayacak bir ayrımcılık karşıtı kanun hazırlanmalıdır”, “Seks işçiliği yapan erkek seks işçilerine yönelik polis şiddetine son verilmelidir”, “Suç işleyen polisler hakkında soruşturma başlatılmalıdır”, “Sağlık Bakanlığı tarafından seks işçilerine ücretsiz kondom ve kayganlaştırıcı verilmelidir”, “LGBTİ dernekleri seks işçiliği yapan eşcinsel ve biseksüel erkek seks işçilerinin sorunlarına da değinmelidir”, “Seks işçilerine yönelik medyanın olumsuz tavrı değişmeli, haberler seks işçilerinin söyledikleri üzerinden hazırlanmalıdır”.

Detaylarını özetle aktardığım raporumuzda yer alan son cümleyi de okumak istiyorum:

“Bu çalışmanın amacı; erkeklerin de cinsel hizmet sunduğunu görmek ve görebilmek eşcinsel ve biseksüel erkek seks işçilerini dinlemek ve anlamaya çalışmak. Umuyoruz ki, bu çalışma ile eşcinsel ve biseksüel erkek seks işçilerinin sorunlarının görünürlük kazanmasına ve taleplerinin dikkat çekmesine vesile olabilmişizdir. “Biz de varız!” diyen bu toplumsal grubun söylediklerine gözlerimizi kapatmamak, seslerini duymak, onları küçümsememek ve varlıklarını onurlandırmak için herkesin çaba harcaması gerekiyor. Gelin bundan sonraki çalışmamızda eşcinsel ve biseksüel erkek seks işçilerinin görünürlüklerine birlikte görünürlük katalım.”

Katılmak isterseniz, Kırmızı Şemsiye’nin her daim kapıları açıktır, bekleriz. Maalesef ben burada yaşamıyorum. İstanbul’dayım, ancak İstanbul’da tanıdıklarınız varsa elimden geldiğince yardımcı olmaya çalışırım.

Benim söyleyeceklerim şimdilik bu kadar. Daha sonra soru - cevap kısmında sorularınızı cevaplarım.

Kemal Ördök:

Diğer arkadaşlara söz vermeden önce, Ferhat'ın değindiği bazı şeylere dikkat çekmekte ve vurgulamakta fayda var. Bizim görüştüğümüz kırk sekiz kişi var ve bu kırk sekiz kişinin dışında medyada yer bulmuş, söylemleri yer alan kişiler de var. Dolayısıyla kişi sayısı fazla ama biz kişi sayısına takılmayalım diyoruz ve yaptığımız çalışmanın temsil kapasitesinin yüksek olduğunu düşünüyoruz. Bu kırk sekiz kişi ve medya taraması üzerinden hikayelerine yer verdiğimiz kişiler dışında ulaştığımız çok daha fazla erkek seks işçisi olduğunu söyleyebilirim. Ancak ankete katılmak istemediler; bir kısmı evli olduğunu söyledi, bir kısmı çocuğum duyar gibi endişeler taşıdığı için katılmak istemedi, bir kısmı siz ajan mısınız diye sordu, korktu.

İlk defa kendilerine gidiliyor, onların da bir meslek yaptıkları ve bu meslek üzerinden bir sıkıntı yaşadıkları söyleniyor; bu sıkıntılarının da görünür kılınmaya çalışıldığı söyleniyor ve bunu garipsiyorlar. Çok haklılar. Bugüne kadar kimse gitmemiş onlara. Bu kişiler içinde tellak olan var, hamamlarda para karşılığı fuhuş yapan erkekler var. Bu insanlar arasında kahvelerde okey oynayan insanlar var. Bu insanlar arasında Güvenpark'ta veya Taksim Meydanı'nda oturan, kuşlara yem atan insanlar var. Bu insanlar arasında evli ya da yaptığı meslek yüzünden boşanmış insanlar var. Bir sürü insan var. Hatta şöyle diyeyim, eşcinsel olduğunu

söyleyen, ama evli olduğunu söyleyen insanlar var. İlla biseksüel olması gerekmiyor. Dolayısıyla çok geniş bir kesimden bahsediyoruz.

Bu bir ön çalışma ama ileride diğer illere temsil kapasitesini güçlendirmek için yaymaya çalışacağız. Ama eğer bildiğiniz, duyduğunuz sıkıntı yaşayan; sadece eşcinsel, biseksüel kimliği nedeniyle sıkıntı yaşayan ama mesela bu mesleği yaptığı için evi basılan; hatta mesela Kabahatler Kanunu'ndan para cezasına çarptırılan eşcinsel ve biseksüel erkek seks işçileri varsa bize ulaşabilirsiniz. Hep translar üzerinde bildiğimiz Balyoz, A Takımı gibi hikayelerin aslında eşcinsel erkek seks işçilerini de ilgilendirdiğini de gördük bu çalışmada. Mesela bizim görüştüğümüz eşcinsel erkek bir seks işçisi Balyoz'dan defalarca dayak yediğini, A Takımı'nın zamanında işkence uyguladığını söyledi. Translar ve hayat kadınları özelinde bildiğimiz gerçeklikler bir de erkek seks işçilerinin deneyimleri ile de ortaya çıkıyor.

Çağdaş:

Ben yarı zamanlı seks işçisiyim. Bu işi düzenli yapmadığım için çok sağlıklı bir veri aktaramam. Üniversite öğrencisiyim. Çağdaş adım, yirmi üç yaşındayım, ODTÜ'de okuyorum. LGBTİ aktivistiyim. Sıradan bir öğrenciyim ve aynı zamanda tek başıma yaşıyorum. Herkes gibi ben de ekonomik koşullar sebebiyle başladım. Bir gün geldi, üç aylık aidat birikmiş ve bir sürü borç var ve hâlâ büyüyememe sendromu yaşıyorum;

aidat paramı yiyorum ve başka şeylere yatırıyorum. Hayat birtakım maddi şeyler dayatıyor. Bu maddi koşulları sağlamak adına bir trans seks işçisi arkadaşımın bir teklif geldi. Müşterisi var ve grup istiyor. “*Dâhil olur musun?*” diye sordu. Baktım ki, ben daha erekte olamadan müşteri boşalmış ve elimde yüz lira para var. Ben şiddet görmediğim için mesleği çok ajite etmeyeceğim. Benim şansım bu işi bana kolaylaştıracak insanların olmasıydı. Çoğunlukla “koli” aldığım zaman bir trans arkadaşımın müşterisi oluyor. Bu yüzden de güvenilir oluyor. İnternette kendim bulmayı da denedim. Ama daha arıza tiplerle karşılaştım. Başım sıkıştıkça yapıyorum bu mesleği. Günün birinde bunlara gülünmemesi için bunları anlatıyorum. O çok açık fikirli, her şeyi aşmış, açık fikirli aktivist arkadaşları beni yargılamadığı zamanları görmeyi diliyorum.

Benim bu işe mecburiyetim yok. Bu işi yarı zamanlı olarak yapıyorum ve bu iş üzerinden bir kariyer planı yapmıyorum. Ancak ben kamu yönetimi okuyorum ve ailemin beklentisi benden vali ya da kaymakam olmam. Bu ülkede açık bir Kürt, Alevi, eşcinsel olarak herhangi bir devlet kadrosunda iş bulmam imkânsız. Yedi ceddin Alevi, babam eski devrimci, içerde yatmış, adım Çağdaş. Ben doğduğumdan beri mimli hissediyorum kendimi. LGBTİ derneklere üyeyim. Özel sektörün rekabet dolu iğrenç dünyasına da adım atmak istemiyorum. Günü kurtarmak üzerine yaşıyorken bu iş neden olmasın? Çünkü bütün gün başka işler de yapıyorum; örneğin rehberlik yapıyorum. Bütün gün çalışıyorum. Günde 12 saat çalıştığımda kazandığım parayı bu iş ile bir saatte kazanabiliyorum. Bu işte kendi işimin patronuyum ve bağımsız olduğum bir iş.

Ben mesela bütün kullandığım kondomları derneklerden aldım, hiç para ödemedim. Benim bu işi yapmadan önce bu işin jargonunu, raconunu bilmem, seks işçileri ile sosyalleşmem ve gelecek kolinin dilinden anlamam kolaylaştırıcı oluyor.

Ferhat Yıldız:

Baştan söyleyeyim. Ben de kamu yönetimi mezunuyum. Bütün kamu yönetimi mezunları orospu olmuyor (gülüşmeler). Bir şey daha söylemek istiyorum; bu işi haftada bir ya da ayda bir de yapmanız para kazandığınız anda seks işçiliği yapmış oluyorsunuz. Garsonluk yapmak ile aynı şeydir, sonuçta bir meslektir.

Kemal Ördök:

Şimdi Onuray’a sözü verelim. Sonra soru - cevap bölümüne başlarız.

Onuray Bayraktar:

Merhaba arkadaşlar. 22 yaşındayım, ben de seks işçisiyim. Şu an kendi ayaklarım üzerinde durmak için seks işçiliği yapıyorum. Lise zamanlarında bir şekilde parayla bir problemin olmuyor. Sonuçta aile her şeyi karşılıyor fakat yaş ilerledikçe insan kendi ayakları üzerinde durmak zorunda kalıyor. Bir haftada sekiz yüz lira filan çıkarabiliyorum rahatlıkla. Kırmızı Şemsiye’ye çok teşekkür ediyorum.

Kemal Ördök:

Toplum olarak buna çok alışkınız. Düşmüş, mağdur olman gerekiyor, ancak o zaman sen dinlenebilecek insan durumuna gelirsin. Her şey güllük gülistanlık değil. Ailede veya iş yaşamında yaşanan şiddet var. Belki Onuray kendi yaşamından örnekler verebilir. Alternatifsizlikten bahsedebilir.

Dinleyici 1:

Zorunlu seks işçiliğinden yana Mersin’de çok sıkıştırıldım. Aslında ben böyle bir şey olmadığına inananlardan biriyim. Bir de Mersin’de bizle yatan erkeğin sıfatını sordum. Ben bizle yatan erkek eşcinseldir, dedim. Herkes haykırdı, hayır öyle bir şey olamaz dedi. Eşcinselliğin tanımını bu konunun içinde olan insanlar bile bilemiyor. Benle yatan eşcinseldir. Eşcinsel demek illa o erkeğin de dönüp benim gibi bir ilişkiye girmesi demek değildir.

Kemal Ördök:

Onuray bence kendi yaşadığı sıkıntıları anlatsın, sonra tartışalım bu konuları.

Onuray Bayraktar:

Ailenin yanındayken açıklayamıyorsun. Ama bu konu hakkında, yani aileme açılma ve kabullenme hakkın-

da yardım alabileceğim dernekler var. İşe ilk başladığımda zaten bu oğlan şöyle böyle, diye laf sokuyorlardı. Okulda, askerde ayrımcılık oluyordu. Gündüzleri top derler, akşamları nasıl hoplatsam derler. Müşterilerimden şiddet görüyorum. Adam içiyor içiyor ve boşalma sorunu yaşıyor. Bana şiddet uyguladı ve ben de kendimi savundum. Hemen kendimi odanın dışına attım. Sonra arkadaşımın yardımıyla müşteriye gönderdim. Severek yapıyorum diyorum, ama her işin de bir zorluğu var yani.

Kemal Ördek:

Soruları almadan önce söylemek istediklerim var. Gönüllülük ve zorunluluk meselesi... Trans seks işçileri daha çok ekonomik zorunluluktan dolayı bu mesleği yapıyorlar. Bunu kendileri söylüyor. Bunu ben söylemiyorum, ama burada önemli bir nokta var. Zaten her işte böyledir, insanlara para lazım. Kimi istediği mesleği yapabilme hakkına sahipken transların çoğu istemediği işi yapabiliyor. Ben şuna inanıyorum, istihdam alanındaki ayrımcılık ortadan kalksa, eminim birçok trans başka işlerde çalışmaya başlayacak ve trans seks işçiliği meselesini daha az tartışır hale geleceğiz. Ama şunu yapmayalım lütfen; zorunluluksa, her meslek zorunlu... Biraz dürüst olalım. Örneğin görüştüğümüz insanlar arasında adam bir şirkette çalışıyor. Aynı zamanda fuhuş yapıyor yani. Bu rapora dâhil olan kişilerden biri evli.

Dinleyici 2:

İki - üç tane sorum var. İki yıldır seks işçisiyim, dediniz ve 2-3 ay sonra buna alıştım, dediniz. Elbette ki zorluklarla karşılaşmışsınızdır. Bu zorluklar karşısında yeter dediğiniz bir an oldu mu?

Ferhat Yıldız:

Evet, iki - üç ay zorluk yaşadım, fakat her işin bir deneme süresi olur. Acaba bu işi yapabilecek miyim diye bir tereddüdüm vardı. Çünkü topluma aykırı bir iş yapıyorsunuz. Fuhuş yapıyorsunuz, çünkü orospusunuz. Başarabilecek misiniz? Aslında bu en önemli şey... Yaklaşık 4 yıldır LGBTİ aktivizmi içerisindeyim. Birçok transseksüel arkadaşımın eylemine katıldım. Şiddet, cenaze töreni gibi şeylerin protesto eylemine katıldım. Bunu bilerek bu işe başladım. O yüzden alışmam iki - üç ay sürdü. Bu biraz da benim karakterim ile ilgili. Bu işe alıştırdım kendimi. Şimdi benim için yeni bir adam, yeni bir müşteri, yeni bir heyecan. Her müşterim geldiğinde heyecanlanıyorum ve hep ilk günkü heyecanımı yaşıyorum.

Dinleyici 2:

Müşterilerinizi nasıl bulduğunuzdan daha çok onlara güvenebiliyor musunuz? Bunun için tedbirler alıyor musunuz?

Ferhat Yıldız:

Şimdi burada hiçbirinden emin olamıyorum. Bu hayatta da böyle... Hayatımın aşkı dediğiniz insan sonrasında çekip gidebiliyor. Ancak şu anlamda bir avantajım var. Bu işe başlamadan önceki işim çağrı merkezindeydi ve yaklaşık iki buçuk yıl insanlarla sadece telefonda irtibat kurdum. Artık insanların ses tonlarından karakter analizi yapmaya başlamıştım. Ses tonundan evet bu güvenilir dediğim adam karşımda sorunlar da yaratabilir. Güvenlik açısından da en fazla yaptığım şey her zaman alttan almak. Çünkü tecavüz edilmek, darp edilmek istemiyorum. Ancak çalışan arkadaşlardan farklı bir müşteri bulma yöntemim var. Burada açık etmeyeceğim. Farklı bir teknik uyguluyorum. Bugüne kadar da bir sorun yaşamadım. Ama bu yaşamayacağım ya da diğer arkadaşlarımın da yaşamadığı anlamına gelmiyor.

Dinleyici 2:

Biseksüel misin bilmiyorum, fakat biseksüel erkeklerin kadın müşterisi oluyor mu?

Ferhat Yıldız:

Kadın müşterilerle görüşmüyorum, ama biseksüel erkekler kadınlarla da translarla da görüşebilir. Jigolo veya eskortlardan hizmet satın alan translar da var.

Çağdaş:

Kadınlarla ve translarla görüşüyorum. Hatta bir keresinde evli bir çiftle beraber oldum. Hayatlarındaki o monoton seks hayatından farklı bir şey yapmak istediler.

Kemal Ördek:

Bu çalışma kapsamında görüştüğümüz iki - üç kişi vardı. Onlar mesela evli ve kadın müşterilerinin olduğunu söylüyorlar. Ama jigololarla kendilerini kıyasladıklarında daha çok erkeklere cinsel hizmet verdiklerini söylüyorlar. Bunun sebebi de kadınlara cinsel hizmet sunan erkek seks işçilerinin sosyal hayatlarının çok farklı olması. Yani biz burada bir tellaktan veya yüksek lisans mezunu birinden bahsediyoruz. Belki bu noktada jigololar ile ilgili (kadınlara hizmet sunan) detaylı ayrı bir çalışma yürütmemiz gerekiyor.

Dinleyici 3:

Bu literatür ile ilgili çok farklı bir durum oluyor. Şu anda fark ettim. Bu zorunluluk ve gönüllülük ile ilgili. Hepimiz farklı işler yapıyoruz. Haz alıyor muyuz, keyif alıyor muyuz, emin değilim. Öte yandan güvenlik ile ilgili. Ben bir avukatım. Benim ofisime giren bir manyak beni bıçaklayabilir. Paramı vermez, takışırım. Bunlar hep aynı cevapları olan sorular. Aslında farklı işlerde aynı ya da benzer problemlerle karşılaşılıyor.

Dinleyici 4:

Kadınlarla birlikte olan heteroseksüeller kendilerini seks işçisi olarak tanımlıyorlar mı?

Ferhat Yıldız:

Bazen. Seks işçiliğinin tanımını bizler söylüyoruz. Bu çalışmada “*Kendinizi ne olarak tanımlıyorsunuz?*” diye sorduğumuzda kendilerini seks işçisi olarak tanımlayan yoktu. Genelde eskort, jigolo filan diye tanımlıyorlardı. Jigolo genelde kadınlara hizmet eden erkek olarak nitelendiriliyor. Eskort denildiğinde hem kadın hem erkek... Rentboy denildiğinde sadece erkek. Seks işçisi denildiğinde de allahlık. Jigolo kelimesi yabancı bir kelime ve havalı olduğu için kendilerine jigolo diyorlar.

Kemal Ördök:

Şöyle bir durum var. Ankete katılan hiçbir biseksüel erkek seks işçisi ben seks işçisiyim, demedi. Hepsisi eskort, jigolo, rentboy ve diğer olarak tanımladı. Eşcinsellerin çoğu kendini seks işçisi olarak tanımladı. Dili kullanırken bir politik aktivizm üzerinden bize getireceği katkıları düşünerek seks işçiliği ifadesini kullanıyoruz. Ama ben bir jigolonun da kendisini jigolo olarak tanımlamasını değerli görüyorum. Neden? Tamam; orospu kelimesi, fahişe kelimesi genelde kadınlar için söylenmiştir ve kendileri de bu kategoride adlandırılmak istemedikleri için seks işçisi ibaresini kullanmıyorlar. Ben yine de değerli görüyorum. Bu insanlar bu şekilde tanımlıyor kendilerini. Bu eleştirilebilir. Ama haklarını korumak adına belli bir referans

almak zorundayız. Aksi takdirde nerde kaldı işin özneleri?

Dinleyici 5:

Jigolo arkadaşlarımızdan bahsediyoruz. Ben İstanbul'dan geliyorum. Club 17, Love Bar, hamamlarda erkek seks işçileri çalışıyor. Aslında jigolo olduklarını kabul ediyorlar ama çok da bilinçli değiller. Sırf para kazanmak için bu işi yapıyorlar. Ama birçoğu sağlık koşullarına uygun seks yapmıyor. Bu konunun da ben tartışılmasını istiyorum. Bir hastalık kaptıklarında başka birine de bunu bulaştırabilir. Bu arkadaşları nasıl bilinçlendirebiliriz? Sokakta seks işçiliği yapıyorum. Yaşadığım bir polis saldırısı oldu. Sokakta şiddet gördüm. Dolayısıyla sokakta yürürken veya bir yere oturduğum zaman biri bana sessizce yanaştığında ben çığlık atıyorum. Erkek seks işçilerinde de böyle bir şey yaşanıyor mu? Büyük şehirlerde yaşayan arkadaşlar bu konulara daha duyarlı. LGBTİ örgütleri var ve aktivizm yapıyor. Ama kırsal bölgelerde on üç – on dört yaşlarında vitrinde bir şey gördüğünde onu almak için seks işçiliği yapan insanlar var. Bunu burada tartışmamız lazım. Şahsen ben bunu çok önemsiyorum.

Çağdaş:

Karar alsak bile nasıl bir yaptırım uygulayabiliriz? Tartışılır. Benim de bildiğim birçok doğu illerinden hikâyeler var. Seks işçiliği genel olarak özellikle solcular tarafından kapitalizmin artığı olarak görüldü. Çocuk

daha varsıl olmak istiyor. Ben de benzer nedenlerden başladım. Bu demek değil ki bu alternatifsizlik, başka çareler yok. Başka çare her zaman var. Erkek seks işçileri için konuşuyorum. Kesinlikle transları dâhil etmiyorum.

2 MART 2014, PAZAR

PANEL:

ŞİDDETİN GÖBEĞİNDE SEKS İŞÇİLERİ VE SAĞLIK(SIZLIK)

Seks işçileri çalışma koşulları dolayısıyla sürekli şekilde şiddete maruz kalıyor. Bu şiddet, fiziksel, cinsel ve psikolojik olarak ortaya çıkıyor. Şiddet sarmalı içerisinde seks işçileri sağlıklarını ne derece koruyabiliyor? Kanunlar buna müsaade ediyor mu? Psikolojik olarak nelerle boğuşuyoruz?

Bu panel, cinsel, psikolojik ve fiziksel sağlık noktasında seks işçileri olarak neleri tecrübe ettiğimizi, nelere bağımlı kıldığımızı ve mücadele stratejilerimizi dile döküyor.

Konuşmacılar:

Belgin Çelik

Eylül Yıldız

Destina Can

Kemal Ördek:

Cinsel yolla bulaşan hastalıkları konuşuyoruz, ama çok fazla da detaya inmiyoruz. Seks işçilerinin sağlığı denince de kondoma ve kayganlaştırıcıya erişim konusundaki sıkıntıları anlıyor insanlar. Hâlbuki seks işçilerinin sağlık sorunları sadece bundan ibaret değil. Psikolojik sağlık çok önemli bir şey... Seks işçilerinin çoğu ciddi psikolojik çöküntü içinde yaşıyor ve hiçbir psikolojik destek alamıyor ne yazık ki. Bu da intihara kadar giden bir süreci tetikliyor. Uyuşturucu kullanımı, madde kullanımı, alkol bağımlılığı... Bütün bunlar ciddi sorunlar olarak duruyor seks işçilerinin önünde. Fiziksel sağlık da son derece önemli, ama bir sonraki gün ne kadar para kazanacağını düşünmek durumunda olan insan, bu konuya çok fazla özen gösteremiyor ne yazık ki, ciddi sıkıntılar yaşıyor.

Panelimizde üç kişi konuşacak, üçü de Kırmızı Şemsiye yönetim kurulu üyesi. Destina, psikolojik sağlık üstünden hem kendi deneyimlerini anlatacak hem de diğer trans seks işçilerinin neler yaşadığına dair birkaç şey söyleyecek. Eylül, kendisinin geçmişte yaşadığı bir şiddet deneyimi ve adalete erişim mekanizması üzerinden yaşadığı sıkıntıları anlatacak. Belgin de cinsel sağlık noktasında yaşanan sıkıntıları ve savunuculuk yaparken, mesela Sağlık Bakanlığı ile iletişim kurduğumuzda, ne gibi sıkıntılar yaşadığımızı anlatacak.

Eylül Yıldız:

Herkese hoş geldiniz diyorum öncelikle. İsmim Eylül. Eskişehir'den geliyorum. Bundan yaklaşık beş yıl

önce yaşadığım bir şiddet deneyiminden ve dava sürecinden bahsedeceğim kısaca. Bu aslında bütün şehirlerde olan bir durum... Bütün seks işçilerine şiddet uygulayan, gasp, darp, tecavüz eden bir kişinin bana bir şekilde müşteri olarak gelmesiyle başıma gelen bir olay. Anlatırken her seferinde elim ayağım titremeye başlıyor, çünkü olayı tekrardan yaşıyor gibi hissediyorum. Benim için gerçekten kolay değil. Dilim dönmeyebilir, kusura bakmayın, şimdiden özür diliyorum. Müşteri gibi gelen kişiden yaşadığım gasp, darp ve tecavüz olayı... Daha sonra... (Burada konuşmadığı için sözü Belgin alıyor.)

Belgin Çelik:

Konuşamamakta çok haklı... Bu çok zorlu bir süreç... Hatta bir mahkemesinde ben de Eskişehir'deydim. Yani kolay bir şey değil o anı yaşamak. Belki bizler yaşamadığımız için garipsemiş olabiliriz. Dünden beri seks işçiliğini konuşuyoruz. Genelevleri dâhil etmiyorum sağlık bakımından, çünkü genelevde çalışan kadınların haftada iki gün muayenesi vardır. Daha sağlıklı bir ortamdan söz etmek mümkün. Şimdi biz dışarıdaki seks işçilerinin yaşamlarını düşünmek zorundayız. Mesela Ankara genelevi kapatıldı ve bu kişiler hayatlarını kazanmak, kiralarını ödemek, bakmakta oldukları kişileri, hastalarını, çocuklarını geçindirebilmek için bu işi yapmak zorundalar. Kapatmak hiçbir şeye çözüm getirmiyor maalesef. Geçmişte bana İnci diye bir arkadaşıyla ilgili bir telefon gelmişti. İstanbul'daydım o tarihlerde, Lambda'daydım. Ayrılmıştım artık. Dedim hayvan haklarıyla ilgili çalışayım ama aktivistliği üzerinize giydiğiniz zaman çıkaramıyorsunuz. İnci bir trans ka-

dın... Topkapı surlarında kaldığını söylediler. Gidip görmedim. Burada ilk etapta para gerekiyor. Maalesef sağlık alanında sosyal bir devlet olarak adlandırılıyor, ama bu sadece aldatmaktan başka bir şey değil çünkü yok öyle bir şey. Burada para gerekiyor. Durum çok vahim ve arkadaş artık son raddeye gelmiş. Kendisi AIDS ve eski bir seks işçisi. Burada para gerekiyor. Sağdan soldan, diyeceksiniz ki “*LGBTİ dernekleri var ama*”. Evet var. Sadece varız, sağ olsunlar. Ben hep sorarım bu hasta insanlara karşı ne yapacağız, diye. Rahatsızlıkları ağır olan insanlara karşı ne yapacağız? Diyebilirsiniz ki devlet baksın. Maalesef devlet yok.

Neyse gittik, Şişli Etfal Hastanesi’ne. Arkadaş geldi, arabadan indi. Ben bile tanıyamadım. Yani çok kötü durumdaydı. Yürüyecek hali de yoktu. Hastaneden tekerlekli sandalye bile vermediler. Kimlik olursa veriyorlar. O gibi şeyler. İşte Cinsel hasta haklarıyla uğraşılıyor. Her taraf bitmiş, yara bere içerisinde, nefes alacak durumda değil. Ondan sonra bizi o şekilde görünce ortopediye havale ettiler. Çünkü doktorlar da bizim bildiğimiz gibi her şeyi anlayabilir durumda değiller. Ben kişinin bir rahatsızlığı olduğunu biliyorum ama karşıdaki doktor bilmiyor. Direkt bizi ortopediye yolladılar. Gittik ortopediye, girdik, çıktık. Bize hakaret etti doktor. Bana “*İşte böyle hep geç kalıyorsunuz*” dedi. Dedim ki “*Ben bunu tanımiyorum doktor bey, bana ne bağıryorsun? İnsaniyet namına getirdim buraya*”. İşte “*Bu kanser*” dedi. “İyi kanserse yatırın” dedim. “*Yer yok*” dedi. Neden yer yok? Fazla uzatmayayım. Cinsel kimliğinden dolayı yer yok. Yani bu orospu da olsa, erkek seks işçisi de olsa, dün burada söylenildi, durum böyle. Hayat kadınları huzurevine gitsin, deni-

yor. Eğer orospuyular almazlar ki huzurevine, bırakın trans kadınları almayı. Neyse öyle böyle derken bu arkadaşla bayağı bütün hastanelere müracaat ettik. Arkadan da diyorsun LGBTİ dernekleri var. Evet, ben de içinde yıllarca bulundum. Ama derneklerden de pek öyle aman aman bir şey geldiği yok. Eş dost, ahablarından para pul... Hastaneler almıyor bu insanı, ne yapacağız? Neyse yalvar yakar biraz para topladık. Sağ olsun Barbaros Şansal çıkarttı biraz para verdi, “*Belgin sağa sola hiç ağlama*” dedi.

Bir oda bulduk Bayram Sokak’ın orada, küçücük bir oda. Bir yatak anca sığmış, kapı bile açılmıyor. Öyle bir durumda, inliyor kız. Hasta hakları “*Yer yok*” dedi. İşte ben Radikal gazetesini aradım, belki basına çıkınca bir şey olur diye. Gazeteci hastaneye gidiyor. Hastanedekiler “*Efendim biz almak istedik de kendisi cinsel kimliğinden dolayı hastanede kalmak istemedi*” diyor. Böyle bir şey var mı? Bunu başhekim söylüyor. Yalan! Gazeteci geldi kıza sordu. Kız dedi “*Ben ilaç istiyorum*”. “*Hastanede yatmak istiyorum*” dedi. İşte o arada haber yapıldı. Haberden sonra Sağlık Bakanlığı’nın kulağına kar suyu kaçtı. Bu daha önce de başıma geldi. Karşıdan Göztepe Araştırma Hastanesi’ne kaldırdık. Bu sefer ambulans geldi, ambulans almadı, durumu görünce. Ondan sonra Nejat Ünlü sağ olsun, bakan gibi ambulansa emir verince hemen hazır ola geçtiler. Ambulansta karşıya kızı yatırdık. Uzun bir tedaviden sonra hayata döndü.

Yine gelelim günümüze. Çoğunuz bilirsiniz, burada saldırıya uğramış bir trans seks işçisi arkadaşımız paramparça olmuştu. Yani her tarafı dikişler, çok kötü bir durumda. Biz LGBTİler çok büyük bir camiyız,

ama iş paraya gelince maalesef dürüst olalım, yardımlaşma diye bir şey yok. Ben hep diyorum. Bir sandık oluşturulmalı. Ayaktayız. Hastalığımız yok, fakat yarın olmayacağı da meçhul. Her şey olabilir. Maalesef bunu hayata geçiremiyoruz. Yine işte Şansal'dan biraz para. Şimdi aldım Görkem'i, hastaneye götüreceğim. Otuz beş lira para gerekiyordu. Otuz beş lira, o an için bende de yoktu. Otuz beş lira ya. İnsan hayatı. Onu da Kemal'den aldım. Bir şekilde hastaneye Otuz beş lirayı yatırdık. Fakat işlemler yapılmıyor. Dedik neden, çünkü ağrıdan sızıdan bu kişinin beynine vuruyor artık. Meğerse arkadaşlar, sosyal sigortalara geriye dönük beş yüz liraya yakın paranın yatması gerekiyormuş. Sosyal devletiz ya biz! BEŞ YÜZ! Biz otuz beş lirayı zor bulmuşuz. O kapıya git, bu kapıya git para yok. Neyse, yine eş dost derken para toplandı. O parayı yatırdık. O zaman sağlık şeyi işlemeye başladı. Paran varsa, Amerika sistemi, tedavinin karşılığını alabiliyorsun. Paran yoksa öl, kimsenin umurunda değil. Burada cinsel kimlikleri bir yana bırakalım, insan olarak gözükmüyor. İkinci vaka Aslı arkadaş... O kızın da derdine merhem olmaya çalışıyoruz. Yani birazcık olsun ilaçları... Mesela İsmetpaşa'da oturuyordu. Kentsel dönüşümle yine kızın evini yıktılar, kız sokakta kaldı. Bizde de yok ki hani buna yardım edelim. Ama kız da ortada kaldı. Diğer yandan da tedirgin... Orospuyum, ibneyim, fahişeyim, götverenim, acaba ev verirler mi? Neyse buna Boğaziçi'nden bir gecekondu tutuldu. Bazı eşyalarını sattı, oraya yerleşti. Peki para? Sağlığı için? Bu arkadaş da HIV pozitif. Bizim bundan sonraki politikalarımız yaşlı, gerek erkek seks işçisi, gerek genelevde çalışan her kadının sigortasıyla ilgili olmalı.

Çoğunun sigortası yapılıyor diye bir şey yok ortada. Sigortasını da takip etmesi gerekiyor. Dışarıda çalışan insanların zaten böyle bir sigortası yok. Özel sigorta yaptırmak zorunda, ilaçlarını alması ve sağlık olanaklarından faydalanması için.

Dinleyici 1:

Genelevde çalışan kadın arkadaşların sigortasız çalışmaları mümkün değil.

Belgin Çelik:

Hayır, bakın, ben Matild için dedim.

Dinleyici 1:

Böyle bir şey şu an için geçerli değil.

Belgin Çelik:

Matild vergi rekortmeniydi. Bir evi sigortalıydı sadece. Ben sizin için söylemedim. O ana kraliçe için söyledim. Yani hepsi için değil. Şu an İzmir falan hepsi yapıyor. Onu biliyorum. Ama dışarıda gerek barlarda gerek sokaklarda çalışan insanların, ya bir yere kayıtlı olması gerekiyor sigortasını ödemek için, ya bir ajansa kayıtlı olması gerekiyor. Her insan da almıyor sigortasına, ben bunu ödeyeyim dese bile yapılamıyor böyle

bir şey. Yani burada sağlık çok önemli... Gerçi bu Türkiye'nin de sorunu. Maalesef şimdi seks işçiliğinde yaş oranı da düştü. Günümüze baktığımızda sağlık en büyük sorunumuz. Yani bu sağlıkla nasıl yaparız, nasıl bir yol alırız? Bunu hiçbir zaman için aklımızdan çıkarmayalım. Ne zamana kadar Ahmet'ten al, Fatma'dan al, şuradan al, buradan al, dilencilik yapabileceğiz? Yine buradan yineliyorum. Bir şey oluşturmalı, bir banka hesabı. Her insan bir lira koysa o hesaba, para ha deyince olmuyor, o havuzu muhakkak oluşturmamız gerekiyor, hepimizin. Ben daha sonra yine devam ederim.

Eylül Yıldız:

Ben kaldığım yerden devam edeyim. Örgütlülüğün de önemi burada bir yandan ortaya çıkıyor. Böyle bir olay yaşadığınızda... Ben yaşadıktan yaklaşık on beş gün sonra savcılığa gidebildim, çünkü o sırada uğraşmak istemiyordum. Çünkü karşı tarafın ne kadar pislik olduğunu biliyorsun, daha sonra sana neler yapabileceğini biliyorsun ve hukuk sürecinin gerçekten ağır işlemeden kaynaklı tekrardan böyle bir adamla yıllarca uğraşmak istemiyorsun. Ama örgütlerin ve örgütteki arkadaşlarımla desteğiyle ben olaydan on beş gün sonra savcılığa suç duyurusunda bulundum. Tabii savcılığa gittiğinizde olay bitmiyor. Olayı savcıya anlatmanız gerekiyor suç duyurusunda bulunurken. Savcının size tavrı o kadar iğrenç olabiliyor ki, anlatamam... Çünkü sen bir trans kadınsın, travestisin. Ayrıca seks işçisisin. Yaşadığım olayı anlatıyorum. Bir ara adam, savcı, bana “Bağırmadın mı?” diye sordu. O ara artık dayanamadım ve ağlamaya başladım. En sonunda da söyle-

diğim şey şu oldu: “*Bu adamı içeri tıka bilmeniz ya da benim suç duyurumu kabul edebilmeniz için illa beni ya da başka birini öldürmüş mü olması gerekiyor?*” Orada zaten anlıyorsunuz hukuk sürecinin nasıl işleyeceğini. Avukat konusuna gelirim, Eskişehir’de bana yardımcı olabilecek gönüllü avukatlar vardı. Yine de avukat süreci aslında benim için gayet sıkıntılıydı. Çünkü konuya dair tecrübeli avukat bulmakta gerçekten zorluk çekiyorsun. Evet, hani tecavüze uğramış bir kadınla daha önce ilgilenmiş olabilirler, ama hem seks işçisi hem de tecavüze uğramış bir kadınla nasıl ilgilenebileceklerini ve nasıl bir dil kullanabileceklerini gerçekten bilmiyorlardı. Eskişehir’de bunun sıkıntısını yaşarken Kemal’e falan ulaşmıştım, sağ olsun dernekdeki arkadaşlar en azından konuya hâkim bir avukat desteğiyle yardımcı oldular. Derneklerin de burada bana olan desteklerini hiçbir zaman unutamam. Dava yaklaşık üç buçuk, dört yıl sürdü. Ve bu üç buçuk dört yıl boyunca, zaten hani suç duyurusunda bulunduğunda seni direkt Adli Tıp’a gönderiyorlar ve üstün başın yırtılmış mıydı, darp edilmiş miydin, bağırılmış mıydın, komşular duymuş muydu gibi sorular yöneltiyorlar. İşte anal bölgenin yırtılması gerekiyor, anal bölgeni kontrol ediyorlar eğer tecavüze uğradıysan. Orada seni zaten bayağı bir sıkıştırıyorlar, beş altı saat boyunca üstüne geliyorlar. Neyse orası geçiyor mahkeme süreci başlıyor. Mahkeme sürecinden sonra bu sefer de işte diyorlar seni İstanbul’daki Adli Tıp’a göndermemiz gerek, psikolojin bozuldu mu bozulmadı mı diye. Olaydan iki buçuk yıl geçmiş, iki buçuk yıl sonra tekrar İstanbul’a git, tekrar psikologlarla görüş, psikolojinin bozulduğuna dair tekrar onları ikna etmeye çalış. Tabii

bu süreç zarfında tecavüzcü cezaevinde beklemiyor. O da senin için ayrı bir travma... Eskişehir küçük bir yer. Arkadaşlarımla eğlenmeye çıkıyorum, pat diye Barlar Sokağı'nda tecavüzcün karşına çıkıyor, ekmek almaya çıkıyorsun, markette karşılaşıyorsun. Bu ayrı bir travma yaratıyor. Ayrıca ettiği tehditleri hiçbir zaman unutamıyorsun. Benim hayatımı idame ettirebilmem için çalışmam gerekiyor. Ben seks işçisiyim. İnternet üzerinden çalışıyorum. Aynı şekilde bana gelmeyeceğinin garantisi yok. Bu süreçten sonra yaklaşık iki ay çalışmamıştım. Bu benim maddi anlamda çökmem, kiramı yatıramamam ve bunların hepsi üst üste geldiği zaman bir yıkım yaşıyorsunuz.

Adalet süreci de insanı gerçekten yıkan bir durum. Orada yalnız olmak istemiyorsunuz. Çünkü her dava sürecinde tecavüzcünle karşı karşıya gelmek zorunda kalabiliyorsun. Orada da tekrardan örgütlülüğün önemini vurgulamak istiyorum. Sağ olsun bütün örgütlerdeki arkadaşlar hiçbir zaman yalnız bırakmadılar. Kadın örgütleri olsun, LGBTİ dernekleri olsun, seks işçisi arkadaşlar olsun. Benim söyleyeceklerim şimdilik bu kadar. Konuya dair aklına daha sonra bir soru gelen olursa öyle devam edelim. Sözü Destina'ya vereyim.

Dinleyici 2:

Dava süreci...

Eylül Yıldız:

Dava süreci sonuçlandı, evet ondan da bahsedeyim. Dokuz yıl dört ay hapis cezası aldı. Yalnız devlet ona CMK'den bir avukat vermişti. Avukatın mecburen temyize gitmesi gerekiyordu. Onlar şimdi temyize gittiler. Dosya hâlâ tam olarak sonuçlanmadı, temyizden dönecek mi, onu bekliyoruz ama tecavüzcü hâlâ sokaklarda.

Dinleyici 2:

İçeride değil yani?

Eylül Yıldız:

Değil.

Dinleyici 2:

İstanbul'dan aldığınız Adli Tıp raporu pozitif miydi?

Eylül Yıldız:

Evet pozitif.

Destina Can:

Hepinize merhabalar, hoş geldiniz. Tanıdığımız gibi Destina. Nam-ı diğer Deli Destina. Benim burada değinmek istediğim, son dönemlerde hepimizin yaşadığı parasızlık konusu, parasızlığın getirmiş olduğu yoksulluk, yoksulluğun getirmiş olduğu psikolojik travmalar... Buna ilk başta ben aileden başlayarak girmek istiyorum. Çünkü trans bireysiniz, kendinizi açamıyorsunuz, aileniz içinde şiddetli baskılarla büyümeye çalışıyorsunuz. Bu bir basamak oluyor. Travma oradan başlıyor. Arkasından okul süreci... Okuldaki tacizler, gerekirse tırnak içerisinde tecavüze uğrama olayları oluyor. Bunu da kimseye anlatamıyorsunuz, ayrı bir travma yaşıyor. Arkasından iş hayatı, tacizler, tecavüzler ayrı bir travma... Sürekli psikolojik savrulmalar... Bu kez ne oluyor? Hayatınızı yaşamak için evinizden ayrılıp seks işçiliği yapmak durumunda kalıyorsunuz. Seks işçiliği yapmaya başladığınız andan itibaren de apayrı bir dünyaya giriyorsunuz. Geçmiş hayatınızı geride bırakarak yeni bir dünyaya kapı açıyorsunuz. Tanımadığınız insanlarla, tanımadığınız bir ortamda, tanımadığınız bir çevre içerisinde ne yapacağınızı bilmeyerek, bocalayarak, kimin yanına sığınacağınızı bilmeyerek, o insanla yaşamaya çalışıp size annelik yapmaya çalışan bir insanla birlikte olup o insanın karakteri ya da emirlerine itaat ederek, tekrardan bir psikolojik baskılarla diyeyim ben buna, savrulmalarla hayatınızı idame ettirmeye çalışıyorsunuz. Bu kez ne oluyor? Ne kendinizi bulabiliyorsunuz, ne kendinizi yenileyebiliyorsunuz, ne de başka bir şey yapabiliyorsunuz. Yapamayınca da depresyonlar başlıyor. Depresyon başlayınca da kendinizi bu kez alkole veriyorsunuz. Alkol yetmeyince, uyuşturucu başlıyor. Yani, çok fazla uzatmadan, bir transın

en son geldiği nokta, aileden başlayıp kendi hayatına devam ettiği süreçteki küçücük bir film kamerası gibi gözünüzün önüne gelmesini istiyorum.

Bu arada translar arasında çatışmalar başlıyor. Yok efendim, sen güzelsin ben çirkinim, ben güzelim sen çirkinsin. Sen zayıfsın, ben şişmanım vesaire. Sen varoşsun ben kalite... Sen varoş olabilirsiniz ama kitap okuyarak kendini geliştirebilirsiniz. Kötüyü örnek almadan iyiyi örnek alarak kendini geliştirebilirsiniz her zaman için. Benim etrafımda çok fazla arkadaşım yoktur. Belgin Abla beni çok iyi tanır. Çok çok sevilen bir trans birey değilim ben. Çok derecede nefret edilen, az derecede sevilen bir transım. Ben kendimi çok iyi biliyorum. Bu neden kaynaklanıyor? Ben alkol kullanmıyorum. Ben uyuşturucu kullanmıyorum. Ben, bir zamanlar yapılıyordu çor olayları, onu da yapmadım, hep dışladım.

Kemal Ördek:

Çor ne? Onu açıkla bir istersen.

Belgin Çelik:

Hırsızlık.

Destina Can:

Hani yapmadığım için, yapanları da uyardığım için ben hep tepki aldım. Alkol kullanmayın demek kötü bir şeyse evet ben kötüyüm arkadaşım. Temiz olmak kötülükse ben kötüyüm. Bunun için de benim adım deliye çıktı. Ankara camiasında benim adım deli. Kendimle barışık bir trans bireyim en azından. Velhasıl, kendimize koli atmaktan başka, birbirimizi yemekten başka, birbirimizi övmekten başka, yalakalıktan başka yapacak bir şeyimiz kalmıyor. Bu neden kaynaklanıyor? Asosyallikten... Kendimizi geliştirmeyi beceremiyoruz. Saygı görmek istiyorsak saygılı olmayı bilmeliyiz. Şu anda benim üst komşum burada toplantıya katıldı ve geldi. Beni kırmadı geldi. Neden geldi? Ben o insana karşı saygılıyım ki, teşekkür ediyorum ona da, geldi ve bizi dinliyor.

Bir de başka şehirlere gitme olayımız... Çalışmak için gidiyoruz, birçoğumuz gidiyor. Ne oluyor? O şehirdeki translar telefon açıyor. Ben bunu bizzat yaşadım Mersin’de. Hiç kimsenin, başka birinin başka bir şehre gidip çalışmasını engelleme hakkı yoktur arkadaşlar. Benim oraya geleceğim en fazla bir hafta, on gün. On gün sonra müşteriniz size kalsın, bana ne yahu!

Dinleyici 3:

Burada bir şey söyleyebilir miyim? Yalnız bu sadece Mersin’e özgü değil. Ben eski Ankara travestisiyim. Gelip çalışmak istesem burada “*Abla, kusura bakma*” diyeceklerini hepimiz biliyoruz yani.

Destina:

Bu artık o seviyeye geldi, haklısın.

Dinleyici 4:

Destina'nın dediğine tamam bir yerde katılıyorum ama şöyle de bir şey var. Hani biz transların arasında bu reklam olayı evet vardır ve bunu da anlamak lazım. Örneğin, ben Fındıkzade'de 10 yıldır çalışıyorum ve 10 yıldır başıma gelmeyen kalmadı. Orada polisle kavga ettim, mahalleliyle kavga ettim, bakkalla kavga ettim, marketle kavga ettim. Şimdi 10 yıldır ben Fındıkzade'de bir yer edinmek için, bir mekân edinmek için bu kadar mücadele vermişken dışarıdan gelen daha yeni, ortamı bilmeyen ve ortamı bozacak bir insanı durdurma ya da onu uyarma hakkını da kendimde buluyorum.

Destina:

Kesinlikle haklısın o konuda Asyacığım. Bulabilirsin. Ama tehdit edemezsin.

Dinleyici 4:

Üç yıl önce mahallemize yeni gelen bazı trans arkadaşlarımız oldu. Ve bunların takıldığı kişiler Tarlabası'ndan, kimsenin yüzüne bakmadığı, işte tinercisi, psikopatı, hırsız, gaspçısı... Böyle erkeklerle takılan translar

geldi mahallemize ve biz mahallemizde ne bir saygınlık görüyoruz ne de başka bir şey. 10 yıldır oturduğum mahallede sokağa çıktığımda mahallenin bakkalından, kasabından, komşumdan her türlü saygınlığı görürken şimdi en ufak çocuğundan en büyüğüne ya hakaret ediyorlar ya laf söylüyorlar. Mahalle benim için artık çekilmez hale geldi. O yüzden transların kendi gettolarına sahip çıkmaya çalışmalarını da anlamak gerekiyor.

Destina:

Çok haklısın.

Dinleyici 3:

Yani bu sadece Mersin'e özgü bir şey değil. Türkiye genelinde aynen böyle...

Belgin Çelik:

Ben de kısa kesmiştim. Birkaç şey daha söyleyeceğim. Eskiden “*annelik*” çok farklı bir şeydi. Ama şimdinin anneliğiyle benim zamanımdaki arasında dağlar kadar fark var. Her şey değişiyor. İnsanlar, kanunlar... Ama bizim de kendimizi geliştirmemiz gerekiyor. Bir şeyler yapmamız gerekiyor. Örgütlenmemiz çok önemli. Sağlık konusunda çok azını anlattım. Sigortalarımızı yaptırmamız gerekiyor. Bakın ben altmış yaşına gelmiş bir insanım. Çalışmadığım meslek kalmadı. Gazinodan hiçbir sigortam çıkmadı. Bende hata tabii, araştırma-

dım. Yattı mı? Yattı deniyordu. Şimdi özel sigortalar var, sigaramızdan, haplarımızdan, uyuşturucumuzdan keselim, bunlara verelim. Sağlık çok önemli...

Genelevler kapatıldı. Ulus'ta bakın şimdi o insanlara. Perişan durumdalar. Devletin attığı kişiler. Sigortası yok, bir şeyi yok. Mücadele veriyor. Hastalık çok önemli... Allah'a şükür benim bir tek şeker hastalığım var, o da bana aktivizmin verdiği bir hastalık oldu, sağ olsunlar. Devlet İŞKUR'dan çok güzel iş sahaları açıyor, sağ olsunlar. Başvuruyorsunuz. O da eski aktivist bir arkadaş, Ece Dalaman, gitti, diplomasını takdirnameyle aldı. Ama bu fahişe olabilir, hayat kadını olabilir; erkek seks işçisi, liseli, üniversiteli... Herkes olabilir. Yani gitti diplomasını aldı. Hani devlet diyor ya bunlar seks işçiliğinden başka bir iş bilmez diye. Hayır canım! Kendi alt metnini bize söylüyor o bazı zatlar. Gitti diplomasını aldı, duvara astı. *"Artık diplomalı fahişeyim"* dedi. Çünkü iş verilmedi, hâlâ iş bekliyor. Bari bu ikiyüzlülüğü yapmayın. İş verin ve bu insan hasta bakıcılığı yapacak. Tamam, bence isteyen altmış yaşında da seks işçiliği yapsın. Onun hakkı. Öbür arkadaşımın da adı Ece, yapmadığı aktivistlik kalmamıştı. Tiyatro kurmuştuk Barbaros Şansal ile. Düşünün dört trans seks işçisi kadın. Hayatta tiyatronun önünden geçmemişlerdi. Üç Kuruşluk Mahalle Dersleri'ni oynamışlardı. Ayakta alkışlandılar. Biz ikiyüzlü bir toplumuz. Kimse bunların değerini bilmedi. Hem oyun hem şarkı... Rahmetli Ece orada da oynadı. Çok mücadele verdi hayata tutunmak için. Gitti diplomasını aldı Güzellik Enstitüsü'nden. Birincilikle kazandı. Şahane makyaj yapıyordu. Sihirbaz gibiydi. O oyunun bütün makyajını

falanda o yapıyordu. İş vermediler. Niye bu ikiyüzlülük?

Destina Can:

Bu arada ben de söze girmek istiyorum, özür dilerim. İş verilmeyince psikoloji bozuluyor. Psikolojik destek almak isteyenler maddi imkânsızlıklardan muzdaripler. Devlet hastanelerinin sunduğu çok cüzi bir ücrete de gidebilme imkânı var, fakat bu sefer de sıralar çok fazla. Üç ay sonrasına gün veriliyor, sonra da gidemiyor. O ara ne yapıyor trans ya da eşcinsel bireyler, kendilerini alkole veriyorlar. Alkol yetmiyor, uyuşturucu başlıyor. Bu iyi bir şey mi? Hayır! Yani translar için, seks işçileri için devletin ve toplumun yaptığı hiçbir şey yok.

Belgin Çelik:

Ece de geçenlerde hayatına son verdi arkadaşlar. Yani bayağı mücadele vermişti ve çekip gitti aramızdan. İnsan fuhuş yapmasın, bedenini satmasın, seks kölesi olmasın... Bunları demek çok kolay. Yapmadığım iş kalmadı. Emlakçılık yaptım. Adamı eve götürüyorum, adam beni kapının arasında sıkıştırıyor. Gidip kerhanede çalışsam daha iyi. Kerhanede de çalıştım, Matild’de, arzu edersem giriyordum. Evet zamanında yüz kişiyle de kalıyordum, ama koltuk altımı bile vajına sanıyorlardı. Bilmiyorlar ki. Kendi ikiyüzlülüklerini, yolluluklarını gelip bizimle paylaşıyor namuslu geçinen vatandaşlar. Teşekkür ederim.

Kemal Ördök:

Şimdi arkadaşlar Belgin'in değineceğini umduğum ama değinmediği bir konu var: Sağlık Bakanlığı. Sağlık Bakanlığı'ndan biz, açık söyleyeyim, her türlü yolu denedik kondom alabilmek için ki sosyal devlet olduğunu söyleyen bir devlette yaşıyoruz. Bize yüz tane, iki yüz tane kondomu vermek için bile bizi resmen süründürdüler. Sosyal devlet de kondom vermek zorunda, çok net. Kayganlaştırıcı vermek zorunda... Bütün genelevlere kayganlaştırıcı dağıtılması gerekiyor. Parasız, kolay erişilebilir kondom vermesi gerekiyor. Biz dernek olarak başka bir şey daha söylüyoruz. Seks işçilerinin test merkezlerine rahat ulaşabilmesi gerekiyor, ücretsiz erişebilmesi gerekiyor. Sırf seks işçileri, sırf travestiler için ya da diğer kırılgan gruplar için ekstra merkezlerin, gönüllü merkezlerin açılması gerekiyor. Devlet bu konuda da diremiyor.

Belgin Çelik:

Milyonlarca kondom Sağlık Bakanlığı'nda çürümeye terk edildi. Üç çocuk lazım bize çalışın, kondom kullanmayın.

Kemal Ördek:

Türkiye Halk Sağlığı Kurumu'nun Başkan Yardımcısı'nın söylediği bir şey: *“Biz fuhuşu mu teşvik edeceğiz kondom dağıtarak?”* Her gece yüzlerce insan sokakta fuhuş yapıyor, bu insanlar bir sürü cinsel hastalıkla boğuşuyor. Hiçbiri bilmiyor bile. Mesela şu an sadece Ankara'da bile HIV pozitif olan insanlar üzerine bir

araştırma yapılırsa bu oran çok yüksek çıkacak. Sadece Ankara’da da değil tüm illerde.

Belgin elik:

İstanbul, Ankara, İzmir de değil sadece. Antalya’da da var.

Kemal Örddek:

Tabii, turistik şehir...

Belgin elik:

Geçen yaz gittim ve bütün illerdeki herkes, Antalya’da da, HIV’de patlama noktasında.

Kemal Örddek:

Şöyle de bir sıkıntı var. Kabahatler Kanunu’nu konuşuyoruz mesela. Caddede çalışan kızlara yazılan cezalar, evi basılan kızlara yazılan cezalar... Biz bu Kabahatler Kanunu’nun aslında cinsel yolla bulaşan hastalıklara nasıl etki ettiğini konuşmuyoruz. Caddede bekleyen kız polise görünmemek için bir an önce müşterisinin arabasına biniyor. Hiç kondom pazarlığı yapmıyor, yapamıyor. Ayrıca fiziksel bir tehdit de bu. Müşterisine bakamıyor. Elinde silahı var mı, bıçağı var mı, başka sıkıntılar yaratabilecek bir müşteri mi, diye. Doğrudan arabasına biniyor. Sonra da haberini alıyoruz. Bıçaklanmış, tecavüze uğramış, öldürülmüş. Dolayısıyla Ka-

bahatler Kanunu gibi kanunları tartıştırken de bu cinsel yolla bulaşan hastalıklar ve şiddet meselesini konuşmamız gerekiyor.

Dinleyici 5:

Merhaba. İsmim Bulut. Toplum Gönüllüleri Vakfı'nda çalışıyorum. Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu ile birlikte ortaklaşa Üreme Sağlığı Projesi'ni koordine etmeye çalışıyorum. Üç küçük katkı olacak. Birincisi kondom kullanımı ve kondoma erişimle ilgili... Özellikle Sağlık Bakanlığı'nın uyguladığı sağlıklı dönüşüm projesiyle birlikte sağlık ocakları kapandı. Yerine aile hekimliği sistemi geldi ve bu aile hekimliği sistemi ile birlikte daha önce bir standart olarak şu uygulanıyordu: Sağlık ocakları kişiye kimlik sormadan bir miktar kondom veriyordu. Ama artık sağlık ocakları kapandığı için gençler, seks işçileri hiçbir grup ulaşamaz oldu ve aslında bu alanda çalışan gençler olsun, kadınlar olsun, özellikle seks işçileri olsun, hepimiz için çok ciddi bir problem. Burada alanda çalışan sivil toplum kuruluşları olarak yapmamız gereken şey bu işin savunuculuğunu yükseltmek, belki buna kadın kondomu talebini de dâhil etmemiz gerekiyor. Çünkü kadın kondomu hem erkekler hem kadınlar için daha özgürleştirici ve kullanımı daha kolay olan bir araç.

Dikkat çekmek istediğim bir başka konu da Sağlık Bakanlığı kondom dağıtmak istese bile bunun uluslararası standartlara uygunluğunu bir şekilde kontrol edebilmemiz gerekiyor. Çünkü geçmişte verilen kondomların

uluslararası standartlara uygun olmadığına da rastladım. Bu da alanda çalışanlar için problem oluyor. Bir küçük katkı da Belgin'in bahsettiği yaşlanma mevzuuyla ilgili. Bugünlerde, biliyorsunuz, bu yaşlanmaya yönelik politikalar hükümet tarafından da son derece popülerleşen bir konu. Çünkü yaşlanma, ülke üzerinde çok pasif olarak yorumlanıyor. Ancak yaşlanma eğitim ve sağlık hizmetleriyle desteklendiği zaman ve aktif yaşlanmaya dönüştürüldüğü zaman devlete ekonomik katkı anlamında da hoş bir yönde etki edecektir. Özellikle eğitim ve sağlıktaki mevcut politikalar bu aktif yaşamı da çok uzağa itiyor ve aslında onları da bizim ulaşmamız gereken yerden çok geriye götürüyor.

Dinleyici 3:

Ben Bulut arkadaşımın dediği şeye gelecektim. Mersin'de evlilik cüzdanını götürdüğün zaman kondom veriyorlar. Artık eşçinsellere, hayat kadınlarına dağıtmıyorlar. Aile hekimleri olduğu için Mersin'de biz istemeye gittiğimizde evliyseniz, evlilik cüzdanınızı getirmeniz gerekiyor.

Destina Can:

Peki, kaç tane veriyorlarmış? Bir tane mi, birkaç tane mi?

Dinleyici 3:

Az veriyorlar.

Bir de Belgin Abla hastaneyle ilgili bir anısını anlatmıştı. Ben de kan vermeye gitmiştim. Trans olduğum için kanımı almadılar.

Belgin Çelik:

O da utanç verici bir şey. Bizim de hatamız var. Dava açıp onu iptal ettirmediğimiz için. Zafer Üskül de buna bir panelde değinmişti. Bizim de hatamız. Türkiye'deki LGBTİ dernekleri veya biz Kırmızı Şemsiye olarak dava açıp... Bu utanç verici... Kimin kanının nasıl olduğuna bir kurul, Kızılay, karar veremez. Kim ne taşıyor kanında nereden bileceksin? Ve sen bu insana erkekle ilişkiye girdin mi, erkek erkeğe deyip de kanını almıyorsun. Bu bizim de hatamız.

Dinleyici 4:

Şimdi Destina arkadaşımız anne - kız ilişkisinden bahsetti. Burada sanki Destina biz transları, kızları olan transları çok kötüledi gibime geldi. Sanki hiç kızımız olan translarda bir suç, günah yok. Hani biz hep onların psikolojisini bozuyoruz. Hani benim ve birçok arkadaşımın kızları oldu ve maalesef kızlarımızda gördüğümüz bizi en üzen şey şu: Bir sevgilileri olduğunda ya da kocaları olduğunda direkt analarını unutuyorlar. O kadar yaptığımız emek, fedakârlık hepsi... Erkeği bulduklarında direkt erkeğe kaçıyorlar.

Destina Can:

Ama zaten erkek bulmak için evden kaçıyorlar.

Dinleyici 4:

Ama emeğin de bu kadar boşa gitmemesi lazım. Yıllarını veriyorsun. İlk geldiğinde kaşını aldırmasıyla, ağdasıyla, estetiğiyle, her şeyiyle ilgileniyorsun ve maalesef, hani bir de gönül bağıyla bağlandığın zaman, hemen yuvadan kaçıp gidiyor. Onu da söylemem lazımdı.

Destina Can:

O çok doğru.

Asya:

Yine psikolojisi bozuluyor yani. Bir de şey demişti, genel bir tanımlama yapmıştı, hepimiz eşcinseliz. Tabii ben de bazı yerlerde konuşurken herkes trans kadın, gey, lezbiyen, biseksüelin tam anlamını bilmediği için eşcinsel kelimesini kullanıyorum ama trans kadınlar eşcinsel değildir, arkadaşlar. Hani bir lezbiyen, bir gey, biseksüel için bir nebze de olsa eşcinsel kavramını kullanabilirsiniz ama trans kadınlar heteroseksüel trans kadınlardır.

Kemal Ördök:

Hepsi öyle değil tabii de.

Belgin elik:

Tabii tabii ben de değilim mesela (gölüyor).

Dinleyici 4:

Bir de Belgin Abla sağlığa erişim konusunda Şey demişti, evet ben de işte sigortamı yatırmak için hiç bilmediğim bir şirkete her ay iki yüz elli lira verip sigortalı oluyorum ve bir keresinde bir yerden kredi çekebilmek için makbuz istediğimde şirketin Trabzon'da olduğunu öğrendim.

Belgin elik:

Dedim ya çeşitli yerlerden giriş yapılıyor.

Dinleyici 4:

Evet, bu çok kötü bir Şey aslında... Tam da bu noktada seks işçileri sendikasının kurulması gerekiyor. Önce kendi primimizi yatırıp SGK'nın bütün hizmetlerinden çok rahat bir Şekilde faydalanabiliriz. Ayrıca benim Şöyle bir önerim de olacak: Biz seks işçilerinin Emeklilik Yasası'ndan faydalanabilmesi gerekiyor. Çünkü

çok yorucu, yıpratıcı, hem bedeninde hem psikolojinde inanılmaz tahribatlar yapan bir meslek ve maa-
leşef bir beş - on yıl yaptıktan sonra çöküyorsun, yapamaz hale geliyorsun. O yüzden on yıllık sigorta
primini yatırdıktan sonra emeklilik talebini hak etmemiz lazım. Bir de bir şey söylemek istiyorum. Şimdi
biz İstanbul'da Siyaset Okulu'nda Türkiye ve Kürdistan yerindeki LGBTİ aktivistlerini topladık. İşte yerel
seçimlerde belediyelerden taleplerimizle ilgili bir çalıştay yapmıştık. Sağlıkla ilgili şöyle bir madde koymuş-
tuk: *“Belediyelerin sağlık hizmetlerinin LGBTİlerin de ihtiyaçlarını gözeterek şekilde ücretsiz sağlanması,
cinsel sağlık konusunda farkındalık çalışmalarının yürütülmesi, cinsel yolla bulaşan hastalıkların teşhis ve
tedavisinin ücretsiz ve anonim sağlık hizmetlerinin sağlanması için belediye bütçesinden kaynak sağlanma-
sı, bu hizmetlerin planlanması ve uygulanmasında cinsel sağlık alanında çalışan örgütler ve LGBTİ örgüt-
leriyle ortak hareket edilmesi”*. Diyeceklerim bu kadar.

Dinleyici 6:

Yardımlaşma yok, sandık oluşturulmalı, dedi Belgin Hanım. Onu biraz açabilir miyiz?

Dinleyici 7:

Deniz ben. SPoD LGBT adına buradayım. Belgin Abla'nın söyledikleri çok kıymetli bilgiler. Bizim bun-
lardan örgütlerimizin temsilcileri olarak ders almamız lazım. İnci'nin başına gelen o talihsiz olaydan sonra

maddi kaynağın sağlanmaması konusunda ben şöyle bir ders çıkardım. Her şeyden önce sivil toplum örgütleri ve bağışlarla geçiniyoruz. Evet, projeler yapıyoruz, ama bu söylenenler tabii ki onun için bir şey yapamayız anlamında değil. Ben kendi örgütüme döndüğüm zaman bunun için bir şeyler yapmamız gerektiğini aktaracağım. Dediğin gibi her ay cüzi miktarlarla bir havuz oluşturulabilir.

Eylül'e de şeyi sormak istiyorum. On beş gün sonra savcılığa gittiğini söyledin sen. O on beş gün içinde olayı kanıtlamak için bir raporlama sürecine girdin mi bu olayı yaşadıktan sonra? Çünkü zaman geçtikçe bazı şeyleri kanıtlamak güçleşebiliyor. Bunu merak ettim.

Eylül Yıldız:

Kanıtlarım vardı. Yani o yüzden on beş gün öncesi ya da sonrası, çok bir şey fark etmedi.

Dinleyici 3:

Bu sağlık sigortasıyla alakalı bir şey söyleyeceğim. Bilmeyen arkadaşlar varsa LGBTİ bireyler için isteğe bağlı Bağ - Kur veya isteğe bağlı tarım sigortası yapabilirler.

Belgin Çelik:

Çiftçi sigortası.

Dinleyici 3:

Ben Şu an tarım sigortasına, Bağkur'dan kayıtlı oldum. En azından birazcık Őanslıyım.

Destina Can:

Ne kadar ödüyorsun?

Dinleyici 3:

İki yüz otuz beş lira. Bilmeyen arkadaşlar varsa, Bağkur'a gidip isteğe bağlı tarım sigortası eğer yaptırabilirlerse birazcık daha Şanslı olabiliriz.

Dinleyici 8:

Ben de bir sağlıkçı olarak biraz bu konuya değinmek istiyorum. Ne yazık ki bizim okullarda yetişen bir neslimiz var. Hocalarımız arasında daha doğrusu inanılmaz bir homofobi var. Öyle bir nesil yetiŐtiriyorlar ki... Zaten daha başta, kanunlarda bir eŐcinselin kan vermesi olsun, diğer Şeyler olsun, insanları bu Şekilde dolduruŐa getiriyorlar. Bunun yanı sıra sağlıkçı olmalarına ve biyolojik yönelimi bilmelerine rağmen ne yazık ki bir o kadar homofobik olabiliyorlar. Hastanelerde inanılmaz bir nefret mekanizması var. Bizzat yaşadığım bir olayı anlatayım. Bir hermafrodit hastasının hastanede yatıŐı...

Kemal Ördek:

Hasta demeyelim.

Dinleyici 8:

Herhangi bir cinsiyet geçişi yapılacaktı...

Belgin elik:

Hasta değil ama o.

Dinleyici 8:

Hasta demeyeyim. Pardon.

Kemal Ördek:

İnterseks diyebilirsiniz.

Dinleyici 8:

İşte hastaneye geldiğinde hemşireler arasında gülme olsun, laf söyleme olsun, dalga geçilme olsun. Hocalar da bizzat bunu destekleyici ve bunu teşvik edici tavırlarda bulundular.

Dinleyici 4:

Ben Ece'ye ek olarak şunu söyleyecektim. Benim de bildiğim o çiftçi sigortası var, ama şöyle bir şey var. Yanlış değilse, bildiğim kadarıyla söylüyorum, on dönümlük bir arazinin falan olması lazım.

Belgin Çelik:

Evet, Ece. Bölge diye bir şey var. Türkiye yedi bölgeye ayrıldı. Biz şimdi bu bölgeleri konuşmuyoruz. Mesele Cansel'den aynı on dönümlük araziye göstermesini istediler. Allah'tan babasının bir tanıdığı vardı da onu gösterdi. Ama senden istenmemesi diğer bölgeden istenmediği anlamına gelmiyor canım.

Dinleyici 3:

Ama isteğe bağlı da olabiliyor.

Kemal Ördök:

Alanda olan gerçeklik neyse ona göre inisiyatif oluşturup çözüm üretmeye çalışıyoruz. Ama biz mesela dernek olarak ne diyoruz, meslek olarak tanınsın, seks işçileri güvenli alanlarda çalışsın ve sosyal güvenceleri de bunun üzerinden karşılaınsın, diyoruz. Yani şimdi böyle yöntemleri de kullanabiliriz, ama çoğu seks işçisi için bu erişilebilir bir yöntem değil.

Dinleyici 3:

Belgin Abla şey dedi, bölge olarak. Yapmak isteyen arkadaşlar bölge olarak bakmayıp bir Bağkur'a gidip de öğrenebilirler.

Belgin Çelik:

Hayır, senden istenmemiş çok güzel bir şey, ama Cansel, işte Kemal de tanıyor, ondan on dönümlük arazi istendi. Onu ispat etti ve sigortası çıktı, Asya'nın dediği de doğru. Bazı bölge istiyor, bazıları istemiyor.

Dinleyici 9:

Bu sağlık alanındaki ayrımcılıkla ilgili, bilmiyorum bahsedildi mi, psikoloji ve psikiyatri alanındaki doktorların da güya bu konuda çok bilgili olması lazım, fakat aileleri yanlış yönlendirebiliyorlar. İyileştirici bir tavır benimseyen psikiyatrların gerçekten deşifre olması lazım, çünkü karşındaki bilimsel bir bilgiye sahip olduğunu iddia eden birisi ve psikolog olarak karşındaki aileye umut veriyor.

Kemal Ördek:

Bu daha çok spesifik olarak LGBTİ örgütlerinin savunuculuk yapması gereken bir alan. Seks işçileri üzerinde daha çok tecavüze uğramış bir seks işçisi karakola, hastaneye gittiğinde fuhuş yaptığını söyleyebilecek mi

mesela, bunu tartışmamız gerekiyor. Seks işçisi olduğu için, başına gelen herhangi bir olaydan dolayı kendisine özgü hizmetler alabilecek mi? Yani şimdi kanuna bakıyorsunuz, fuhuş yapmak suç değil, diyor. Genelevler dışında baktığınızda fuhuş yapmak suç aslında. Yani adım attığınız anda aracılıktan içeri giriyorsunuz, adım attığınız anda para cezası yiyorsunuz, adım attığınız anda bir sürü bahaneyle yine içeri giriyorsunuz ya da tazminat ödüyorsunuz, eviniz kapatılıyor. Dolayısıyla bütün bunlar üzerinden düşünmekte fayda var. Bence senin söylediklerin daha çok LGBTİ örgütlerinin düşünüp tartışması gereken şeyler.

Belgin Çelik:

Bu Kabahatler Kanunu'nun sonuçları kötü bir noktaya geldi. Yıllardır yapıyorum bu raporları. Şimdi Avrupa'nın dayatmasıyla fuhuş suçtan çıktı, ama keşke çıkmasaymış. Diyorum ya, eski fahişeyim diye. Eski-den basıldığında adamın ayakkabı bağcıkları çözülmemişse fuhuşa girmiyordu. Şimdi fuhuş suç değil. Ama 2007'de Kabahatler Kanunu hortladı. AKP bunu tek başına çıkaramıyordu. Sağ olsun Deniz Baykal'ın torba yasasıyla çıktı. Şimdi bu yasayı geri almanız için yüz yirmi beş milletvekilinin önerge vermesi gerekiyor ki bu yasa iptal olsun. Yani torba yasa bu. Bu kanun aslında sokaktaki dilenciler, sebze - meyve satanlar için, gece on ikide çivi çaktığın için, mangal yaptığın için, gürültü yaptığın için beş yüz liraya kadar para cezası vermek amacıyla. Avrupa'da da uygulaması böyle... Almanya'da sana sokakta, randevu evinde bir yer belirlenmiş çalışman için, onun dışına çıktığında bu parayı ödüyorsun. Burada evler mühürleniyor. Bir kızın

elektrik sobası açık kaldı. Eskiden polis sorardı. Kıyafetini, varsa evcil hayvanını evden alırdın, öyle mühürlenirdi ev. Şimdi soba açık mühürlediler. Haydi, tekrar git soba açık, yangın çıkar diye eve tekrar girme izni al. Bir kıza bir ayda yüz tane ceza kesilmişti, hepsi bende mevcut. Bir ayda yüz tane... Kız karakoldan çıkıyor, başka bir birimden başka bir polis yakalıyor kıızı, tekrar karakola getiriyor, yine ceza kesiyor. Bu amelelere bile kesiliyor.

(Dinleyicilerden birine hitapla...) Senin sorunla bitiriyorum. Evet, bir havuz oluşmalı. Çok önemli. Ama bunu Lambda yapar, ama bunu Pembe Hayat yapar, ama bunu Kırmızı Şemsiye... Bu hasta insanları düşünmemiz gerek. Herkes bir lira atsa, o insan neredeyse oradan, bir hastane parası, bir ilaç parası...

2 MART 2014, PAZAR

PANEL:

“İŞYERİMİZE DOKUNMAYIN!”: GENELEVLER TARİH Mİ OLUYOR?

“Genelev” meselesi, Türkiye’de üzerinde en çok konuşulan ama en az bilinen konulardan biri. Ezbere bilgilerden beslenen iddiaların hedefi olan ve haklarında birçok yanlış bilgi üretilen genelevlerde çalışan kadınlar ve patronlar, bugüne dek çeşitli sebeplerle görünmez alana itildiler. Bu görünmezlik, bazen haklarında yapılan çalışmalarda kendilerine danışılmaması şeklinde ortaya çıkarken, bazen de genelev çalışanı kadınların veya vekil ve patronların ilgisiz kategoriler içerisinde değerlendirilmelerine sebep olmaktadır.

Bu panel, 2000’li yıllarla birlikte ortaya çıkan ve yoğunlaşan genelevlerin kapatılması sürecini, bu sürecin kadın seks işçileri üzerinde yarattığı etkiyi, genelevlerin kapatılmasının ekonomik açıdan neye tekabül ettiğini ve patronların imajını bizzat genelev patronlarının katılımı ve Kemal Ördek’in genelevler ile ilgili son bir senedir yürütmekte olduğu alan çalışmasının bulguları üzerinden anlatıyor.

Konuşmacılar:

Kemal Ördek

Ahmet Y.

İsmail A.

Metin C.

Kemal Ördök:

Bugün seks işçiliği konuşulurken bugüne kadar en çok hakkında sansasyon üretilen, ama en az bilgi edinilen konulardan birini konuşacağız. Şahsen bu organizasyonu yaparken, arkadaşlarla konuşurken söylediğim bir şey vardı. Genelevler konusunun bizzat özneleri ile - öznelerden kastım sadece çalışanlar değil, genelev patronları ve işletmeciler de var işin içinde - konuşulduğu ilk panel olacak. İşin hassasiyeti burada.

Panelde hiçbir şekilde isim bilgisinin paylaşıldığı haber, fotoğraf veya kamera kaydı istemiyoruz. Bu şekilde açıklamış olalım. Biz geçen sene başından itibaren dört ili ziyaret ettik. Belgin ile ben; henüz Kırmızı Şemsiye'yi kurmamıştık. Şubat ayında bu ziyaretleri yaptık. Dört ziyaretin dışında da diğer genelevlerden patronlarla, kızlarla ve vekillerle görüşmeler yaptık; telefon üzerinden ya da Facebook üzerinden. Bu görüşmelerimizin bir amacı vardı. Geçen senenin başında Karaköy'deki genelevin içindeki altı ev kapatıldı. Karaköy'de çalışan kızların bir kısmı evin önüne çıktı ve eylem yaptılar. *“Genelevlerin kapatılmasını istemiyoruz, buralar bizim güvenlik içinde çalıştığımız mekanlar şiddete uğramıyoruz cinsel yollarla bulaşan hastalıklar hakkında*

sıkıntı yaşamıyoruz,” deyip eylem yaptılar ve valiliğin önüne gittiler. Ondan önce Ankara’da Bentderesi olayını duymuşsunuzdur. Uzun bir süre boyunca oradaki patronlar Melih Gökçek ile bayağı boğuştu, sıkıntı yaşadılar. O evler bir şekilde kapatıldı. Önce üç evi yıktılar, sonra yedi evi yıktılar, kapattılar derken başlangıç oldu ve o genelevler kapatıldı. Buradaki konuşmacılar zaten diğer detayları vereceklerdir. Belki kapatılan diğer genelevler hakkında da bilgi verebilirler. Hangi ilde genelevlerin kapatıldığı gibi konularda, sadece geçen sene bile benim bildiğim toplamda yedi ildeki genelevler kapatıldı ve hala birçok genelev kapatılma tehlikesi altında. Çeşitli bahanelerle genelevleri kapatmaya çalışıyorlar. Yereldeki valiliklere bağlı fuhuşla mücadele komisyonları Fuhuşla Mücadele Tüzüğü’ndeki çeşitli maddeler üzerinden kızları mağdur ediyorlar. Vekiller ve patronları mağdur ediyorlar. Patronlar, çalışan kadınlar, işletmeciler kendi çalıştıkları evler ve diğer illerdeki genelevlerin kapatılmaması için mücadele ediyorlar. Normalde emek eksenli diğer hareketlerde patronlara karşı mücadele edilir. Genelevler mevzusunda ise yaşananlara baktığımızda, genelev patronlarının ciddi şekilde mağdur edildiğini görüyoruz. Bunlar gerçek hayat hikayelerinin üzerinden söylediğim şeyler ve bunun istisnası yok. Belgin’le yaptığımız geziler ve daha sonraki bir buçuk yıl içerisinde benim bizzat çeşitli genelev çalışanı kadınlar, genelev işletmecileri ve patronlar ile yaptığım görüşmeler üzerinden bir kitap hazırlığı içerisindeyiz.

Öncelikle katılımcılarımıza teşekkür ediyoruz. Burada bir bilgi daha vermem gerekiyor. Bu panelde üç tane

kayıtlı genelevde çalışan seks işçisi kadın konuşacaktı, onların da konuşması vardı, programda gördüğümüz gibi. Bir tanesini görünürlük noktasında ikna edemediğimiz için önce geleceğim dedi, sonra gelmeyeceğim dedi. Bir kişi İsmail Bey ile gelecekti, izin alınamadı, çünkü fuhuşla mücadele komisyonları ve emniyetten izin alınması gerekiyordu. Bir kişi Adana'dan gelecekti. Adana'da yaşanan sıkıntı üzerinden, tutanakların yazılması üzerinden bir an önce oraya gidip naklini halletmesi gerektiğini düşündüğü için gelmedi. İki gün öncesine kadar o kişi buradaydı; ama apar topar uçak biletini aldı ve gitti. Bir kişi de görünürlük problemi olduğu için, sosyal hayatında sıkıntı çıkabileceği düşüncesiyle gelmedi. Ama bu açığı şöyle kapatmayı umuyoruz: birincisi patronların ve vekillerin burada konuşmacı olan kişilerin anlatacakları üzerinden, ikincisi de bizim yapacağımız kitap üzerinden size sunacağımı bilgilerle... Bizim kitap için görüştüğümüz altmış sekiz kadın oldu genelevlerde kayıtlı çalışan. Bu altmış sekiz kadının görüşmeleri üzerinden ortaya koyacağımız argümanlar olacak kitapta. Dolayısıyla bu bilgilerle bu açığı kapatabiliriz diye düşünüyorum. Konuklarımız konuştuktan sonra ve birebir bu kitabın içerisinde yer alacak bilgiler üzerinden yaptığımız görüşmeleri size aktarabiliriz.

Önyargılarımızı bir kenara bırakalım istiyorum. Türkiye'deki genelev sistemi şu an Yeşilçam filmlerdeki gibi bir sistem değil. Patronlar, Yeşilçam filmlerindeki patron imajının dışında insanlar. Elbette istisnalar olabilir, onu da tartışırız. Önyargılarımızı, ezber bilgilerimizi bir tarafa bırakmanızı öneriyorum ve sanırım bu

şekilde konuklarımızı dinlemeye başlayabiliriz. Ben sizi tanıtmadım, siz kendinizi tanıtırsınız düşüncesiyle.

Ahmet Y.:

Arkadaşlar öncelikle merhaba. Biz Ankara dışında faal olan genelevlerden geliyoruz. Devlet bizi tam bir bezdirme politikasına girmiş durumda şu an. Kadın geliyor, sonuçta bu işi yapıyor, kendini teşhir etmezse para kazanma şansı var mı? Yok.

Polis vatandaş gibi gelip soruyor: “Ne kadar” diye. Kadın da normal olarak ücretini söylüyor müşteri kılığındaki polise. Memurlar ondan sonra o eve gelip tutanak tutuyor. Şu an benim evim tutanaklı ve on beş gündür kapalı. Gerekçeleri ise kadınların polise fiyatı söylemesi. Benden önce de yirmi dokuz ev kapatıldı. Sizin sıkıntılarınız var, bizim de sıkıntılarımız var.. Biz emniyete gidiyoruz evi kapattıkları için, tutanak kağıdını almaya; ama orada bana tutanak kağıdı verilmiyor. Tutanak kağıdını vermeden evi kapatıyorlar. “Git nereye şikayet edersen et,” diyorlar. Bu konuyla ilgili yarın dava açıyorum.

İsmail A.:

Tekrar hoşgeldiniz. Sizin sıkıntılarınız bizim sıkıntılarımız. Bir ve beraber olmalıyız, size uygulanan her şey bize de uygulanıyor. Fakat bizim işimiz çok daha zor; Fuhuşla Mücadele Tüzüğü var ve bu tüzük sene 1930’da yazılmış, 1961’de yürürlüğe girmiş, hala tüzük üzerinden yazılıp yönetiliyor. Bu çok acı bir olay,

Türkiye'nin elli küsur yıl öncesinde hazırlanmış bir tüzük ile yönetiliyoruz. Zaten bizim fazla konuşacağımız bir şey yok. Bizlere ve sizlere çok zulümler yapılıyor. Örneğin sizler dışarıda çalışıyorsunuz. Diyelim ki devletin resmi yerinde çalışmak istiyorsunuz. Dışarı yasak, suç diyorlar. Sizlere ceza yazılıyor, tanıdığım bir sürü insan var, icralık olmuşlar dışarda cezaları yiye yiye. Gelip resmi yerde çalışmak istiyor, orası da yasak diyor. Dışarı yasak, genelevler yasak, peki uzaya mı çıkmamız lazım? O kadar çok dosya var ki bende, mahkemeleri kazanıyoruz ama şahsi bağlar örnek teşkil etmiyor diyorlar. Nasıl etmiyor arkadaşım? Yerel mahkemeleri kazanmışız, Danıştay'ı kazanmışız, memleket aynı, olay aynı, dosya aynı, içeriği aynı ama yok diyorlar. Bu bir zulümdür.

Genelevler yanlış bilgilerle anlatılmış şu ana kadar, artık filmlerdeki gibi değil, herkes gelip bakabilir. Kemal Ördek'in sayesinde, on gün önce bütün gazeteler haber yaptı bizim genelevi. Çok teşekkür ediyoruz kendisine, onun sayesinde sıkıntılarımızı dile getirdik.

Kemal Ördek:

Hiç öyle demeyin, bu işin öznesi sizsiniz. Biz bu derneği kurarken bu işi anlayan, bilen, politik dille konuşmak zorunda olmayan insanlardır bizim savunacağımız kişiler dedik.

İsmail A.:

Sorularınız varsa sorun lütfen, biz de cevaplayalım.

Dinleyici 1:

Tüzüğü biraz açar mısınız?

İsmail A.:

Tüzüğün hangi maddesini açmamızı istiyorsunuz?

Dinleyici 1:

Sizi en çok zorlayan maddesini merak ediyorum?

İsmail A.:

Zorlayan madde evet var. Bir kere bizim orada çalışanların müşteriye “*buyrun*” demesi bile yasak. Müşteri celbine giriyor ve anında o evi kapatıyorlar. Şu an Ahmet arkadaşımın evi ondan dolayı kapatılmıştır. Sivil memur müşteri kılığında geliyor ve çalışan kıza ücretini soruyor, kız da fiyatını söylüyor. Bunda ne var arkadaşım? Müşteri celbi olduğu gerekçesiyle kapatıyor.

Kemal Ördek:

Tabii tabii... Ben hem tüzükle ilgili hem tüzüğün orada çalışan kadınlara nasıl yansıdığı ile ilgili birkaç şey söyleyeyim. Bunlardan bir tanesi İsmail Bey'in söylediği gibi, bu tüzük çok eski bir tüzük ve bu tüzük oradaki kadınların insan hakları paralelinde hazırlanmış bir tüzük değil. Tüzüğün bir tek derdi var, o da cinsel yolla bulaşan hastalıkları kontrol altında tutmak. O kadınları da kontrol altında tutmak. Bu şekilde bir genelev sistemi oluşturulmuş.

Buna ek olarak, orada seks işçisi olarak çalışan kadınların hemen hemen hepsi şunu söylüyor: *“Şu anki tüzük olduğu gibi uygulansa bile, bizim haklarımız yerine gelecek.”* Uygulanmıyor, uygulandığında da, son derece keyfi şekilde uygulanıyor. Birincisi, girişler yapılmıyor, yani başvuruyorsunuz bin türlü bahane ile engellemeyle karşılaşıyorsunuz. Kadınların girişleri yapılmıyor. Nakillerin çoğu durdurulmuş durumda. Bazı evlere nakil yaptırılamıyor, bu durum genelevlerde çalışan kadınların yaş oranının yükselmesiyle sonuçlanıyor. İçişleri Bakanı Muhammer Güler'e zamanında sundukları bir soru önergesi var, bir MHP milletvekilinin soru önergesi. Soru önergesinde genelevlerde çalışan kadınların hangi yaş aralığında olduğu sorulmuş. Cevap yaş aralığının kırk bir ile altmış olduğu yönündeydi. Genelevler dışına bakıyorsunuz, birçok trans kadın, eskortlar, bir sürü farklı seks işçisi grubu çalışıyor. Üstelik dışarıda yaş oranı son derece düşük. Böylesi bir durumda genelevlerin dışarıyla rekabet etme şansı yok. Bu durum, genelevlerin kapanmasına vesile olmaktır aslına bakarsanız. Yani oraları işlevsiz hale getiriyorlar. Genelevlere nakil olmazsa, yeni

girişler olmazsa kızlar mağdur olur, patronlar mağdur olur, daha birçok mağduriyet ortaya çıkar. O yüzden dediğim gibi, çalışan kadınlar ve patronlar bir arada mücadele ediyorlar devletin şu anki uygulamalarına karşı. Dünyanın çoğu yerinde de böyle bir örnekle karşılaşmamız pek mümkün değil.

İsmail A.:

Tüzük dahi uygulanmıyor, hep hedef alan uygulamalar yapılıyor. Mesela tüzüğün yirminci maddesi dışarıda çalışan kadınların istedikleri zaman geneleve giriş yapabileceklerini söylüyor ama bunu uygulamıyorlar. Yok dava açacakmış, mahkemeye gidecekmiş bu insanlar. Dava açıyoruz, bir sene iki sene devam ediyor. Onu da kazanıyoruz, sonrasında Danıştay'daki davayı kazanıyoruz ama maalesef mahkeme kararlarını uygulamıyorlar.

Dinleyici 2:

Bu girişler AKP döneminde mi oldu?

İsmail A.:

Evet, AKP döneminde oldu.

Dinleyici 2:

Çok uzun yıllardır giriş yapılmıyor demiştiniz?

İsmail A.:

Zaten on bir senedir, AKP döneminde girişler yapılmıyor. Mahkeme kararlarıyla yapıyoruz, o da çok uzun sürüyor.

Dinleyici 3:

Ben de genelevler üzerine birkaç senedir araştırmalar yapıyorum. Genelev tüzüğü gereğince, dışarıdan gelen herhangi bir müşteri hiçbir şekilde sağlık kontrolüne tabi tutulmuyor. Genelevde çalışan bir kadının müşteriden hastalık kapma olasılığı devletin umurunda bile değil. Böyle bir sıkıntı var ve bu sıkıntı tüzükteki en büyük sıkıntı. Ancak çalışan kadınlar on günde bir kontrole tabii tutulmak zorunda. Genelevdeki çalışandan müşteriye hastalık geçmesi çok “*günah*” iken, erkekten bulaşması devletin umurunda bile değil. En başta böyle bir sıkıntı var.

Ahmet Y.:

Haftada iki defa kontrol var, ayda bir defa da kan alınıyor.

Dinleyici 3:

Bunlar bir şekilde kontrol altındayken, içeri giren genelev müşterilerinin herhangi biri hastalık kontrolüne tabii tutulmuyorlar. Bence en büyük sıkıntı bu, kadının metalaştırılması. Ayrıca tüzüğün benim incelediğim kısmında, insaniyetten uzak maddeler vardı. İkinci kata kadar bütün pencerelerin arkadan çivilenmesi gibi. Bir yangın olsa bu kadın nereden çıkacak? Kapının önünde tek ışık olması, tabelanın açık olması, evin tek renk olması, camların arkadan çivilenmiş olması gibi maddeler var. Bir şey var buraya gelen herhangi birisinde işte bütün dosyaları alınır. Bunlara ek olarak benim sormak istediğim şey, genelev patronlarının nasıl bir talebi olduğu. Alınanların size mi danışılması gerekiyor?

İsmail A.:

Kadınların gelip orada çalışması için mi ?

Dinleyici 3:

Evet, gelip orada çalışmak için.

İsmail A.:

Tabii ki, önce gelip bize müracaat etmeleri gerekiyor. Biz de taleplerini dosya halinde hazırlıyoruz ve fuhuşla mücadele komisyonuna sunuyoruz. Fakat o komisyon kabul etmiyor bunu ve direk bize ret cevabı veriyor.

Dinleyici 3:

Yani siz kabul ediyorsunuz ama onaylanmıyor?

İsmail A.:

Evet, biz kabul ediyoruz ama onay alamıyoruz.

Kemal Ördök:

Genelevler birer işletmedir. Belirli bir bakış açısıyla konu üzerinde feminist tartışmalar yapıldığı için kafamızda soru işaretleri var, farkındayım. Patronların üzerinden mi kadınların girişleri yapılsın? Genelevler özel işletmelerdir, özel bir tüzük ile zaten mevzuat ile denetlenen yerlerdir. Bu çok tartışılabilir, elbette tartışılması da gerekir. Ama herhangi bir işletmede, kapitalist düzen içerisinde herhalde iş girişleri için patrona başvurulur. Başka bir yere başvuru yapılmaz, dolayısıyla sistem bu şekilde devam etsin, diğer iş kolları gibi düzenlensin gibi son derece meşru bir taleple yola çıkıyorsak eğer, bunu da göze almamız gerekir. Başka radikal çözümler de üretilebilir ama onları da sonra tartışabiliriz.

Dinleyici 4:

Öncelikle özür diliyorum, bizi yanlış anlamamanızı istemiyorum. Biz her sokağa çıktığımızda “*patronsuz ve*

pezevenksiz bir dünya istiyoruz,” diye slogan atıyoruz. Burada genelevdeki abilerimizin mesleklerinden dolayı çok mağdur edildiğini görüyorum. Biz vekil olmadan çalışmayı istiyoruz ama siz de diyorsunuz ki, biz vekiller veya patronlar çalışanlarımıza gerek sağlık anlamında gerek varlıkları anlamında destekliyoruz. Ben İstanbul’a gittiğimde sizin sorunlarınızı ya da sizinle ortaklaşmamız gerektiğini kendi arkadaşlarıma nasıl anlatabilirim? Burada benim biraz kafam karıştı çünkü. İstanbul’a gittiğimde arkadaşlarım diyecek ki, “hayır, biz patronsuz ve pezevenksiz bir işyeri istiyoruz.” Siz mağdur olduğunuzu söylüyorsunuz.

Ahmet Y.:

Siz herhalde dışarıda, kendi bünyenizde çalışıyorsunuz? Sağlıkla ilgili her hafta muayene oluyor musunuz?

Dinleyici 4:

Ortalama iki ayda bir oluyorum.

Ahmet Y.:

Bizde haftada iki gün kontroller yapılır.

Dinleyici 4:

Ben serbest meslek erbabı olduğum için (gülüyor), gitmiyorum.

Ahmet Y.:

Ama iŖte içerideki insanlar her hafta doktor kontrolünden geçiyor. İçerisi ayrıca fiziken de güvenli, gasp yok, silahlı olaylar yok, darp yok... Genelevlerin dıŖında özel güvenliği var. Sağlık açısından da dediğim gibi, her hafta iki defa doktor geliyor. Türkiye'nin her yerinde bu Ŗekilde yapılıyor iŖlemler. Kazanç açısından da Türk filmlerindeki gibi hep patron almıyor. Kazanç yarı yarıyadır. Mesela, aylık beŖ bin lira kazanırsa alıŖan, bunun iki bin beŖ yüz lirası alıŖanıdır.

İsmail A.:

Biz hepimize sayĐı duyuyoruz, sizin sıkıntılarınızı bizim sıkıntılarımızdır. Hepimiz aynı yolun yolcusuyuz, biz A'yız, siz B. DeĐiŖen hiçbir Ŗey yok. Örneğin dıŖarıda siz  yüz, beŖ yüz lira kazanıyorsanız, bizim orada dört bin, beŖ bin lira kazanıyorlar günde, bu fark var. Biz kimseyi de zendirmiyoruz, siz de gelin girin demiyoruz. Biz isteriz ki, kimse bu iŖi yapmasın; ama yapıyorsa da sokakta değil nk sokak güvenli değil. BaŖınıza her Ŗey gelebilir. Zaten dinledik hepinizden ve çok zldk, biz de bunları biliyoruz zaten.

Dinleyici 5:

İstanbul'da transseksüel olup seks iŖiliĐi yapan arkadaşlarımla hepsi genelevlere giriŖ için baŖvuruyor.

İsmail A.:

Var, bizde zaten çalışan transseksüeller var.

Dinleyici 5:

Çok zor alınıyor diye biliyorum, doğru mu?

İsmail A.:

Evet, çok zor alınıyorlar.

Dinleyici 6:

Alınmaları için nereye başvuruyorlar?

İsmail A.:

Mahkeme beş - altı ay sürüyor, mahkemeden karar çıktıktan sonra vekillerin yanına geliyor başvuranlar, ortaklaşma anlaşmaları yapılıyor, işe başvuruyorlar.

Dinleyici 7:

Ben sokakta seks işçiliği yaptığım zaman kesinlikle risk altındayım. Psikolojim bozuluyor, saldırıya maruz

kalıyorum, her an her şey başıma gelebiliyor. Sizin çalışma alanınız daha güvenli, çünkü kapıda polis var ve herkes o polisin gözetiminde. Kimliğini vererek içeri giriyor ve sizin denetiminizde olduğu için, içeri gelen müşteri çalışan bir kadına halk dilinde “*pislik*” yapar mı?

İsmail A.:

Yapamaz o imkanı yok.

Dinleyici 8:

Bizimkiler hani diyor ya, vekilsiz çalışma alanı istiyoruz diye... Bizim bu tezimizi nasıl çürütürsünüz?

İsmail A.:

Tezinizi nasıl çürütebiliriz? Her vilayette bir tane genelev oluyor. Bakma, İstanbul istisna, iki tane var. Her vilayette bir tane genelev var, başka yok. Patron dediğin kişiler o binanın yerini, mülkünü alıyor, kuruyor, güvenliğini sağlıyor. Yemesini, içmesini, hepsini karşılıyor. Çalışan kadınlar sadece sabah çantasını alıp geliyor, çalışıp akşam da evine dönüyor ne kazandıysa. Bazı yerlerde “*odacı*” sisteminde çalışanlar var, onlar da zaten yüz – iki yüz lira oda parası veriyor günlük, geri kalan kazancını hep cebine atıyor. Kimi yerlerde de “*yarıcı*” sistemi oluyor, çalışan ne kazanırsa yarısını işletmeye veriyor. Genelevlere bir güvenlik verilmiş,

polis koruyor veya özel güvenlik koruyor.

Dinleyici 9:

Ben aslen Adanalıyım. Bizi Adana’da ahlak polisi yakaladığı zaman, Zührevi Hastalıklar Hastanesi’ne götürürlerdi. Bazen doktor orada olmadığı zaman genelevlerin içindeki yerlere götürürlerdi ve her yakaladıklarında “*penadur*” iğneyi vurur, yollarlardı. Daha sonra Ankara’ya yerleştim. Zaten hastalanmaktan korkuyorum, bu yüzden korunuyorum. Bir gün doktor bana dedi ki, “sen niçin bu ilacı vurduruyorsun?” Dedim ki, bizi ahlak polisi yakaladığı zaman hastaneye götürdüğünde hastalıklardan koruyor dedikleri için vuruyoruz. Öyle bir şeyi yaptırma bir daha sakın dedi çünkü “*penisilin*”e bağışıklığımı kaybettiğin zaman, vücudun ihtiyaç duyduğunda o penisilin sana artık fayda etmez demişti.

Dinleyici 10:

Arkadaşın söylediğine birkaç ek yapmak istiyorum. Daha önce “patronsuz ve pezevenksiz bir dünya istiyoruz,” diye bir politika izledik, uyguladık. Kemal’in ilk başta söylediği bir şey var; ikilemin içerisindeyiz, çünkü hiçbirimiz işin mutfağına inmedik, bilmiyoruz. Kemal’in hazırladığı kitabın çıkmasıyla İstanbul’daki arkadaşların ve hatta diğer illerdeki arkadaşların genelevler meselesine daha nötr yaklaşacağını düşünüyorum. İlk defa Kırmızı Şemsiye tarafından genelevler ile ilgili çalışma yapılıyor ve umuyorum ki Kemal’in

hazırladığı kitap bir an önce çıkar da, hepimiz sorularımıza bir nebze de olsa cevap buluruz.

İsmail A.:

Kastamonu Genelevi ile ilgili olarak Habertürk Gazetesi tam iki sayfa haber hazırladı, yine Kemal'in aracılığı ile. Orada çalışan kadınların hepsinin röportajı var, bizimde patronlar olarak röportajlarımız var.

Kemal Ördök:

Burada söylenmesi gereken şu: biz hem feministler hem LGBTİ'ler hem insan hakları savunucuları genelevlerde çalışan kadınlara dair hep klişe şekilde var olan imaj üzerinden hareket ettik, ediyoruz. İşte, ağlayan bir iki kadın vardır, dövülüyordur, köledir, vs. Hiçbirimiz sormadık, oradaki kadınlar ne yapıyor, oradaki kadınlar ne istiyor, oradaki kadınların şiddet tecrübeleri ne, onların psikolojik durumu ne, hiçbirimiz sormadık. Dolayısıyla ben merak ediyorum; bu “*patronsuz ve pezevenksiz bir dünya istiyoruz*” sloganını kim ortaya attı ve yıllarca kim sahiplendi. Sosyalist bir yerden baktığın zaman zaman böyle bir argüman tabii ki rahatlıkla üretebilirsin. Bana kalırsa, patronlar da olmasın, vekiller de olmasın, bana göre çalışmak da olmasın. Herhangi bir iş - sadece seks işçiliğinden bahsetmiyorum - temizlikçilik, taksicilik, madencilik, avukatlık, hiçbiri olmasın. Çünkü bunların hepsi insan evladının sorgulamadan, yargılamadan yaptığı şeylerdir. Eğer biz bütün bunları reddetmiyorsak ve sadece seks işçiliğini reddediyorsak, o zaman susacağız;

çünkü bu ikiyüzlü bir yaklaşım.

Dinleyici 4:

Ben Fındıkzade’de oturuyorum. Bizim hemen önümüzde Aksaray diye bir bölge var ve burası hep gece kulüpleri ile dolu. Buradaki insanlara vekil mi deniliyor bilemiyorum. Çünkü tamamen kadınları sömürme üzerine kurulu bir çalışma sistemleri var. Örneğin gece kulüplerinde, barlarda, evlerde, randevu evlerinde eski doğu bloku ülkelerinden, Afrika ülkelerinden getirilen kadınları yeri geliyor, zorla çalıştırıyorlar. Bunu nasıl ayıracağız? Abilerimizin anlattığı gibi, evet bu çalışma sistemi varsa ve böyle kadına rahat, sağlıklı, güvenli bir şekilde çalışıp paralarını kazanıp haksızlığa uğramıyorlarsa, ben de bir seks işçisi olarak genelevlerdeki sorunlara karşı sizi destekliyorum ve İstanbul’a gittiğimde de sonuna kadar destekleyeceğim.

İsmail A.:

Size bir şey söyleyeyim mi; biz patron olarak eziliyoruz. Çalışan kadınlar bizleri eziyor... (Salonda gülüşmeler olur) Gülmeyin, bakın açık ve net anlatıyorum size. Şu an üç patron buradayız. Örneğin çalışan kadın odaya müşteriyle giriyor, yüz lira alıyor. O yüz liranın otuz lirasını kasaya getiriyor. Yetmiş lirasını odada kendi cebine atıyor. Bir de kasaya getirdiği otuz liranın on beş lirasını “yarıcı” olduğu için alıyor.

Dinleyici 4:

Ama siz heveslendiriyorsunuz gerçekten. (Salonda gülüşmeler olur)

İsmail A.:

Heveslendirmiyorum, patron olarak elektriği, suyu, vergisi, başka giderler... Şahsım olarak benim yüz bin lira giderim var, bunları biz hep cebimizden ödüyoruz. Çalışan kadınlar kazancını, bahşişini sağlama alıyor, cebine koyuyor, gidiyor. En ufak bir şey söylediğimiz zaman, hemen emniyete gidiyor, bir ton da hakkımızda iftira atıp bizi şikayet ediyor. Örneğin, girişler yapılmadığı için bizimle çalışacak kadın bulamıyoruz. Bulamayınca karaborsa olayına dönüyor. Örneğin, sen geliyorsun, “*abi, ben gelip sende çalışmak istiyorum, ama bana elli bin, yüz bin lira para lazım, daire alacağım, araba alacağım,*” diyorsun. Biz de tamam diyoruz, başkasını bulamadığımız için çıkarıp o parayı veriyoruz. Sonra geliyor, bir hafta, on gün çalışıyor, sonra alıp çantasını gidiyor. Bizim verdiğimiz o para da gidiyor. Kanunen hiçbir şey de yapamıyoruz.

Dinleyici 11:

İllegal yollarla bunu halletmeye çalıştınız mı?

İsmail A.:

Hayır, hayır yapmıyoruz, yapmayız da.

Dinleyici 4:

Siz bunu tatlı dille anlatıyorsunuz da...

İsmail A.:

Evet, ama gerçek bu.

İsmail A.:

Bundan belki on beş yıl önce, cep telefonu yoktu, o zorla çalıştırma işi o zaman olmuş olabilir, onu inkar etmiyorum. Şimdi çalışan kadına ben bir şey desem odasına girer, elinde cep telefonu, emniyeti arar, beş yüz tane polis gelir basar evi. O cep telefonunun olmadığı zamanlar için sizin dediğiniz geçerli olabilir.

Dinleyici 12:

Bu söylediklerinizi Türkiye'deki bütün genelevleri için söyleyebiliriz?

Metin C.:

Evet, söyleyebiliriz.

Dinleyici 13:

Benim iki tane birbirine benzer sorum olacak. Her şehirde bir genelev var dediniz. İkincisi açılmıyor mu ya da nasıl işliyor bu sistem? İkinci sorum, Türkiye’de en son genelev ne zaman açıldı ve bir genelev nasıl açılıyor? Bu nasıl oluyor, mesela ben açabiliyor muyum?

Kemal Ördök:

(Konuşmacılara dönerek) Hocam siz kendinize rakip çıkarıyorsunuz. (Gülüşmeler)

İsmail A.:

Olsun, keşke.

İsmail A.:

Her vilayette bir tane açılıyor. İkincisi kesinlikle açılmıyor. şimdi AKP hiçbir şeye müsaade vermiyor, mevcut olan yerleri yıkıyorlar. Örneğin Erzurum Genelevi’ni bundan on beş gün, bir ay önce kapattılar. Suçları ne biliyor musunuz? Hayvan beslemek, hayvan sevgisi olduğu için. Vahşete bakın, küçük minik yavru köpek beslemişler diye... Var mı böyle bir şey? Çünkü genelev çalışanları hayvan besleyemez yazıyor genelevleri düzenleyen tüzükte.

Dinleyici 14:

Sizden karşılaştırma yapmanızı isteyeceğim AKP döneminde karşılaştığımız cezalar ile ondan önceki dönemlerde karşılaştığımız cezaları bir karşılaştırabilir misiniz? Zaman içerisinde nasıl bir farklılık oldu? İkinci olarak, evim kapatıldı dediniz. Gerekçe tebliğ edilmeden mi kapatıldı?

İsmail A.:

Gerekçeyi biliyorum, yazılı belge yok elimde. Karar tebliğ edilmedi.

Dinleyici 14:

Gerekçeyi biliyorsunuz ama karar size tebliğ edilmedi yani?

İsmail A.:

Biliyorum, bir evrak vermeleri gerekiyormuş; ama diretiyorlar, vermiyorlar. Avukatla beraber yarın başvuru yapacağım zaten.

Dinleyici 14:

Peki, vakalar hep böyle mi?

İsmail A.:

Evet, Türkiye geneli durum budur.

Dinleyici 14:

Güvenliği siz mi ödüyorsunuz?

İsmail A.:

Evet, biz ödüyoruz parasını.

Dinleyici 15:

Soru sormayacağım, ekleme yapacağım sadece. Bence bu genelev patronuyla, pezevenkleri birbiriyle çok karıştırmamak lazım, çünkü ben her gece pezevenk diye tabir ettiğimiz insanlarla çalışıyorum. Yani genelev patronları onlara müşteri ayarlamıyorlar, müşteriler kendi geliyor.

İsmail A.:

Dediğiniz gibi kızın ayağına geliyor genelevde müşteri. Dışarıda sen müşterinin ayağına gidiyorsun. Genelevler resmi, kayıtlı yerlerdir. Pezevenk varsa, devlet pezevenktir, gerçek bu (Salondan büyük alkış alır).

Dinleyici 16:

Ben de patronsuz ve pezevenksiz bir hayat istiyorum diyen kişilere inanmıyorum. Bize de inanmıyorum, dost tutuyorsun. Patronlar, pezevenkler sana iş geliri sağlıyor; ama sen dışarıda bir dost tutuyorsun. *“Hadi karıcığım, hadi sevgilim, sana bina alacağım, sana ev alacağım, araba alacağım...”* Bizde aynı şeyleri yapıyoruz, suçu biraz da kendimizde arayalım.

İsmail A.:

Aynen, bu olayları biz de çok yaşıyoruz maalesef. Bizim orada çalışan kadınlar akıllarını çalıştırdıklarında iki sene çalışmaları yeter. Bir sene dahi yetiyor, her şeyini kazanır ama maalesef her biri birer dost tutuyor. O da bizi ilgilendirmiyor, kendi hayatı sonuçta. Biz sadece akıl veririz istediklerinde.

Dinleyici 16:

Patronlar ve pezevenkler ile *“zavak”*ları ayıralım artık arkadaşlar. Ben de çalıştım genelevde eskiden, anlattım örneğini biraz önce... Esas sorun kızların *“zavak”*ları, dostları... Patrondan gelir işte elli - yüz lira, avans çeker kız, sonra o kocasına yedirir. Sen akıllı olup kendin yesene o parayı... Öyle bir hale geldi ki, esas pezevenkler donumuza dek sömürüyorlar ve içimizdeler... Antalya'ya gittim, gördüm, bunu patronlar yapmıyor ki... Öyle canavar kızlar var ki, belki bunlar *“zavak”*larını idare ediyor, eski görevden atılmış emniyet müdürlerini, subayları dost tutuyorlar, bunlar yaptırıyor bela işleri, esas bunlardır. Bugün ben de

bir ev açsam, topun ağzındaki ben olurum. Bunun güvenliği, bunun koruması patrondan çıkıyor, kız alıyor parasını dostuna yediriyor sonra.

İsmail A.:

Ondan sonra ne oluyor; istiyor bizden, biz sürekli para veriyoruz. İstiyor, çünkü vermezsek çekip gidiyor, çalışacak kadın bulamıyoruz.

Dinleyici 17:

Sözleşmeniz yok mu?

İsmail A.:

Olsa neye yarar ki? Geçersiz, istediği zaman çantasını alıp gider.

Dinleyici 18:

Benim iki sorum var. Birincisi, sosyal hayat ile ilgili. Bizler dışarıda gey olduğumuz için ya da seks işçisi olduğumuz için ötekileştiriliyoruz. Peki, sizler patronlar olarak yakın çevrenizden, arkadaşlarınız tarafından ötekileştiriliyor musunuz? Nasıl karşılıyorlar, neler söylüyorlar size? İkincisi de, kadınların eve gidiş geliş saatleri var dediniz. Anladığım kadarı ile o evlerde kalmıyorlar, dışarıda işlerine devam ediyorlar, doğru mu?

İsmail A.:

Biz patronlar olarak genelevin içine girmeyiz, karışmayız, etmeyiz. Mülk sahibi ve patronuz ama orada bizi temsilen vekillerimiz var, işçilerimiz var. Onlar kızlarla ilgilenir, çay, kahve, sigara yani her şeyi onlar yaparlar. Benim bulunduğum şehirde başka işlerim de var, başka yatırımlarım da var. Hemen hemen hepimizin ek işi var.

Dinleyici 18:

Geliş - gidiş saatleri var dediniz, orada kalmıyorlar sanırım? Bir de, dışarıda çalışıyorlar mı ekstradan?

İsmail A.:

Yok, hayır çalışma gereği duymuyorlar. Zaten gündüz akşama kadar yeterince yoruluyor, çalışıyor, kazanıyor; gece evine gidip istirahat ediyor.

Dinleyici 18:

Özür dilerim, bahşiş mevzusu dediniz. Bahşişi kadın kendi mi alıyor, yoksa sizin oradan bir çıkarınız var mı?

İsmail A.:

Hayır, kendisi alıyor.

Dinleyici 18:

Siz hiç dokunmuyorsunuz yani?

İsmail A.:

Zaten müşteriye odasına alıyor, haberin bile olmuyor. Diyelim ki, vizite için yüz liraya anlaştı, belirli kasa ücretleri var. Ülkenin her yeri bir değil. Örneğin Adana'da elli lira. O içeride aldı yüz lira, ellisini kasaya getiriyor, ellisi kendine kalıyor. Yirmi beş lira da kasadan alıyor, yüzde yetmiş beşini paranın çalışan kadın alıyor, yüzde yirmi beşini patron alıyor. O yirmi beş lirayla da patronun elektiriği, suyu, vergisi, yemesi, içmesi, güvenlik parası karşılanıyor.

Dinleyici 19:

Burada olmanız gerçekten çok değerli, geldiğiniz için çok teşekkür ediyorum. Bir de madalyonun görünmeyen tarafı vardı bana göre, bunun en büyük özneleri seks işçileridir. Keşke onlarda burada olsalardı da bu soruları kendilerine sormuş olsaydık. İlla ki onlar da o kapalı duvarlar arasında şiddete maruz kalıyorlardır. Genelevlerde özel psikolojik danışmanlar var mı? İkinci sorum da seks işçilerinin müşteri seçme hakları var mı? Müşteri geliyor ve çalışan kadın ben bununla yatmak istemiyorum dediği zaman yatmama hakkı var mı?

İsmail A.:

Hayır, istemediği müşteriyle kalmama hakkı var elbette, kimse dayatma yapamaz.. Alkollüyü almıyoruz mesela, güvenlik gereği, tüzük gereği. Misal müşteri gelir, pis, pasaklı, kirlidir, o kız almamıştır; almaz. Her şey burada kıza bağlı.

Kemal Ördk:

Zaten tüzükte de öyle bir zorlama olamayacağına dair bir madde var.

İsmail A.:

Biz kızları getirmek istedik zaten buraya, şu an biz buraya patron olarak onların sıkıntılarını dile getirmeye geldik. Hem bizim hem onların sıkıntılı günlerinden dolayı onlara izin alamadık. Kemal'i aradım, bilgi verdim. Üzerimizde öyle bir vahşet uygulanıyor ki bu hükümet tarafından. Köle devri bizden çok çok iyiymiş. Bizim aslında şu an buraya gelmemizin sebebi kızların sorunlarını dile getirmek, biz patron olarak zaten hep dışarıdayız. O kızlar orada içerde çalışıyor, o acıları onlar çekiyor, biz değil. Bizim aslen şikayetçi olduğumuz 1930'daki bir kanun üzerinden 1961'de yürürlüğe girmiş bir tüzük ile yönetilmemiz. Biz bu tüzüğü şikayet etmeye geldik.

Dinleyici 19:

Peki ya psikolojik danışmanlık?

İsmail A.:

Özel hastaneler var. 24 saat boyunca çalışan kadınların en ufak sorunları olduğunda anında özel hastanelere, psikologlara gönderiyoruz.

Dinleyici 19:

Evlerin bir psikoloğunun olması gerekiyor. Bunun için uğraşmıyor musunuz?

İsmail A.:

Gerek yok, çünkü her vilayetin özel hastaneleriyle çalışıyoruz biz.

Kemal Ördek:

Ek olarak söylüyorum. Kimse tüzüğe aykırı olarak çalışamaz ve tüzüğün belirli gereklilikleri var. O gereklilik dışında psikolog. Yani tüzükte psikolog gibi bir zorunluluk yok. Tüzük sadece cinsel yolla bulaşan hastalıkların bertaraf edilmesi üzerinden dizayn edilmiştir. Dolayısıyla ancak dışarıdan böyle ek uzman desteği alınabilir. Tüzüğün o yüzden değiştirilmesi, bütün bunların eklenmesi gerek.

Dinleyici 20:

“*Bu Nasıl Bir Demokrasi?*” diye bir belgesel çekilmişti, çeşitli partilerden adaylar vardı. İki de bağımsız aday vardı ve ben o filmi izlediğimde öğrenmişim, iki seks işçisi bağımsız aday olmuştu.

İsmail A.:

Evet, çok iyi biliyorum.

Dinleyici 20:

O kadar parlak bir çerçeveden bahsedilmiyordu, ama bağımsız aday olmaları, oy verileceği gün oradaki kadınların oy vermesini engellemiştir emniyet.

Kemal Ördök:

O doğru bir temsiliyet değildi. Belki onu da tartışmak gerekir.

İsmail A.:

Ben onu size anlatayım. Belgelerle her şeyi konuşuyoruz. Ayşe diye bir kadın, hatta Kanaltürk televizyonunda demeçlerimiz var. Resimleriyle, belgeleriyle hepsini verdik oraya. Bütün hayatı yalan ve Türkiye’deki patronların çoğunu dolandırmış bir kadın o. Hatta o zaman televizyon programı yapılmıştı. Programa biz

onla beraber katılmıştık, onun eski çalışanları yanımda çalışıyor şu an. Bütün konuşmalarını belgelerle yalanladık onun. O belgeseli izlediğimizde, genelevlerin ve burada çalışan birçok kişinin zan altında kaldığını gördük. Hepsi yalan dolan. Yargısız infaz yapıldı. Türkiye'nin neresinde bir seks işçisi aday çıkarsa biz onu destekleriz, yeter ki doğruları konuşsun.

Kemal Ördök:

Ben şimdi burada bir soru sormak istiyorum istiyorum. Türkiye'deki hangi siyasi parti seks işçilerini destekledi bugüne kadar? Buna HDP de dahil olmak üzere hiçbiri açık bir şekilde belirtmedi desteklerini, bu birinci. İkincisi bağımsız aday meselesi... Yeter ki işin öznesi olsun ve yalan konuşmasın. Mesela genelevler kapatılsın gibi absürd bir argümanlara yollara düşmesin, toplumu ajitatif laflarla "ağlatarak" politika yapmasın. Çünkü bu popülist ve gerçeklere dayanmayan bir yaklaşım olur. Ayşe Tükrükçü örneğinde bunu gördük. Çoğu söylediği gerçekleri yansıtmıyor, kanıt temelli değil. Sadece milletin duygularına oynuyor. Başka bir aday çıkarsa destekleriz, her türlü desteği sunarız. Patronların da sunacağını düşünüyorum. Buna ek olarak, böyle bir adaya karşı bir sürü baskı mekanizması da ortaya çıkacaktır, bu baskılara da hep birlikte göğüs germek gerekir.

Dinleyici 21:

Türkiye’de eşcinsellik suç değil, fuhuş suç değil. Mevzuata göre acaba erkekler, eşcinseller genelevlerde çalışabilir mi veya genelev açabilirler mi? Erkek müşterisi olabiliyor mu bu çalışan seks işçilerinin?

İsmail A.:

Öyle bir şey yok aslında. Arkadaş güzel bir konuya değindi ama maalesef bırakın eşcinsel erkekleri, kadınlara da müsaade etmiyorlar. Transeksüellerin pembe kimlikleri olmasına rağmen ancak mahkeme kararı ile alabiliyoruz.

Dinleyici 22:

Kızların buraya gelemediğini belittiniz. Onların bunu orada söyleyin, şu sorunu dile getirin dedikleri bir şey var mı? Devletten bir beklentileri var mı?

İsmail A.:

Evet, var. Devletten biz aş, iş istemiyoruz diyorlar. Hepsi çocuk okutuyor. Hepsinin çocuğu çocuğu var ve ailesine bakmakla mükellef. Devletimiz bize insan gibi davransın yeter bile diyor, insan muamelesi görelim yeter diyor. Bizi insan sınıfına soksun diyor. Ya biz insan değil miyiz diyorlar. Askerlik bile genelevde çalışmaktan iyi diyorlar. Bir sürü bahaneyle zulmediyorlar kadınlara yetkililer.

Dinleyici 23:

Trans kadın seks işçilerinin genelevdeki durumlarıyla ilgili bir şey soracağım. Bir oran verebilir misiniz, kaç tane trans kadın çalışıyor?

İsmail A.:

Genelde yüzde yirmi beş gibi düşünebiliriz.

Dinleyici 23:

Bir de herhangi bir ayrımcılığa uğruyorlar mı ve müşterileri onların transseksüel kadın olduğunu biliyor mu?

İsmail A.:

Müşteriler tarafından bazıları biliniyor, öğreniyorlar ama hiç etkilenmiyor. Orada hiç ayrımcılık yok, hatta kızlar daha iyi anlaşıyor, daha samimi oluyorlar. Onlar sevdiğini çok iyi tutar, örneğin bizim altı tane iş yerimiz var ve her eve bir transseksüel kadın koyuyoruz ki oraya sahip çıksın.

Dinleyici 24:

Oradaki çalışanlarınızın haftalık izinleri, yıllık izinleri ne şekilde düzenleniyor? Bir de sık sık çalışanlarınızla bir araya geliyor musunuz? Onların bir sorunları olduğunda ne şekilde bir iletişiminiz oluyor?

İsmail A.:

Genelevlerde haftada iki gün izin var. Kadın akşam işi bitince evine gidiyor, sabah 10:30 - 11.00 gibi işine geliyor, o konuda da her türlü rahatlar. Sorunları olduğu zaman, alo diyoruz, konuşuyoruz, görüşüyoruz çözmeye çalışıyoruz hepimiz öyleyiz yani.

Kemal Ördök:

Ek olarak, Kastamonu Genelevi'nde çalışan kadınların patrona “*baba*” şeklinde seslendiğini biliyorum mesela. Çok tartışılabilir, bununla ilgili sorular sorulabilir. Ama o ilişki o şekilde, o kızlarla görüşüldüğünde, ekstra patronlar ve vekillerle olan ilişkilerinde sorun yaşayıp yaşamadıklarını sorduk ve bu soruları sorarken de patronlar ve vekiller yanlarındayken sormadık. Hiçbir etki altında kalmadan sorduk. Çoğu “*anne, baba*” gibi ifadelerle birbirilerine hitap ediyorlar, “*abla*” diyorlar. Ben şahsen sizin dışınızda konuştuğumuz diğer patronların ekstradan destek olduğunu, araba gönderdiklerini, hastaneye onları kendilerinin bıraktıklarını ve benzeri şekilde bir ilişkilerinin olduğunu biliyorum. İstisnalar vardır belki, bu istisnalar hakkında soru sorabilirsiniz. Diğer genelev patronlarının muameleleri nasıl, onu da sorabilirsiniz.

Dinleyici 19:

Mesela günde kaç saat çalışıyorlar?

İsmail A.:

Saat 10:30'da başlıyor, gece 23:00'e kadar sürüyor. Tabii bu kişinin isteğine bağlı.

Dinleyici 19:

Çalışmayı istediği zaman bırakabiliyor mu?

İsmail A.:

Tabii ki. Çalışırsa kendine çalışıyor zaten, kazanırsa da kendine kazanıyor.

Dinleyici 19:

Kadınlar arasında kavga çıktığında nereye gidiyor?

İsmail A.:

Çalışan kadınlar arasında kavga çıktığında, orada vekiller var, anında el koyuyor. Patronlara bildiriyor, bizde müsaade yok. Kadın kadınla kavga edemez, dövüşemez. Hemen patron devreye girer, ikisini de oturtur. Anlatın bakalım, der. Haklı ve haksız ortaya çıkar zaten. Haksıza kardeşim sen haksızsın denir. Bizde kavga, dövüş olmaz. Dışarı gibi değildir.

Dinleyici 19:

Bizimkiler çok kavga çıkarıyor da (gölüyor).

Dinleyici 15:

Kayıtlı olan, sigortalı çalışanlar sendikalaşabiliyorlar mı? Nasıl bakıyorsunuz çalışanlarınızın sendikalaşmasına?

İsmail A.:

Biz istiyoruz, Kemal'e destek veriyoruz ve çok da seviniriz bir derneğimizin, bir sendikamızın olmasına. Bunu canı gönülden istiyoruz, hatta Kemal'e maddi ve manevi yanınızdayız diyoruz. Zaten olmasak şu an burada ne işimiz var, değil mi? Sendika da istiyoruz, dernek de istiyoruz, bizimde bir saygınlığımız olsun istiyoruz. Bizi dağa atmışlar, bir yandan kurt kapıyor, bir yandan köpek ısıyor. Saldıran saldırana bize, bizimde bir derneğimiz olsun, sendikamız olsun canı gönülden istiyoruz. İstemez miyiz...

Dinleyici 19:

Sokakta çalışan seks işçilerinin düşünce tarzını anlıyorum, sokakta müşterilerini seçmek gibi bir şansın yok, ölmek mi yoksa çalışmak mı diye düşünüyorsun. Karşı tarafta da genelevde güvenli bir şekilde çalışmak var.

Bu ikisinden birini seçmek zorunda bırakılmakta da sıkıntı var. Eğer genelevler sizin anlattığınız gibiyse ve özgürce çalışacaksa bu insanlar, güven altında olacaksa neden sokakta çalışmaktadırlar? O yüzden ben müşteri sayısı sınırlaması var mı diye soracağım. Çünkü böyle iddialar var, işte günde 70 kişiye satıldım gibi. Müşteri seçme hakkı varsa müşteri sayısı sınırlaması da vardır. Var mı böyle bir şey?

İsmail A.:

Bize o kadar çok talep var ki, içeri girip de çalışmak isteyen. Yani sokaktan kurtulmak istiyorsun. Hakikaten zor sokaklar, karanlık, her pislikle karşılaşılabilir. Devlet, emniyet içeri almak istemiyor. Biz almayı çok istiyoruz, çünkü oradaki kazanç, sosyal yaşantı, güvenliği, sigortası, sağlığı daha iyi. Önemli olan nokta kazanmaktır örneğin. Dışarıda beş kazanıyorsan orda yüz beş, kazanıyor daha rahat kazanıyor. Ama alamıyoruz işte, mahkemelerle alabiliyoruz, işte mahkeme kararı, Danıştay kararı, vs. Komisyon bize o kadar zorluk çıkarıyor ki, halbuki memleket aynı, şahıs aynı, iş aynı. Şahsı bağlar diyor. Her getirdiğin kadın için dava açmak zorundasınız diyor, bir mahkeme bir sene, iki sene sürüyor.

Öbür konuya gelince, çalışan istediği müşteriyi alır, istemediğini almaz, hiçbirimiz karışamayız, karışma gibi bir hakkımız da yok zaten. Örneğin “*yoruldum*” diyor, “çok çalıştım” diyor, işi paydos ediyor, gidiyor, yani hür iradesi. O eski filmlerdeki gibi, Küçük Emrah’ın annesinin çevirdiği filmler gibi değil artık. İsteddiği

dakika genelevinden çıkmak istiyor ve çantasını alıp çıkıyor. Önünde hiçbir engel yok, hiç kimse önüne geçemez ne devlet, ne emniyet, ne patron, ne vekil, ne de işçi.

Dinleyici 25:

Ben psikoloji öğrencisiyim, nerelerde çalışabileceğimi biliyorum az çok. Genelevlerde çalışmayı çok isterdim, oradaki insanlara yardımcı olmak için. Siz psikologların olmasını istemez misiniz?

İsmail A.:

Biz çok isteriz. Genelevlere girişte, fuhuşla mücadele komisyonunda altı üye var, bunların ikisi emniyetten, biri vali muavini, üçü de sağlıktan, biri psikolog. Başvuran kadınları caydırmak için, geneleve girmemesi için türlü mücadeleyi veriyorlar ve yapmaya çalışıyorlar. Tabii bizde istemeyiz kimse gelsin, girsin, çalışsın. Ama meslek edinmiş, bunu mesleği haline getirmişse, sokakta çalışıyorsa, zor şartlarda çalışıyorsa, orası resmi bir kurum, orada daha rahat çalışır, rahat eder.

Ahmet Y.:

Kimin ne sorusu varsa sorsun, biz üç patron samimiyetimizle gerçek neyse, onu konuşuyoruz.

Dinleyici 24:

Seks işçileri bir nedenle bu işi para kazanmak için yapıyor. Peki sizin aklınıza nereden geldi bu işi yapmak?

İsmail A.:

Ben şahsımı söyleyeyim. Mersin'de genç ve becardım, geneleve gidiyordum. Bir kadına sürekli gitmeye başladım, hoşlandım. Müşterisi olarak gitmeye başladım. Tabii, ben bu işleri bilmezdim. Hiçbir şeyi bilmezdim. O kadınla tanıştıktan sonra samimiyet ilerledi, dost hayatı başladı. Ondan sonra bu işe girdik, kötü yola düştük. (Salonda gülüşmeler)

Dinleyici 24:

Dost hayatı yaşadım dediniz ya, kendinizi o kadına karşı dost olarak mı gördünüz?

İsmail A.:

Ben o kadını sevmiştim.

Dinleyici 24:

Peki şu an o kadın nerede?

Kemal Ördek:

Özel soru sormayalım lütfen.

İsmail A.:

Hayır, önemli değil, cevap veririm. Sevmiştim gerçekten ve o kadınla evlenmek istiyordum. Ama bu sırada ceza evine düştüm. Oradan çıktım, askere gittim. O kadın beni yarı yolda bıraktı maalesef.

Dinleyici 19:

İşçiler sürekli şehirlerarası veya başka bir yere giderken izin almak zorundalar mı?

İsmail A.:

Evet, almak zorundalar.

Dinleyici 19:

Peki, yaptığı her şeyi bildirmek zorunda mı?

İsmail A.:

Her şeyi emniyete dilekçeyle bildirmek zorunda.

Dinleyici 19:

O zaman sadece iş ile ev arasında gidip gelmek serbest.

İsmail A.:

Hayır, o ayrı. Onlara “*evci*” diyoruz. Onlar sabah 10:30 - 11:00’de geliyor işe, akşam gidiyor evine. O her yere gidebiliyor.

Metin C.:

Şehir dışına çıktı, başına bir olay geldi diyelim, bunun hesabını kim verecek? Patron verecek. Sen buna nasıl izin verdin, buna ne oldu diye... Onun için emniyete, valiliğe dilekçe vermek zorunda ve ben izin alıp gidiyorum demek zorunda.

Dinleyici 19:

Evciler olanların izinleri aynı mı?

Metin C.:

Hayır, “*evci*” olanlar için ayrı, işyerine gelir, akşam evine gider. Yani, şehirlerarası gittiği zaman dilekçe vermek zorunda.

Dinleyici 24:

Bu çalışan kadınlar anne olmak istediklerinde sizin tavrınız ne oluyor?

İsmail A.:

Benden bir kişi transfer oldu, bakın birebir olay anlatıyorum, bu bahsettiğim çalışan kadın o zaman Bursa'dan bize geldi. Hamile olduğunu biz bilmiyoruz tabii, geldi. Geldikten sonra hamile olduğunu söyledi bize. Tabii ki doğurabilirsin dedik, hemen gönderdik o zaman. Yalan olmasın, sekiz ay mıydı, dokuz ay mıydı neydi, izin yaptırдық ona. Bu dokuz ay zarfında da bütün ihtiyaçlarını karşıladık. Çocuğunu doğurdu, doğurduktan sonra tekrar altı ay iznini uzattık, çünkü anne sütü emmesi lazım o çocuğun. Bizim de evladımız var, biliyoruz sonuçta. Oluyor çok da oluyor, yani biz karşı değiliz. Aksine destekçisiyiz ve destek oluyoruz.

Dinleyici 19:

Bizler LGBTİ bireyler olarak kondom desteği alamıyoruz devletten. Size veriliyor mu? Bunun bir sayısı var mı ve verildikten sonra bunun raporu var mı?

İsmail A.:

Hayır, bize verilmiyor. Bizde kondom kullanmak şart zaten. Kondom bulunmaması evin kapatılma sebebidir. Biz kolilerle kendimiz alıyoruz kondomu, patron olarak koyuyoruz oraya. İsteyen kız alıyor, harcıyor. Biz

kendi paramızla alıyoruz.

Dinleyici 19:

Devlet karşılamıyor mu?

İsmail A.:

Hayır, karşılamıyor.

Dinleyici 20:

Herhangi bir şantaj yapılıyor mu, gerek milliyetçi gerekse diğerler çevrelerden?

İsmail A.:

Hayır, sadece devletten alıyoruz. Başka almıyoruz, örneğin biz tabela astık. Kararımız var, encümen kararı, karayolları kararıyla astık, “*sosyal tesisler*” diye. Yabancı müşteriler yolu bilmiyor, yanlış köy yollarına gitmesin diye astık. Haber gönderdiler, kaldıracaksınız bunu diye. Encümen kararımız var, resmi prosedürümüz var, kanunsuz bir şey yapmadık.

Kemal Ördek:

Emniyet amirlerinin, ahlak büronun size kişisel muameleleri nasıl?

İsmail A.:

Bizle zaten hiçbir bağlantısı yok, hatta ben bunu çok yerde konuştum, bizle çoğu kişi tokalaşmıyor bile. Çünkü abdestleri bozuluyormuş, anlıyor musunuz?

Dinleyici 20:

Emniyet amirleri mi bunu yapan?

İsmail A.:

Evet ama vergilerimize gelince tonla vergiyi bizden alıyorlar. Vergi veriyoruz, o vergiyle maaş alıyorlar, o haram değil de bizimle tokalaşmaları haram.

Dinleyici 19:

Evcî çalışan kadınlarla sürekli çalışan kadınlar var, iki çeşit kadın var anladığım kadarı ile. Bunlar? kalacak yer bakımından, çalışma koşulları bakımından veya ücretlendirilmeleri bakımından bir fark var mı? Yediklerinin, içtiklerinin parasını ödüyorlar mı?

İsmail A.:

Hayır, hepsi eşittir bizde. Evcı dediğimiz, örneğin. Örneğin, sen Ankaralısın, burada Ankara'da evin. Başka bir ile çalışmaya gidiyorsun geneleve, bir ev kiralar da dayayıp döşersen evine çıkabilirsin. Ama bazıları diyor ki, zaten Ankara'da evim var, zaten ayda bir iznim var, ikinci bir ev kurmayayım, masrafa girmeyeyim, işyerinde kalayım diyor. Ama tabii ki işyerleri çok lüks şuan, oteller kadar güzel yani.

Dinleyici 19:

Kaldığı oda ve çalıştığı oda farklı yani?

İsmail A.:

Evet, çalışma odası ayrı, yattığı odası ayrı. Kaldığı odanın banyosu içinde, yirmi dört saat sıcak suyu içinde.

Dinleyici 20:

Herhangi bir kaza sonucu sakatlandı veya kötü bir hastalığa, ölümcül bir hastalığa yakalandı ya da altmış yaşına geldiğinde, çalışamayacak duruma geldiğinde, bu kadınların durumları ne oluyor. Sizler nasıl bir dayanışmaya giriyorsunuz bu durumda?

İsmail A.:

Onların hepsi sigortalı zaten bizde çalışanların. Çoğunun günü doldu mu zaten emekli oluyor.

Dinleyici 20:

Sigortalı olmaları mı güvence oluyor?

İsmail A.:

Evet, güvenceleri o. Sigorta çok önemli, ikincisi mesela bizler sahip çıkarız. Örneğin, Habertürk'ün sayfasına girersen internette, orada emektarımız var. O da çıkmış o gazetede. Özel odasını yaptık, Eskişehirli bir kadın, şu an doksan yaşında. Otuz senedir biz bakıyoruz, özel odasını hazırladık, hizmetçi tuttuk ona. Ayrıyeten prensesimiz o bizim, sahip çıkarız biz insanlarımıza. Elimizden geldiği zaman herkese sahip çıkarız.

Dinleyici 16:

Ben üçünü de, diğer arkadaşları da yürekten tebrik ediyorum. Bundan sonra bir derneğiniz var, sizler kadar Kemal ve biz dernek yöneticileri de topun ağzındayız. Türkiye'de bakın LGBTİ çok örgütlerimiz var ama seks işçisi haklarını savunan Kırmızı Şemsiye var. Bundan sonra hep beraber daha iyi işler ve daha güzel şeyler çıkaracağız. Ne gerekiyorsa onu hep beraber yapacağız. Yeter ki elbirliği ile seneye daha iyi yerlere gelmeye çabalayalım.

İsmail A.:

En önemli nokta o. Biz sizlere teşekkür ediyoruz bizi davet ettiğiniz için ama bu sene bu programa hazırlıksız yakalandık. Türkiye genelinde ne kadar patron varsa, çalışan kadın varsa hepsini getirirdik. Burada yer bulamazdık, yani o kadar kalabalık gelirdik. Dernek ile gurur duyuyoruz, maddi ve manevi her zaman yanınızdayız. En azından bizim sorunlarımıza ve bizlere sahip çıkıyorsunuz. Aynı işi, aynı kaderi paylaşıyoruz. Gece gündüz yirmi dört saat yanınızdayız. Alo deyin, geliriz.

Kemal Ördök:

Konuşmacılarımıza ve özellikle İsmail Bey'e teşekkür etmek istiyorum. Patronların da kendi çekinceleri var konuşurken. Burada olduğunuz için, zamanınızdan, emeğinizden bize vakit ayırdığınız için teşekkür ediyorum. Kitabı yazacağız, yayınlayacağız. Biz sadece kitap yazmak için görüşmüyoruz, biz aynı zamanda oradaki kadınlarla örgütlenmek, patronlarla örgütlenmek için bu çalışmayı yapıyoruz. Dernek olarak yeni bir derneğiz ve kurulduğumuz günden bu yana İsmail Bey'in, Metin Bey'in diğer illerdeki patronların, çalışan kadınların desteğiyle çok fazla geneleve ulaşmış durumdayız. Herhangi bir baskın, herhangi bir kapanma olduğunda doğrudan bizlere ulaşıyorlar. Fikir danışıyorlar, güvenleri dolayısıyla bunu yapıyorlar veya biz akıl danışıyoruz. Herhangi bir şey olduğunda, hemen telefon açıyoruz, İsmail Bey'i arıyoruz, İsmail Bey'e ulaşamazsak diğer patronlara ulaşıyoruz. Tekrar hem konuşmacılarımıza hem de katılımcılarımıza teşekkür ediyoruz.

**yalnız değiliz,
yalnız değilsiniz:
fotoğraf seçkisi**

ONURAY BAYRAKTAR

SEKS İŞÇİSİ

ANKARA, 17 OCAK 2014

“Seks işçilerinin haklarının teslim edilmesini ve güvence altına alınmasını istiyorum.
Seks işçilerinin hakları insan haklarıdır!”

İLKER GÜZELCİK
BİLGİ İŞLEM UZMANI
ANKARA, 17 OCAK 2014

“Hani hep derler ya, ‘*tarihin en eski mesleği orospuluktur*’ diye. Seks işçiliği tarihin bilinen son iki bin yılında hem görülmüş hem de gizlenmiş ve yasaklanmıştır. Bu ikiyüzlülüğün tüm çilesini ise seks işçileri çekmiştir ve hala daha çekmektedir. Belli bir zaman aralığında seks işçiliğini ortadan kaldırdığınızda göreceksiniz ki, toplumdaki denge bozulacaktır. Günümüzde ise seks işçiliği aynı şekilde görmezden gelinen bir gerçektir. Bu görmezden gelmenin sonucu olarak ise seks işçileri yaşamsal tüm haklarından mahrum bırakılmaktadır.”

ILGIN CANDAN ESMER

ÖĞRENCİ

ANKARA, 30 OCAK 2014

“Diğer mesleklerle seks işçiliği arasındaki tek fark, seks işçiliğinin toplum tarafından devamlı bir ikiyüzlülüğe maruz kalıyor olmasıdır.”

SİNEM HUN

AVUKAT

ANKARA, 18 OCAK 2014

“Tartışmayı ikiye ayırmak zorundayız: Seks işçilerinin insan hakları bir şeydir, insan ticareti ve cebir ve şiddet kullanarak bir insana seks işçiliği yaptırmak başka bir şeydir. Maalesef ki ilk sorun sürekli ve sistematik bir biçimde ikincisi tarafından gölgelenmekte ve bu yüzden hak savunucularının gündeminde hak ettiği yeri bulamamaktadır. İnsan haklarının vazgeçilmezliğine inanıyorsak, seks işçilerinin ‘grup hakları’ nı da sonuna kadar savunmalıyız.”

DESTİNA CAN

SEKS İŞÇİSİ

ANKARA, 15 OCAK 2014

Kaybetmeyi haksız bir kazanca tercih et; ilkinin acısı bir an, ötekinin vicdan azabı bir ömür sürer. Bazı idealler o kadar değerlidir ki, o yolda mağlup olman bile büyük bir zafer sayılır.

ÜNAL ÇAM

MUHABİR

ANKARA, 19 OCAK 2014

“İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi’nin 3. maddesinde ‘Herkesin yaşama hakkı ile kişi özgürlüğü ve güvenliğine hakkı vardır.’ deniyor. Geçimlerini sağlamak için seks işçiliği yapan bireyler her türlü kötü muamele ve ayrımcılıkla karşılaşılıyor. Dövülüyor, öldürülüyorlar. Buna sessiz kalmak suçtur.”

ELÇİN ÖZ

AVUKAT

ANKARA, 2 ŞUBAT 2014

“Para karşılığı yapılan hiçbir işi yüceltmek mümkün değil. Ama içlerinde en masum, en riyasız ve başkasına en az zarar veren iş seks işçiliği olsa gerek.”

İDİL

SEKS İŞÇİSİ

ANKARA, 12 OCAK 2014

“Seks işçiliği yaparken müşterim tarafından bıçaklı saldırıya uğradım. On gün hastanede kaldım. Saldırgan hala bulunmadı. Elini kolunu sallayarak dolaşiyor. Adalet istiyorum.”

DOĞA ASI
İNSAN HAKLARI SAVUNUCUSU
ANKARA, 2 ŞUBAT 2014

“Seks iŐçilerinin emeklilik, sađlık gűvencesi gibi haklarının olmaması, gűvenli olmayan koŐullarda çalıŐmak zorunda kalmaları ve polisin ‘Kabahatler Kanunu’ adı altında sűrekli para cezalarıyla seks iŐçilerini yoksullaŐtırması, bu mesleđi daha zor bir hale getirmekte. Seks iŐçileri diđer tűm iŐçiler gibi yasal haklarına kavuŐtukları ve daha gűvenli Őekilde çalıŐabildikleri zaman, bu durum toplumun geneli için yani herkes için daha iyi olacaktır.”

MELDA ONUR
MİLLETVEKİLİ
ANKARA, 11 ŞUBAT 2014

“İnsanların hayatta kalmaya çalışırken nefret cinayetlerine kurban gitmesi hepimizin utancı olmalıdır.”

BELGİN ÇELİK
ESKİ SEKS İŞÇİSİ – İNSAN HAKLARI SAVUNUCUSU

ANKARA, 13 OCAK 2014

Seks işçiliği kölelik değildir. Eğer illa ki bir kölelik biçimi aranıyorsa, bu evlilik üzerinden kadınların köleleştirilmesidir.

EMİN ALP BIYIK

ÖĞRENCİ

ANKARA, 11 ŞUBAT 2014

“Günümüzde birçok toplumsal kesim eşitlik, adalet ve özgürlük mücadelesi verirken, seks işçilerinin mücadelesi ve bu mücadeleye destek verilmesi bir turnusol kağıdı işlevi görüyor. Seks işçilerinin hak taleplerini duymazlıktan gelen ahlakçı kitleler birer birer samimiyetlerini yitiriyor. Herkes için eşitlik, topyekün özgürlük için seks işçilerinin mücadelesini ve taleplerini destekliyorum.”

LEVENT PİŞKİN

AVUKAT

İSTANBUL, 14 ŞUBAT 2014

“Çalışmak temel insan hakkıdır ve seks işçiliği bir çalışma biçimidir. Güvenli ve güvenceli çalışma koşulları sağlanmalıdır.”

MEHMET BİLBER

MUHABİR

ANKARA, 11 ŞUBAT 2014

“Her şeyden önce yaşama hakkı, vücut bütünlüğüne zarar gelmeden, güvenceli, sağlıklı çalışma hakkı ayırım gözetmeksizin herkesin vazgeçilmez hakkıdır. Seks işçilerine karşı işlenen nefret suçları karşılıksız kalmamalıdır. Devlet hırsızların ve katillerin değil, seks işçilerinin sağlıklı güvenceli ve özgür bir şekilde yaşamasını temin etmelidir.”

KEMAL ÖRDEK

SEKS İŞÇİSİ - İNSAN HAKLARI SAVUNUCUSU

ANKARA, 13 OCAK 2014

“Seks işçisi olarak neden sadece mağdur olduğumuzda dikkate alındığımızı, bunun da neden sadece ‘ağlak’ bir bakış açısıyla yapıldığını anlamıyorum.

Dayak da yedim, hakarete de maruz kaldım, tecavüze de. Yani neredeyse her seks işçisinin başına gelen şeyleri yaşadım, yaşıyorum. Ama bana acınmasını istemiyorum; çünkü acınacak bir halim yok.

Biz ‘kurtarılmayı’ değil, güvenli koşullarda çalışabilmeyi, damgalanma, ayrımcılık ve şiddet olmadan yaşayabilmeyi istiyoruz. “

HALİL SARIOĞLU
EĞİTİM DANIŞMANI
ANKARA, 12 ŞUBAT 2014

“Bir insanın mesleği sebebiyle şiddet ve ölüme terk edilmesidir seks işçiliğine karşı çıkmak. Temel insanlık hakkı olan çalışma ve mesleğini seçme özgürlüğümüz, yaşama hakkımız, başkalarının korkuları sebebiyle elimizden alınamaz.”

EDA AVCI
SEKS İŞÇİSİ
ANKARA, 12 ŞUBAT 2014

“Bu benim mesleğim. Mesleğimi seviyorum.”

ELİF AKGÜL
MUHABİR
İSTANBUL, 18 ŞUBAT 2014

“Benim için Kazova işçisi neyse, seks işçisi de odur.”

ÇİSİLAY

SEKS İŞÇİSİ

ANKARA, 12 OCAK 2014

“Seks işçilerinin haklarının korunabilmesi için öncelikli olarak adaletin güvenilir ve sarsılmaz olması gerekiyor. Günümüzde kim adalete güvenebiliyor ki?”

ÇİÇEK TAHAOĞLU
MUHABİR
İSTANBUL, 18 ŞUBAT 2014

“Dünyanın tüm işçileri sevişin!”

MİNE EGBATAN

ÖĞRENCİ

ANKARA, 11 MART 2014

“Seks işçiliği kadın bedeninin sömürüsü mü yoksa bir emek biçimi mi? Feminist literatürde seks işçiliği üzerine tartışmalar bu ikilik üzerinde ilerliyor. Oysa artık bu soyut tartışmaları bir kenara bırakmak ve seks işçilerine yönelik şiddet, ayrımcılık, sosyal ve mekansal dışlanma/damgalanma gibi sorunların çözümü için çalışmalar yürütmek gerekiyor.”

BURCU KARDELEN

SEKS İŞÇİSİ

ANKARA, 11 MART 2014

“15 yıldır Ankara’da seks işçiliği yapıyorum. Bizim de hakkımızın olmasını, insanca bu işte çalışabileceğimiz koşulların ve yasaların olmasını istiyorum. Yaşadıklarım anlatmakla bitmez; çevrenin baskısı, polisın baskısı, bize yazılan para cezaları... Düzgün bir hayat benim de hakkım; ama bu şartlarda ancak eziliyoruz.”

EDA AYŞEGÜL AKYOL

AVUKAT

ANKARA, 12 ŞUBAT 2014

“Bu toplumun ikiyezlülüğü beni hep rahatsız etti. Bir insan gece birlikte olduğu seks işçisine sabah küfür ediyorsa, bu işte bir terslik vardır. Bir trans bireyle aynı ortamda bile bulunmak istemiyorsanız, bence insanlığınızı bir daha sorgulayın. İnsan insan olduğu için değer görmeli. Kökeni, işi, cinsiyeti veya herhangi bir aidiyeti için değil. İşte bu yüzden bu cinsiyetçi bakış açısına ve yapılan bütün zulme karşı seks işçilerinin ve trans bireylerin yanındayım.”

ÜLKÜ ÖZAKIN

MÜHENDİS

ANKARA, 15 MART 2014

“Seks işçilerinin toplum tarafından ikiye bölünmüş bir şekilde yargılanmasına karşıyım. Arkadaşlarımıza ‘ahlak’ adı altında yaşatılan kötülüklerin kendi başına ahlaksızlık olduğunu düşünüyorum.

Ezilen bir kimliğe egemen konumdan yaklaşımların hepsi bana çok korkunç görünüyor.”

ÇİSEM

SEKS İŞÇİSİ

ANKARA, 12 OCAK 2014

“Kabul görmediğim için dışlandığım yetmiyormuş gibi, para cezalarıyla yıldırılmaya çalışıldım. Bugüne dek toplamda yirmi bin TL para cezası ödemek zorunda kaldım. Ne ben ne de diğer arkadaşlarım bunu hak ediyoruz.”

BİLGE TAŞ
SİVİL TOPLUM ÇALIŞANI
ANKARA, 15 MART 2014

“Seks işçiliğini kriminalize ederek illegalleştiren yasalar nedeniyle seks işçileri harcanabilir ve değersiz gösteriliyor. Seks işçileri şiddet, baskı ve tehdide devlet eliyle de açık bırakılmaları nedeniyle acil olarak güvenli çalışma koşullarına ve bütün işçiler için arzulanan sosyal güvence ve haklara kavuşturulmalıdır.”

ELÇİN CAVLAN
İNSAN HAKLARI UZMANI
ANKARA, 15 MART 2014

“Seks işçilerinin insan hakları mücadelesini destekliyorum; çünkü seks işçilerinin mağdur, kurban ya da potansiyel suçlu kabul edilmediği temel insan hakları mücadelesine inanıyorum.”

BETÜL YARAR

AKADEMİSYEN

ANKARA, 15 MART 2014

“Seks işçiliği tarihsel ve güncel bir gerçeklik. Ahlaki olarak yargılamak, bu olguyu görmezden gelmek ya da devrim sonrasında böyle bir sektörün olmayacağını düşünerek kendimizi güncel sorunlara kapatmak ve avutmak doğru değil. Böylesi yaklaşımlar toplumumuzda muhafazakar politikaların insan haklarını aykırı biçimlerde vuku bulmasına güç vermekten başka bir işe yaramıyor. Böyle bakmak yerine bu sektörde çalışanların sağlıklı koşullarda çalışmaları ve temel haklardan yararlanmalarını sağlayacak somut politikalar üzerine akıl yürütmek ve tartışmak çok daha doğru kanımca. Ahlakçılığın özgürlükçü ve insani düşünebilme yeteneğimizi kemirmesine izin vermemeliyiz. Bu noktada özellikle bu alanda çalışanların taleplerine kulak vermemiz onlar adına konuşmaktan çok daha değerli.”

SEDAT YAĞCIOĞLU
SOSYAL HİZMET UZMANI
ANKARA, 15 MART 2014

“Fuhuş ya da seks işçiliği, bir meslek ve bir işçilik biçimidir. Seks işçilerinin hakları insan haklarıdır ve hem emekten doğru hem de tüm yaşamsal alanlarında seks işçilerinin hak savunuculuğu, insan hakları mücadelesinin olmazsa olmazıdır.”

SİNEM KUZUCAN

SEKS İŞÇİSİ

ANKARA, 15 OCAK 2014

“Seks işçilerinin özgür olduğu bir dünya, istisnasız herkesin hakkını aldığı ve daha yaşanabilir bir dünya demektir.”

SEMRA CANBULAT
UÇAN SÜPÜRGE YEREL MUHABİRİ
ANKARA, 15 MART 2014

“Her an fiziksel, cinsel, psikolojik ve ekonomik şiddete, nefret suçlarına maruz kalan; dışlanan, ötekileştirilen seks işçilerinin hakları insan haklarıdır. Seks işçilerinin emek haklarını kullanmasını engelleyen yasalar yeniden düzenlenmeli ve seks işçilerine yönelik her türden ayrımcılığa son verilmelidir.”

EYLÜL YILDIZ

SEKS İŞÇİSİ – İNSAN HAKLARI SAVUNUCUSU

ESKİŞEHİR, 21 OCAK 2014

“Nefret suçu ve şiddet ile ilgili devletin bir şeyler yapmasını istiyorum. Başıma bir şey geldiğinde ben de hukuki haklarımdan yararlanmak istiyorum. İbneyim, dönmeyim diye ‘her şeyi hak ediyorsun’ sözleriyle karşılaşmak istemiyorum.”

GÖKTAN GÖKTAŞ

YÖNETMEN

ANKARA, 30 MART 2014

“LGBTİ bireyler ve seks işçileri toplum içinde kendilerini tanımlıyor ve yeni tanımlara farkındalık yaratmak için siyasetlerini geliştiriyorlar. Bu siyaset hepimizin siyaseti olmalıdır.”

ZEYNEP BİLGİNSOY
LGBTI NEWS TURKEY
ANKARA, 15 MART 2014

“Türkiye’deki insan hakları tartışmalarında seks işçilerinin haklarına yer verilmeli.”

